

הוראות מס הכנסה (ניהול פנקסי חשבונות), התשל"ג-1973¹

בתוקף סמכותי לפי סעיף 130 לפקודת מס הכנסה, אני מורה לאמור:

פרק א' : כללי

הגדרות

1. בהוראות אלה -

"אזור" - כהגדרתו בסעיף 3א לפקודה ;

-----
*ההגדרה הוספה בק"ת התשס"ג עמ' 795 מיום 26.6.2003.

"מערכת חשבונות" - ספרי חשבון ותיעוד אשר נישום/עוסק חייב לנהל לפי הוראות אלה, ואם ספרים ותיעוד כאמור מנוהלים באמצעות תוכנת מחשב, ובלבד שהם מערכת חשבונות ממוחשבת ;

-----
*ההגדרה תוקנה בק"ת התשס"ב עמ' 659, כך שבמקום "לרבות" בא "ואם ספרים ותיעוד כאמור מנוהלים באמצעות תוכנת מחשב, ובלבד שהם". תחילת התיקון ביום 1.7.2002 .

"מערכת חשבונות ממוחשבת" - מערכת חשבונות, או חלק ממנה, המנוהלת באמצעות מחשב בהתאם לכללים שנקבעו בנספח ה' שבסעיף 36, לרבות תוכנה, טבלאות עזר ואמצעי איחסון ממוחשבים ולמעט קובץ זמני, ולגבי מערכת חשבונות המנוהלת באמצעות תוכנה החייבת רישום במרשם התוכנות לניהול מערכת חשבונות ממוחשבת כאמור בנספח ה' שבסעיף 36 - ובלבד שנרשמה על ידי הנציב ; ביטל הנציב רישומה של תוכנה, כאמור בסעיף (ג)4) בנספח ה' האמור (להלן - ביטול הרישום), יראו בה מערכת חשבונות ממוחשבת לגבי לקוחות שרכשו את התוכנה לפני ביטול הרישום, למשך תקופה שלא תעלה על שישה חודשים לאחר ביטול הרישום .

-----
*ההגדרה תוקנה בק"ת התשס"ב עמ' 659, כך שהוספה הסיפה המתחילה במילים "ולגבי מערכת חשבונות המנוהלת". תחילת התיקון ביום 1.7.2002 .

"ספר חשבון" - פנקסים אשר נישום/עוסק חייב לנהל לפי הוראות אלה ;

"ספר" - פנקס שבו נרשמות פעולות, לרבות כרטסת או קובץ קבוע ;

-----

*ההגדרה תוקנה בק"ת התשס"ג עמ' 795 מיום 26.6.2003, כך שבמקום "לרבות כרטסת, קובץ קבוע או פלט שהופק מקובץ קבוע" בא "לרבות כרטסת או קובץ קבוע".

"קובץ" - קבוצת רשומות של מערכת חשבונות ממוחשבת ;

"קובץ קבוע" - קובץ אשר מתקיימים בו כל אלה :

- (1) אין אפשרות למחוק רשומה בו ;
- (2) הרשומות בו מוספרו באופן אוטומטי במספור עוקב, כשרצף המספרים העוקבים נשמר מעיבוד לעיבוד במשך שנת המס ;
- (3) אינו קובץ זמני ;

"קובץ זמני" - קובץ המשמש כטיוטה בלבד ;

"ספר כרוך" -

- (א) ספר שהוא כרוך, ודפיו מוספרו במספרים עוקבים לפני התחלת השימוש בו ; או
- (ב) דפים כרוכים בפנקס בעת הרישום, שכולם מוספרו במספרים עוקבים לפני התחלת השימוש בו, ובלבד שכאשר נתלש דף יישאר העתק הימנו כרוך ונושא מספר זהה למספר הדף שנתלש ; או
- (ג) קובץ קבוע ;

-----

*ההגדרה תוקנה בק"ת התשס"ג עמ' 795 מיום 26.6.2003, כך שבפסקה (ג), במקום "קובץ קבוע, לרבות פלט שהופק מקובץ קבוע באופן רציף" בא "קובץ קבוע".

"תיעוד" - תיעוד פנים ותיעוד חוץ ;

"תיעוד פנים" - רישום בגין פעולה שנעשה על ידי הנישום/העוסק או מטעמו ;

"תיעוד חוץ" - רישום בגין פעולה, שנתקבל על ידי הנישום/העוסק או מטעמו מגורם חוץ ואולם אם נשלח או נקלט באמצעות מחשב - רישום שהוא מסמך ממוחשב בלבד ;

-----

*ההגדרה תוקנה בק"ת התשס"ג עמ' 795 מיום 26.6.2003, כך שבסופה בא "ואולם אם נשלח או נקלט באמצעות מחשב - רישום שהוא מסמך ממוחשב בלבד".

"רישום" במערכת חשבונות ממוחשבת - העברת רשומות לקובץ קבוע או לקבצים קבועים ;

-----

*ההגדרה הוחלפה בק"ת התשס"ג עמ' 795 מיום 26.6.2003. להלן נוסח ההגדרה לפני החלפתה :

"רישום" - לרבות העברת רשומות לקובץ קבוע או לקבצים קבועים";

"מסמך ממוחשב" - מסמך שמתקיים בו כל אחד מאלה :

(1) הוא נוצר, נשלח, נקלט, נראה ונשמר באמצעים ממוחשבים ;

(2) הוא חתום בחתימה אלקטרונית מאושרת או בחתימה אלקטרונית מאובטחת, של

עורך התיעוד ;

-----
* ההגדרה הוספה בק"ת התשס"ג עמ' 795 מיום 26.6.2003 .

**ההגדרה תוקנה בק"ת התשס"ד עמ' 203 מיום 29.1.2004, כך שבפסקה (2),

במקום "בחתימה אלקטרונית מאובטחת של הנישום" בא "בחתימה אלקטרונית

מאובטחת, של עורך התיעוד" ופסקה (3) נמחקה. להלן נוסח פסקה (3) לפני

מחיקתה :

(3) "צוינו בו בצורה בולטת לעין המילים "מסמך ממוחשב .";"

"חתימה אלקטרונית מאובטחת" - כהגדרתה בחוק חתימה אלקטרונית, התשס"א-2001 ;

-----
* ההגדרה הוספה בק"ת התשס"ג עמ' 795 מיום 26.6.2003 .

"חתימה אלקטרונית מאושרת" - כהגדרתה בחוק חתימה אלקטרונית, התשס"א-2001 ;

-----
* ההגדרה הוספה בק"ת התשס"ג עמ' 795 מיום 26.6.2003 .

"תקבול" - כל סכום במזומן, בשטר, או בשיק שהתאריך הנקוב בו מאוחר מתאריך

קבלתו או בכרטיס אשראי, שקיבל הנישום/העוסק במישרין או בעקיפין, במהלך

עסקו ;

-----
* ההגדרה תוקנה בק"ת התש"ס עמ' 206, כך שאחרי "מאוחר מתאריך קבלתו" בא "או

בכרטיס אשראי". תחילת התיקון ביום 30.3.2000 .

"כרטיס אשראי" - כרטיס אשראי או כרטיס בנק, כהגדרתם בחוק כרטיסי חיוב ,

התשמ"ו-1986 ;

-----
* ההגדרה הוספה בק"ת התש"ס עמ' 206. תחילת התיקון ביום 30.3.2000 .

"פעולה" - כל פעולה המשפיעה על הרכוש, על ההון, על ההתחייבויות או על התוצאה

העסקית של עסקו של הנישום/העוסק ולרבות תקבול, מכירה או מתן שירות, משלוח

טובין והובלת טובין ;

"עסק" - לרבות משלח יד ;

"מועסק" - לרבות הבעלים ובני משפחותיהם העובדים בעסק וכן שותפים העובדים

בעסק ;

לעניין זה -

(א) חניך או מי שעובד לא יותר מארבע שעות ביום ייחשב לחצי מועסק ;
(ב) מי שעבד בעסק חלק משנת המס ייחשב לחלק ממועסק כיחס תקופת עבודתו לשנה שלמה ;

"מחזור" - אחד מאלה :

(א) סכום המכירות וסכום התמורה בעד שירותים - לרבות מסים עקיפים, בשנת המס הקודמת או בשנת המס האחרונה שלגביה נערכת שומה סופית (להלן - "השנה הקובעת"), והכל לפי הסכום הגבוה כשהוא מוכפל ב-12 ומחולק למספר חודשי פעילות העסק בשנת המס הקודמת או בשנה הקובעת לפי העניין. לעניין זה "חודש" - לרבות חלק מחודש .

(ב) לגבי נישום/עוסק שפנקסיו היו בלתי קבילים בשנה הקובעת - אחד מאלה, לפי הסכום הגבוה שביניהם :

(1) הסכום השווה למחזור שנקבע לצורך השומה בשנה הקובעת כשהוא מותאם לעליית המדד, מהמדד שהתפרסם בחדש הראשון של השנה הקובעת ועד למדד שהתפרסם בחודש הראשון של שנת המס הקודמת ;
(2) הסכום האמור בסעיף קטן (א).

(ג) לגבי נישום/עוסק שלא היה לו מחזור בשנת המס הקודמת - אחד מאלה :

(1) מחזור בשנת המס שלפני השנה הקודמת, כשהוא מותאם לעליית המדד , מהמדד שהתפרסם בחודש האחרון של שנת המס שלפני השנה הקודמת ועד למדד שהתפרסם בחודש האחרון של שנת המס הקודמת.

(2) לא היה לנישום/לעוסק מחזור בשנת המס שלפני השנה הקודמת - אומדן

המחזור או ההוצאות בעסק בשנת המס, לפי הגבוה ביניהם .

לעניין זה "שומה סופית" - שומת מס הכנסה או שומת מס ערך מוסף, שנערכה לתקופה מקבילה לשנת מס, שאין עוד לגביה זכות להשגה או לערעור.

"מזומן" - לרבות שיק שקיבל הנישום/העוסק ושתאריך הנקוב בו אינו מאוחר מתאריך קבלתו ;

"סרט קופה רושמת" - סרט ביקורת של קופה רושמת או של מכונה להוצאת כרטיסי נסיעה ;

"קופה רושמת" - קופה רושמת על פי פרט 84.70.5000 לצו תעריף המכס והפטורים ומס קניה על טובין, התשנ"א-1990, העונה על כל התנאים המפורטים בנספח א' שבסעיף 36 .

-----
*ההגדרה תוקנה בק"ת התש"ס עמ' 206, כך שנמחקה הסיפה : "וכן קופה רושמת שאישר הנציב או מנהל המכס ומע"מ ואשר נרכשה בידי הנישום/העוסק קודם תחילת תוקפו של סעיף 1 להוראות מס הכנסה (ניהול פנקסי חשבונות) (מס' 2 (תיקון מס' 2), התשנ"א-1991". תחילת התיקון ביום 30.6.2000 .

"תיק תיעוד חוץ" - תיק שבו יישמר תיעוד החוץ לפי שיטה המאפשרת את איתור התיעוד, ואם הוא מסמך ממוחשב - אמצעי אחסון ממוחשב המאפשר את איתור התיעוד לפי שיטה כאמור ;

-----
*ההגדרה הוחלפה בק"ת התשס"ג עמ' 795 מיום 26.6.2003. להלן נוסח ההגדרה לפני החלפתה :
"תיק תיעוד חוץ" - תיק שבו יישמר תיעוד החוץ לפי שיטה המאפשרת איתור התיעוד ;"

"רישום שיטתי" - רישום פעולות שנעשה באופן עקבי, בספר כרוך, או בכרטיס המהווה חלק בלתי נפרד ממערכת חשבוניות על פי שיטת החשבונאות הכפולה ;

"דפוס" - הדפסה בבית דפוס לרבות הדפסת מחשב ;

"חוק מע"מ" - חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 ;

"חשבונית מס" - כמשמעותה בחוק מע"מ .

חובת ניהול מערכת חשבוניות

2. (א) נישום/עוסק חייב לנהל מערכת חשבוניות לפי התוספת בהוראות אלה החלה עליו, ובהתאם לאמור בהוראות אלה ; הוראה זו לא תחול* על נישום/עוסק שלא היתה לו, בשנת המס, הכנסה לפי סעיף 12(1) לפקודה ; לעניין זה, "הכנסה לפי סעיף 12(1) לפקודה" - למעט הכנסה שנתקיימו לגביה כל אלה :
- (1) נוכח ממנה מס במקור בשיעור שאינו נמוך מ-40% או, באישור פקיד השומה - בשיעור שאינו נמוך מ-30% ;
- (2) הוא לא תבע בניכוי, לפי סעיף 17 לפקודה, הוצאות שהוצאו ביצורה ;
- (3) ההכנסה היא ממתן שירותים וחובת תשלום מס ערך מוסף חלה על מקבל השירותים שמכח תקנה 6א לתקנות מס ערך מוסף, התשל"ו-1976 .

- *המלים "על עוסק זעיר שסעיף 31(3) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1976, חל עליו, או" שבאו אחרי "הוראה זו לא תחול" נמחקו בק"ת התשנ"ה, עמ' 1215 ; תחילת התיקון מיום 9.6.95 (שלושה חודשים מיום פרסומו ברשומות).
- (ב) נישום/עוסק שבשל חלקים שונים של עסקו חלות עליו תוספות שונות להוראות אלה חייב לנהל מערכת חשבוניות לפי התוספת המתייחסת לחלק שהוא עיקר עסקו בתיאומים סבירים בנסיבות אותו עסק בהתחשב בתוספות האחרות החלות עליו .

ניהול מערכת חשבונות בידי עוסק זעיר *

2א. על אף האמור בסעיף 2, עוסק זעיר שסעיף 31(3) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1976, חל עליו, יהיה חייב לנהל מערכת חשבונות שתכלול לפחות:

(1) שוברי קבלה או ספר פדיון יומי;

(2) תיק תעוד חוץ.

-----

*סעיף 2א הוסף בק"ת התשנ"ה, עמ' 1215; תחילת התיקון מיום 9.6.95 (שלושה חודשים מיום פרסומו ברשומות).

פטור וסטיות לא מהותיות

3. (א) נישום/עוסק אשר מחמת אופיו, היקפו או נסיבותיו של עסקו מבקש הקלות בניהול מערכת החשבונות לפי הוראות אלה יפנה לפקיד השומה/למנהל בבקשה מנומקת שבה יפרט את ההקלות המבוקשות.
- (ב) (1) פנה נישום/עוסק לפקיד השומה/למנהל בבקשה כאמור בדואר רשום שלושה חדשים או יותר לפני תחילת שנת מס פלונית ולא קיבל את החלטתו עד תחילת אותה שנת מס, תיראה בקשתו כמאושרת על ידי פקיד השומה/המנהל לאותה שנת מס בלבד.
- (2) פנה נישום/עוסק בדואר רשום אחרי המועד האמור בפסקה (1) ולא קיבל החלטתו של פקיד השומה/המנהל תוך ארבעה חדשים מיום הגשת הבקשה, תיראה בקשתו כמאושרת מתום ארבעת החדשים כאמור ועד תום שנת המס.
- (ג) נישום/עוסק אשר ניהל מערכת חשבונות כנדרש בסעיף 2 ובהתאם להקלות שאישר לו פקיד השומה/המנהל או נישום/עוסק אשר פנה לפקיד השומה/למנהל כאמור בסעיף קטן (ב) ורואים בקשתו כמאושרת כפי שנקבע בפסקאות (1) או (2) וניהל מערכת חשבונות כנדרש בסעיף 2 ובהתאם להקלות המפורטות בבקשתו, יראוה כאילו ניהל מערכת חשבונות לפי הוראות אלה.
- (ד) נתגלתה סטיה מהוראות אלה, שאינה מהותית לעניין קביעת הכנסתו של הנישום / המס שבו חב העוסק, לא יראו בסטיה זו בלבד אי קיום הכללים לשיטת ניהול הפנקסים.

שותף בשותפות

4. לעניין הוראות אלה יראו עסק ששותפים בו מספר בני אדם כאילו הוא כולו שייך לכל אחד מהשותפים.

פרק ב' : תיעוד

שובר קבלה

5. (א) תיעוד פנים שהוא שובר קבלה ייערך לכל תקבול בנפרד ויכלול -
- (1) מספר עוקב ;
  - (2) שם הנישום/העוסק, מספר תעודת הזהות או מספר החברה במשרד רשם החברות , או מספר האגודה השיתופית במשרד רשם האגודות השיתופיות או מספר הרישום כעוסק לצורך מס ערך מוסף, לפי חוק מע"מ ;
  - (3) תאריך ;
  - (4) שם המשלם ומענו, להוציא מקרים של מכירות קמעוניות במזומן ; היה מענו של המשלם ידוע לנישום/לעוסק - אין חובה לציינו ;
  - (5) סכום התקבול ;
  - (6) מהות התקבול או ציון החשבון שאותו יש לזכות ;
  - (7) חתימת המקבל, אלא אם כן נשלחה הקבלה כמסמך ממוחשב .

-----
*פסקה (7) הוחלפה בק"ת התשס"ד עמ' 203 מיום 29.1.2004. להלן נוסח הפסקה לפני החלפתה :
"חתימת המקבל ."

- (ב) ניתן שובר קבלה בעד שטר או שיק, יכללו בו בנוסף לאמור פרטים מזהים : מספר השטר או השיק, שם הבנק וסניפו, זמן הפירעון או כיוצא באלה.
- (ג) חשבונית/חשבונית עסקה שנערכה על פי סעיף 9 ושתמורתה סולקה במלואה סמוך למסירת הטובין או לגמר השירות וצוינו עליה המלה "נפרע" והפרטים הנדרשים בסעיף קטן (ב), תשמש גם כשובר קבלה ; חשבונית/חשבונית עסקה שנערכו כאמור ימוספרו בסדרת מספרים עוקבים נפרדת.
- (ד) עותק אחד משובר הקבלה יימסר למשלם .

ספר פדיון יומי

6. (א) תיעוד פנים שהוא ספר פדיון יומי יהיה ספר כרוך ויכלול -
- (1) שם הנישום/העוסק ;
  - (2) התאריך בתחילת כל יום ;
  - (3) סכום כל תקבול בנפרד שנתקבל תמורת מכר או שירות לרבות מכר על תנאי או מסים עקיפים וכן סכום כל תקבול שנתקבל בשל חוב בשל מכר או שירות או מסים עקיפים ; אין חובה לרשום בספר פדיון יומי סכומים שקבלתם נרשמה בשובר קבלה או בחשבונית/חשבונית עסקה או ישירות בספר קופה או

בספר תקבולים ותשלומים במועדים שבהם היו חייבים רישום בספר פדיון יומי; ניתן שירות מחוץ למקום עסקו הקבוע של הנישום/העוסק או נשלחו מעסקו טובין שמכר, יירשם ליד סכום התקבול שם הלקוח והמען שבו ניתן השירות או אשר אליו נשלחו הטובין;

-----
*פסקה 3 (תוקנה בק"ת התש"ס עמ' 206, כך שהמילה "במזומן" שבאה אחרי "סכום כל תקבולי", פעמיים - נמחקה. תחילת התיקון ביום 30.3.2000 .

(4)סיכום בדיו של כל התקבולים, אשר ייעשה בסוף אותו יום או למחרתו בבוקר .

(ב) בספר הפדיון היומי יצויינו פרטים מזהים של שיקים שקבלתם נכללה בספר, כגון מספר השיק ושם הבנק שעליו נמשך, או תערך, עם סיכום הפדיון היומי, רשימה נפרדת של השיקים בציון פרטים מזהים כאמור .

סרט קופה רושמת

7. (א) (1) תיעוד פנים שהוא סרט קופה רושמת יכלול רישום בנפרד של סכום כל תקבול שנתקבל תמורת מכר או שירות, לרבות מכר על תנאי, וכן סכום כל תקבול שנתקבל בגין חוב בשל מכר או שירות, ואת הפרטים שבסעיף 1 לנספח א' שבסעיף 36 .

(2)תיעוד פנים שהוא סרט קופה רושמת יכלול רישום בנפרד של סכום כל תשלום לצרכן בעבור החזר דמי מכלי משקה; לעניין זה, "החזר דמי מכלי משקה" - החזר לפי סעיף 6 לחוק הפיקדון על מכלי משקה, התשנ"ט-1999 .

-----
*פסקה (2) הוספה בק"ת התשס"ג, עמ' 42, מיום 30.9.2002 .

(ב) אין חובה שסרט הקופה הרושמת, פרט לסרט ביקורת של מכונה להוצאת כרטיסי נסיעה, יכלול סכומים אשר קבלתם נרשמה בשובר קבלה במועדים שבהם היו חייבים רישום בסרט הקופה הרושמת .

(ג) עם הסיכום היומי של סרט הקופה הרושמת, תיערך רשימת השיקים שקבלתם נכללה בסרט, בציון פרטים לזיהויים, כגון מספר השיק, מספר החשבון של המושך, שם הבנק שעליו נמשך וסניפו, ותאריך הפירעון .

(ד) אם בקופה הרושמת מונה הרקות חזותי בלבד, יצויין על סרט הקופה הרושמת, ביום הראשון של שנת המס, המספר הסידורי של מונה ההרקות .

(ה) בעסק שבו מתבצעות מכירות וניתנים שירותים, תבוצע הפרדה רישומית בסרט הקופה הרושמת בין תקבולים בעבור השירותים לבין תקבולים בעבור המכירות ולגבי תקבול אחד בעבור שירותים ומכירות, תיעשה הפרדה של חלקי התקבול כאמור .

-----
*סעיף קטן (ה) הוסף בק"ת התש"ס עמ' 206. תחילת התיקון ביום 30.3.2000 .

תעודת משלוח

8. תיעוד פנים שהוא תעודת משלוח יערך לכל משלוח מן העסק של טובין שהינם מלאי בעסקו של הנישום/העוסק לרבות הובלת טובין כאמור שטרם נמכרו, בין ברכבו של הנישום/העוסק ובין ברכבו של אדם אחר, אלא אם נערכה חשבונית/חשבונית עסקה באותו מועד, ויכלול:
- (1) שם הנישום/העוסק, מספר תעודת הזהות או מספר החברה במשרד רשם החברות, או מספר האגודה השיתופית במשרד רשם האגודות השיתופיות, או מספר הרישום כעוסק לצורך מס ערך מוסף, לפי חוק מע"מ;
  - (2) תאריך המשלוח;
  - (3) שם הלקוח ומענו; היה מענו של הלקוח ידוע לנישום/לעוסק - אין חובה לצינו;
  - (4) תיאור הטובין המאפשר זיהוי סוג הטובין ולגבי טובין המפורטים בנספח ג' שבסעיף 36: שם יצרן הטובין, ומספר סידורי של המוצר המוטבע על המוצר על ידי היצרן;
  - (5) היחידה שלפיה נמדדת הכמות;
  - (6) הכמות;
  - (7) חתימת הנישום/העוסק או אדם מטעמו.
- תעודות משלוח להובלת טובין שטרם נמכרו ימוספרו בסדרת מספרים עוקבים נפרדת.

חשבונית/חשבונית עסקה

9. (א) תיעוד פנים שהוא חשבונית/חשבונית עסקה ייערך לכל מכירה או מתן שירות בנפרד, או למספר מכירות לאותו לקוח ויכלול -
- (1) שם הנישום/העוסק, מספר תעודת הזהות או מספר החברה במשרד רשם החברות, או מספר האגודה השיתופית במשרד רשם האגודות השיתופיות או מספר הרישום כעוסק לצורך מס ערך מוסף, לפי חוק מע"מ, הכל בדפוס;
  - (2) התאריך;
  - (3) מספר תעודת המשלוח ותאריכה, פרט אם החשבונית/חשבונית העסקה נערכה בשלב משלוח הטובין;
  - (4) שם הלקוח ומענו, להוציא מקרים של מכירות קמעוניות במזומן אלא אם כן על המכירה חל מס ערך מוסף בשיעור אפס או שהמכירה פטורה מהמס האמור; היה מענו של הלקוח ידוע לנישום/לעוסק - אין חובה לצינו;
-
- *פסקה (4) תוקנה בק"ת התש"ס עמ' 206, כך שאחרי "במזומן" בא "אלא אם כן על המכירה חל מס ערך מוסף בשיעור אפס או שהמכירה פטורה מהמס האמור." תחילת התיקון ביום 30.3.2000.
- (5) תיאור הטובין המאפשר זיהוי סוג הטובין, או תיאור השירות, ולגבי טובין המפורטים בנספח ג' שבסעיף 36 יצויין שם היצרן ומספר סידורי של המוצר המוטבע על המוצר על ידי היצרן;

(6) היחידה שלפיה נמדדת הכמות ;

(7) הכמות ;

(8) מחיר היחידה, למעט מקרים שבהם לא נהוג לקבוע מחיר היחידה ;

(9) סכום החשבונית/חשבונית העסקה.

(ב) הוצאה חשבונית/חשבונית עסקה או חשבונית מס לגבי מכירה שקבלת תמורתה נרשמה בסרט קופה רושמת, יצויין בחשבונית/חשבונית העסקה או בחשבונית המס מספר הפעולה של סרט הקופה הרושמת בשל אותו תקבול ;

(ג) כרטיסי כניסה למקום עינוג ציבורי כמשמעותו בחוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968 ייחשבו לחשבונית/חשבונית עסקה ולשובר קבלה אם נתמלאו בהם כל אלה :
(1) הכרטיסים ממוספרים במספרים עוקבים לפני תחילת השימוש בהם ומוכנסים לשימוש בפנקסים, כשלכל כרטיס תורף הנושא מספר זהה ונשאר כרוך בפנקס אחרי תלישת הכרטיס ;

(2) על כל כרטיס יצויינו : שם בעל העסק ומספר הרישום כעוסק לצורך מס ערך מוסף, לפי חוק מע"מ, שם ההצגה או המופע, פרט להצגות קולנוע, תאריך ההצגה או המופע והמחיר ;

(3) הוראות פסקה (1) לא יחולו על בעלי בתי קולנוע שכל כרטיסי הכניסה מסופקים להם על ידי אדם אשר יאשר לצורך זה הנציב/המנהל ובתנאים אשר יקבע ובלבד שבעלי בתי הקולנוע ינהלו :
(א) דו"ח יומי על מכירת כרטיסים, שבו תפורט כמות הכרטיסים שנמכרו באותו יום, על פי סוגיהם ומחיריהם, ולכל הצגה בנפרד ;
(ב) רשימת מצאי כרטיסים לסוף שנת המס .

(ד) כרטיס להולכת נוסעים ייחשב לחשבונית/חשבונית עסקה ושובר קבלה אם יתמלאו לגביו כל אלה :

(1) הכרטיס יכלול :

(א) שם הנישום/העוסק ומספר הרישום כעוסק לצורך מס ערך מוסף, לפי חוק מע"מ - הכל בדפוס ;

(ב) מספר סידורי עוקב - בדפוס ;

(ג) מחיר הכרטיס כולל מס ערך מוסף .

(2) ינוהל רישום תנועת המלאי של הכרטיסים בספר כרוך או בכרטיס שלגביה מנוהל אינדקס בספר כרוך .

(ה) תיעוד פנים שהוא הודעת זיכוי יכלול :

(1) שם הנישום/העוסק, מענו ומספר תעודת הזהות, או מספר החברה במשרד רשם החברות, או מספר האגודה השיתופית במשרד רשם האגודות השיתופיות, או

מספר הרישום כעוסק לצורך מס ערך מוסף, לפי חוק מע"מ, הכל בדפוס ;

(2) תאריך ;

(3) שם הלקוח ;

(4) מספריהן ותאריכיהן של החשבוניות/חשבוניות העסקה שאליהן מתייחסות

- תעודת הזיכוי ;
- (5)הסיבה לשינוי סכום החשבונית/חשבונית העסקה ;
- (6)סכום החיוב או הזיכוי ללא מס ערך מוסף ;
- (7)סכום מס ערך מוסף ושיעורו בציון המלים "מס ערך מוסף" ; כללה הודעת הזיכוי עסקאות ששיעורי המס עליהן שונים, יצויין בנפרד כל סוג של עסקאות ;
- (8)סכום הזיכוי, כולל מס ערך מוסף ;
- (9)חתימת הנישום/העוסק או מטעמו אלא אם כן נשלחה הודעת הזיכוי כמסמך ממוחשב .

-----

*סעיף קטן (ה) תוקן בק"ת התשס"ד עמ' 203 מיום 29.1.2004, כך :

- א. ברישה, המילים "הודעת חיוב או" - נמחקו ;
- ב. בפסקה (4), המילים "תעודת חיוב או" - נמחקו ;
- ג. בפסקה (7), המילים "החיוב או" - נמחקו ;
- ד. בפסקה (8), המילים "החיוב או" - נמחקו ;
- ה. בפסקה (9), בסופה בא "אלא אם כן נשלחה הודעת הזיכוי כמסמך ממוחשב".

חשבונית מס

- 9א. (א) תיעוד פנים שהוא חשבונית מס יכלול -
- (1)שם העוסק המורשה, מענו, הכותרת "חשבונית מס", המלים "עוסק מורשה", ומספר הרישום במשרד מס ערך מוסף - הכל בדפוס ;
- (2)המלה "מקור" בדפוס על מקור חשבונית המס בלבד ;
- (3)הפרטים שבפסקאות (2) עד (7) לסעיף 9א ,
- (4)מחיר ליחידה ללא מס ערך מוסף, אולם אם הוא כולל מס ערך מוסף - תוך ציון עובדה זו ;
- (5)סכום חשבונית המס ללא מס ערך מוסף ;
- (6)סכום מס ערך מוסף ושיעורו בציון המלים "מס ערך מוסף" ; אם כללה חשבונית המס גם עסקאות ששיעור המס עליהן הוא אפס או הפטורות ממס - יצויין בנפרד כל סוג של עסקאות ;
- (7)סכום חשבונית המס כולל מס ערך מוסף .
- (ב) שובר קבלה שהוצא לגבי עסקה כמפורט בסעיף 29 לחוק מע"מ ייחשב כחשבונית מס אם כלולים בו הכותרת "חשבונית מס" וכל יתר הפרטים שבתקנת משנה (א).
- (ג) (1) תלוש מכירה של קופה רושמת שהוציא עוסק שסעיף 4 לתוספת י"א חל עליו , ייחשב כחשבונית מס לענין שירות שמחירו אינו עולה על 216 ש"ח* כולל מס ערך מוסף ; לענין זה - "תלוש מכירה של קופה רושמת" - כמשמעותו בסעיף 1)2 לנספח א' שבסעיף 36 להוראות .

-----

*סכום מעודכן מיום 1.1.2003 [ק"ת התשס"ג, עמ' 401

- (2)הסכום שנקבע בפסקה (1) יתואם ב-1 בינואר של כל שנה לעליית המדד

שפורסם ביום ה-15 בדצמבר שקדם לו, ויעוגל לש"ח הקרוב; לעניין זה, "מדד" - כמשמעותו בסעיף 126(א) לחוק מע"מ.

רשימת מפקד המצאי

10. תיעוד פנים שהוא רשימת מפקד המצאי ייערך כאמור בסעיף 26 ויכלול -
- (1) מספר עוקב לכל גיליון ;
  - (2) תאריך מפקד המצאי ;
  - (3) המקום בו מוחסן המצאי ;
  - (4) תיאורם של הטובין באופן המאפשר את זיהוי סוג הטובין ; טובין מיושנים, מקולקלים, במחזור איטי, פסולת וכו', וכן טובין השייכים לאחרים, יצוינו בסימון מתאים ; לגבי טובין המפורטים בנספח ג' שבסעיף 36 יצוין שם היצרן ומספר סידורי של המוצר המוטבע על המוצר על ידי היצרן ;
  - (5) היחידה שלפיה נמדדת הכמות ;
  - (6) כמות הטובין ;
  - (7) שמות הפוקדים ;
  - (8) חתימת הפוקדים על כל גיליון .

פרק ג' : ספרי חשבון

ספר קופה

11. (א) ספר קופה יהיה -

(1) ספר כרוך ; או

(2) חשבון קופה במסגרת מערכת חשבוניות לפי שיטת החשבונאות הכפולה .

(ב) (1) בספר הקופה יירשם כל תקבול וכל תשלום בציון התיעוד ותאריך באופן

שניתן יהיה לקבוע מתוכו ומתוך התיעוד שטרם נרשם בו את היתרה ולתאם

יתרה זו עם הקופה בעין ; כללו התקבולים שיקים, יצויינו פרטים

לזיהויים, כגון מספר השיק ושם הבנק שעליו נמשך ;

-----

*פסקה (1) תוקנה בק"ת התש"ס עמ' 206, כך שהמילה "במזומן" שבאה אחרי

"כל תקבול" ואחרי "וכל תשלום" - נמחקה. תחילת התיקון ביום

30.3.2000.

(2) על אף האמור בפסקה (1), נישום/עוסק המנהל ספר פדיון יומי או סרט

קופה רושמת ירשום בספר הקופה את הסיכום היומי של ספר הפדיון היומי

או של סרט הקופה הרושמת בלבד ;

(3) על אף האמור בפסקה (1), נישום/עוסק המפקיד בבנק את כל תקבוליו או

תקבולים מסוג מוגדר במלואם ביום קבלתם או למחרתו אינו חייב לרשום

תקבולים אלה בספר הקופה, ובלבד ששמר כחלק ממערכת החשבונות את העתקי

החשבונות שקיבל מהבנק ובתנאי שקיים שיטה לתיאום תיעוד התקבולים

שהופקדו עם שוברי ההפקדה בבנק .

(ג) ספר קופה, למעט חשבון קופה, יוחזק במקום החזקת המזומנים, ובלבד שמותר

יהיה להוציא או באופן ארעי לצורך רישום, התאמה ובדיקה.

(ד) הדפים בספר הקופה יסוכמו בדיו ולפחות בסוף כל חודש תירשם היתרה בדיו .

ספר תקבולים ותשלומים

12. (א) ספר תקבולים ותשלומים יהיה -

(1) ספר כרוך ; או

(2) חשבון תקבולים ותשלומים במסגרת מערכת חשבוניות לפי שיטת החשבונאות

הכפולה .

(ב) בספר תקבולים ותשלומים יירשם כל תקבול וכל תשלום הנוגעים להכנסות

ולהוצאות העסקיות בציון התיעוד והתאריך ; כללו התקבולים שיקים, יצויינו

פרטים לזיהויים, כגון מספר השיק ושם הבנק שעליו נמשך .

-----

*סעיף קטן (ב) תוקן בק"ת התש"ס עמ' 206, כך שהמילה "במזומן" שבאה אחרי

"כל תקבול" והמילים "במזומן או בשיק" שבאו אחרי "וכל תשלום" - נמחקו .

תחילת התיקון ביום 30.3.2000 .

(ג) תקבול שממנו נוכה מס במקור יירשם בסכום הכולל את הסכום שנוכה במקור, אלא אם כן כוללת מערכת החשבונות של הנישום/העוסק רישום שיטתי של הניכויים במקור המאפשר איתור הדדי של הניכויים במקור ושל התקבולים שמהם נוכו .
(ד) על אף האמור בסעיף קטן (ב), רשאי הנישום/העוסק המנהל מערכת חשבונות לפי שיטת החשבונאות הכפולה לא לרשום בספר תקבולים ותשלומים תשלום בשיק המשוך מחשבונו בבנק .

(ה) על אף האמור בסעיף קטן (ב), נישום/עוסק המנהל ספר פדיון יומי או סרט קופה רושמת ירשום בספר התקבולים והתשלומים את הסיכום היומי של ספר הפדיון היומי או של סרט הקופה הרושמת בלבד .

(ו) בנוסף לאמור בסעיף קטן (ב) יירשמו בספר תקבולים ותשלומים בטורים נפרדים או בסימול מיוחד :

(1) תקבולים ותשלומים המתייחסים לרכישת נכסים או למכירת נכסים אשר שימשו או נועדו לשמש לנישום/לעוסק בעסקו .

(2) תקבולים ותשלומים בשל פקדונות שמתקבלים במהלך הרגיל של העסק.

(ז) הדפים בספר תקבולים ותשלומים יסוכמו בדיו .

(ח) על אף האמור בסעיף קטן (ב), נישום/עוסק המפקיד את כל תקבוליו בבנק ביום קבלתם או למחרתו, רשאי לרשום בספר תקבולים ותשלומים מכירות וקניות בהתאם לחשבוניות/חשבוניות עסקה שנערכו ושנתקבלו ובלבד שיתמלאו כל אלה :

(1) לגבי כל התקבולים ייערך תיעוד מתאים כנדרש בהוראות אלה ;

(2) התקבולים כאמור יופקדו בחשבון העסקי של הנישום/העוסק בלבד ;

(3) העתקי החשבונות שקיבל הנישום/העוסק מהבנק יישמרו כחלק בלתי נפרד ממערכת חשבונותיו ;

(4) תקוים שיטה לתיאום תיעוד התקבולים שהופקדו עם שוברי ההפקדה בבנק.

ספר תנועת המלאי

13. (א) ספר תנועת המלאי ינוהל לפי סוגי הטובין.

(ב) בספר תנועת המלאי יירשמו -

(1) כמות הטובין בתחילת השנה ;

(2) כל כניסת טובין אל העסק ;

(3) כל יציאת טובין מהעסק ;

(4) פעולות תיאום בציון הסבר ;

(5) כמות הטובין בסוף השנה .

(ג) הרישום בספר תנועת המלאי יכלול את התאריך, ציון התיעוד, היחידה שלפיה נמדדת הכמות והכמות .

ספר כניסת טובין

14. (א) ספר כניסת טובין יהיה -

(1) ספר כרוך ; או

(2) חשבון במסגרת מערכת חשבונות לפי שיטת החשבונאות הכפולה.

(ב) בספר כניסת טובין תירשם כל כניסת טובין לעסק בציון -

(1) תאריך כניסת הטובין ;

(2) שם הספק ;

(3) פירוט הטובין וכמותם ; נתקבל עם כניסת הטובין תיעוד חוץ ובו פירוט

הטובין, יצויין תיעוד החוץ בלבד .

ספר הזמנות

15. (א) ספר הזמנות יהיה ספר כרוך.

(ב) בספר ההזמנות יירשמו -

(1) מספר סידורי של ההזמנה ;

(2) תאריך קבלת ההזמנה ;

(3) שם המזמין ומענו, היה מענו של הלקוח ידוע לנישום/לעוסק - אין חובה

לציין ;

(4) תיאור הטובין או השירות שהוזמנו, או ציון המפרט או התיעוד שבו נכלל

התיאור האמור .

חשבון מע"מ על עסקאות ועל תשומות

15.א. (א) עוסק, למעט עוסק שחלות עליו הוראות סעיף 31(3) לחוק מע"מ, ינהל חשבון

מס ערך מוסף על עסקאות וחשבון מס ערך מוסף על תשומות, הכל כמפורט להלן ,

לפי העניין .

(ב) בחשבון מס ערך מוסף על עסקאות יירשם סכום המס על העסקאות בהתאם לכל

חשבונית עסקה או חשבונית מס או הודעת חיוב או הודעת זיכוי או בהתאם

לריכוז התיעוד האמור, הכל לפי העניין .

(ג) (1) בחשבון מס ערך מוסף על תשומות יירשם סכום המס על תשומות בהתאם לכל

חשבונית מס שנתקבלה או הודעת חיוב או רשימון יבוא, או בהתאם לריכוז

תיעוד כאמור, הכל לפי העניין ;

(2) חשבון מס ערך מוסף על תשומות ינוהל בנפרד לתשומות קבועות ולתשומות

אחרות ; לעניין זה -

"תשומות קבועות" - ציוד שהגדרתו בסעיף 1 לחוק מע"מ ;

"תשומות אחרות" - שירותים וכן נכסים שאינם תשומות קבועות .

(ד) חשבון מס ערך מוסף על עסקאות וחשבון מס ערך מוסף על תשומות יהיו אחד

מאלה :

(1) חשבון במסגרת מערכת חשבוניות על פי שיטת החשבונאות הכפולה ;

(2) אם העוסק אינו חייב בניהול פנקסים לפי שיטת החשבונאות הכפולה -

ריכוז תיעוד כאמור בסעיפים קטנים (ב) ו-(ג), לפי העניין, ובלבד

שריכוז תיעוד זה יישמר כחלק ממערכת החשבונות של העוסק .

פרק ד' : נהלי רישום במערכת החשבונות ושמירתה

עריכת תיעוד

16. תיעוד הכלול במערכת החשבונות אשר נישום/עוסק חייב לנהל ואשר פורט בתוספת החלה עליו או בסעיף 2א וכן תיעוד שאינו כלול במערכת החשבונות של הנישום/העוסק אך נערך על פי דרישת הספק או הלקוח, ייערך כאמור בפרק זה ויכלול את הפרטים כנדרש בפרק ב' ובתוספת החלה עליו, ובלבד שאין חובה לחזור על פרטים שנכללו בתיעוד אחר או בספר חשבון אם צוינו פרטים לאיתור התיעוד האחר או ספר החשבון .

מועד עריכת התיעוד

17. (א) תיעוד פנים על תקבול, על מכירה, על משלוח או הובלת טובין ועל שירות שניתן, ייערך סמוך לביצוע הפעולה, אולם -
- (1) לגבי מכירה ניתן לערוך סמוך לביצוע הפעולה תעודת משלוח בתנאי שהחשבונית/חשבונית העסקה תיערך במועדים שנקבעו בסעיף 46 לחוק מע"מ ;
- (2) לגבי שירות שניתן, אם נרשמה הזמנה לגבי אותו שירות בספר הזמנות סמוך לקבלתה, ניתן לערוך חשבונית/חשבונית עסקה במועדים שנקבעו בסעיף 46 לחוק מע"מ ;
- (3) לגבי שירות שניתן בחלקים, ייערך התיעוד על כל חלק שניתן ולגבי שירות שנתניתו מתמשכת ושלא ניתן להפריד בין חלקיו - עם גמר נתינתו .
- (ב) רישום תקבול בעקיפין שטרם נרשם יערך ביום שנודע למקבל על ביצוע הפעולה ; לעניין זה, "תקבול בעקיפין - "תשלום לצד שלישי לטובת המקבל או העברה לזכות חשבון המקבל בבנק .

-----

*סעיף קטן (ב) תוקן בק"ת התש"ס עמ' 206, כך שאחרי "רישום תקבול בעקיפין" בא "שטרם נרשם". תחילת התיקון ביום 30.3.2000 .

נהלי רישום בתיעוד פנים

18. (א) (1) שוברי קבלה, תעודות זכוי או תעודות משלוח יוכנסו לשימוש בספר כרוך ;

-----

*פסקה (1) תוקנה בק"ת התשס"ד עמ' 203 מיום 29.1.2004, כך שהמילים

"תעודות חיוב" שבאו אחרי "שוברי קבלה" - נמחקו .

- (2) חשבונית/חשבונית עסקה וחשבוניות מס יוכנסו לשימוש בספר כרוך או בסדרות שהודפסו במיוחד בשביל הנישום/העוסק כאשר המספרים העוקבים הודפסו על ידי בית הדפוס, בתנאי שקיימת שיטה שלפיה ניתן לעקוב אחר רציפות המספרים העוקבים של ההעתקים אשר נשארו במערכת החשבונות .
- (3) הדפים בפנקסי התיעוד כאמור בפסקאות (1) ו-(2) ימוספרו בצורה שיישמר

רצף המספרים העוקבים מפנקס לפנקס ולא יחזור מספר עוקב על עצמו בשנת

מס אחת .

(ב) תיעוד פנים ייערך -

(1) במערכת חשבונות שאינה ממוחשבת - באופן שההעתק אשר נשאר במערכת החשבונות יהיה קריא ;

(2) במערכת חשבונות ממוחשבת - באופן המאפשר הפקה זמינה של העתק קריא , הזהה במהותו למקור בציון המלה "העתק ."

(ג) בוטל תיעוד המפורט בסעיף זה - יישמר ההעתק, ואם טרם הוצא המקור מרשות

הנישום/עוסק יישמר גם המקור .

נהלי רישום בסרט קופה רושמת

18א. סרט קופה רושמת ייערך בהתאם לנהלי הפעלת קופה רושמת המפורטים בנספח ב'

בסעיף 36 .

כללים למשלוח מסמכים ממוחשבים

18ב. (א) נישום רשאי לשלוח באמצעות מחשב, לאחר שנרשמו במערכת חשבונותיו, כל אחד מאלה :

(1) שובר קבלה, כאמור בסעיף 5 ;

(2) חשבונית כאמור בסעיף 9(א) למעט חשבונית המשמשת כתעודת משלוח ;

(3) הודעת זיכוי כאמור בסעיף 9(ה)

(4) חשבונית מס, כאמור בתקנה 9א לתקנות מס ערך מוסף (ניהול פנקסי

חשבונות), התשל"ו-1976 למעט חשבונית המשמשת כתעודת משלוח ;

ובלבד ששלחם כמסמך ממוחשב, עליו נכתבו בצורה בולטת לעין המילים מסמך

ממוחשב, אשר נוצר בסריקת מקור התיעוד למחשב או שנוצר בהפקה אוטומטית

מתוך הקובץ הקבוע שבמערכת חשבונותיו ובלא הקלדה נוספת, למעט צירוף

החתימה האלקטרונית המאובטחת או החתימה האלקטרונית המאושרת, לפי העניין ,

ולמעט צירוף המילים מסמך ממוחשב ; שלח הנישום שובר קבלה במסמך ממוחשב

כאמור, יראו לעניין סעיף 5(ד) כאילו מסר למשלם עותק משובר הקבלה .

* סעיף קטן (א) תוקן בק"ת התשס"ד עמ' 203 מיום 29.1.2004. להלן

נוסח הסעיף לפני תיקונו :

"(א) נישום רשאי לשלוח באמצעות מחשב, לאחר שנרשמו במערכת

חשבונותיו, כל אחד מאלה :

(1) שובר קבלה, כאמור בסעיף 5 ;

(2) חשבונית כאמור בסעיף 9(א) ;

(3) הודעת זיכוי כאמור בסעיף 9(ה) ;

(4) חשבונית מס, כאמור בתקנה 9א לתקנות מס ערך מוסף (ניהול

פנקסי חשבונות), התשל"ו-1976.

ובלבד ששלחם כמסמך ממוחשב, אשר נוצר בהפקה אוטומטית מתוך

הקובץ הקבוע שבמערכת חשבונותיו ובלא הקלדה נוספת או שנוצר

בסריקת מקור התיעוד למחשב ; שלח הנישום שובר קבלה במסמך

ממוחשב כאמור, יראו לעניין סעיף 5(ד) כאילו מסר למשלם עותק

משובר הקבלה."

- (ב) נישום המבקש לשלוח מסמכים ממוחשבים, יודיע על כך לפקיד השומה בדואר רשום, לפני משלוח המסמך הממוחשב הראשון .
- (ג) המסמך הממוחשב יישלח רק למי שהביע את הסכמתו, בכתב או באופן ממוחשב לקבל מסמכים ממוחשבים מאותו שולח, לפני קבלת המסמך הממוחשב הראשון וכל עוד לא ביטל את הסכמתו לקבלת מסמכים ממוחשבים בכתב או באופן ממוחשב ; הנישום ישמור את ההסכמה או את ביטולה, לפי העניין, כחלק בלתי נפרד ממערכת החשבונות שלו .
- (ד) נישום המבקש לשלוח מסמך ממוחשב חתום בחתימה אלקטרונית מאובטחת, יקבל את התקבול בשל הפעולה באחד מאמצעים אלה בלבד, ובאופן המאפשר זיהויים של הצדדים לעסקה :
- (1) כרטיס אשראי של הלקוח כאשר השובר ערוך לפקודת הנישום ;
- (2) שיק משורטט על שם הלקוח, שנכתב עליו "לא סחיר", לפקודת הנישום בלבד ;
- (3) העברה ישירה מחשבון הבנק של הלקוח לזכות חשבון הבנק של הנישום הכלול במערכת חשבונותיו .

*סעיף 18ב הוסף בק"ת התשס"ג עמ' 795 מיום 26.6.2003 .

תכנם וצורתם של ספרי חשבון

19. (א) ספרי חשבון הכלולים במערכת החשבונות שנישום/עוסק חייב לנהל ואשר פורטו בתוספת החלה עליו, ינוהלו כאמור בפרק ג' או בתוספת, ובלבד שאין חובה לחזור על פרטים שנכללו בתיעוד או בספר חשבון אחר אם צוינו פרטים לאיתור התיעוד או הרישום בספר החשבון האחר .
- (ב) ניתן לרשום בספרי החשבון פעולות בסכום כולל של רשימה מרכזת אשר נערכה על פי תיעוד ובלבד שהרשימה תישמר כחלק ממערכת החשבונות .
- (ג) נישום/עוסק המנהל מערכת חשבונות על פי שיטת החשבונאות הכפולה יכלול במערכת חשבונותיו כל חשבון בנק שלו הכולל פעולות שנעשו בעסקו .
- (ד) נישום/עוסק המנהל מערכת חשבונות על פי שיטת החשבונאות הכפולה, יציין בכרטיס חשבון של כל ספק את מספר הרישום כעוסק על פי חוק מע"מ של אותו ספק .

נוהל רישום עסקאות מסוימות

- 19א. (א) נישום/עוסק שמערכת חשבונותיו אינה כוללת רישום שיטתי של שיקים שנתקבלו לפני התאריך הנקוב בהם ושטרות שנתקבלו (להלן - שיקים ושטרות לקבל) - ההוראות לגבי רישום תקבול במזומן בספר הקופה, בספר תקבולים ותשלומים, או ביומן הרפא כמשמעותו בתוספת ו' יחולו עליו אף לגבי שיקים ושטרות לקבל; נישום/עוסק כאמור שאינו מנהל מערכת חשבונות לפי שיטת החשבונאות הכפולה אינו חייב לרשום שנית את התקבול בשל פירעון שיק או שטר כאמור .

(ב) (1) בסעיף קטן זה -

"עסקת חליפין" - מכר של טובין או מתן שירות תמורת שווה כסף ;
"שווה כסף" - לרבות שירות .

(2) נישום/עוסק שמערכת חשבוניתיו אינה כוללת רישום עסקאות חליפין
בפנקסים המנוהלים על פי שיטת החשבונאות הכפולה, ינהל רישום עסקות
חליפין בספר כרוך .

(3) רישום עסקת חליפין תמורת טובין או שירות ייעשה סמוך לבצוע הפעולה ;

(ג) (1) בסעיף קטן זה -

"מעביד" - לרבות ועד עובדים .

(2) נישום/עוסק המוכר טובין או נותן שירותים תמורת התחייבות מעביד יראו
ברישום התקבול שנתקבל מהמעביד רישום שנעשה במועד לגבי המכירות או
השירותים אם נתמלאו כל אלה :

(א) יערוך לפחות אחת לחודש, בסופו, חשבונית/חשבונית עסקה למעביד
ועד למועד זה ישמור בעסקו את שוברי המכירה ;

(ב) ישמור את כל מסמכי ההתחשבות בינו לבין המעביד כחלק ממערכת
חשבוניתיו .

* סעיף קטן (ג) תוקן בק"ת התש"ס עמ' 206. תחילת התיקון ביום
30.3.2000. להלן נוסח הסעיף לפני תיקונו :

"(ג) (1) בסעיף קטן זה -

"
חברת אשראי" - חברה שעיסוקה במתן אשראי והמנפיקה
ללקוחותיה כרטיסי אשראי המשמשים בידי המחזיק בהם ראייה
להתחייבות חברת האשראי לשלם תמורת הטובין או השירותים
שרכש ;
"מעביד" - לרבות ועד עובדים.

2) (נישום/עוסק המוכר טובין או נותן שירותים תמורת התחייבות
חברת אשראי או מעביד יראו ברישום התקבול שנתקבל מחברת
האשראי או מהמעביד רישום שנעשה במועד לגבי המכירות או
השירותים אם נתמלאו כל אלה :

(א) יערוך לפחות אחת לחודש, בסופו, חשבונית/חשבונית עסקה
לחברת האשראי או למעביד ועד למועד זה ישמור בעסקו את
שוברי המכירה ;

(ב) ישמור את כל מסמכי ההתחשבות בינו לבין חברת האשראי
או בינו לבין המעביד כחלק ממערכת חשבוניתיו."

(ד) נישום/עוסק המנהל מערכת החשבונית על פי שיטת החשבונאות הכפולה, המבוקרת
על ידי רואה חשבון או ברית פיקוח, רשאי שלא לערוך שובר קבלה לגבי תקבול
בשל טובין שנמכרו או בשל שירות שניתן, שנתקבל על ידי העברה ישירה לזכות
חשבונו בבנק הכלול במערכת חשבוניתיו.

(ה) תקבול בשיק משורטט שכתוב עליו "לא סחיר", לפקודת הנישום/העוסק בלבד
ונקוב בו תאריך הפירעון, שנתקבל מחוץ למקום העסק הקבוע או מחוץ למקום
שבו הוא נוהג לקבל את תקבוליו יראוהו כנרשם במועד, אם הרישום נעשה בעת
מסירת השיק במקום העסק הקבוע או במקום שבו הוא נוהג לקבל את תקבוליו

ולא יאוחר מהיום שלמחרת יום קבלתו ;

* סעיף קטן (ה) תוקן בק"ת התש"ס עמ' 206. תחילת התיקון ביום 30.3.2000. להלן נוסח הסעיף לפני תיקונו:
"ה) תקבול בשיק משורטט שכתוב עליו "לא סחיר", לפקודת הנישום/העוסק בלבד ונקוב בו תאריך הפירעון, שנתקבל מחוץ למקום העסק יראהו כנרשם במועד, אם הרישום נעשה בעת מסירת השיק למקום העסק ולא יאוחר מהיום שלמחרת יום קבלתו;"

(ו) במכירה קמעונית של עיתונים יומיים ייראה כרישום נאות של התקבולים ממכירות אלה, אם רשם הנישום/העוסק בתיעוד שהוא רושם בו את תקבוליו, את מחיר המכירה של כל העיתונים היומיים שסופקו למכירה באותו יום מיד עם הספקתם; החזרת עיתונים שלא נמכרו תרשם בספר תקבולים ותשלומים כתשלום או כתקבול שלילי על פי ההתחשבות השבועית עם סוכן המערכת ;

(ז) (1) במכירה קמעונית של כרטיסי הגרלה של מפעל הפיס ייראה כרישום נאות של התקבולים ממכירות אלה, אם רשם הנישום/העוסק בתיעוד שהוא רושם בו את תקבוליו, את סכום העמלה המגיעה לו מסוכן מפעל הפיס בהתחשבות השבועית; הרישום ייעשה ביום ההתחשבות השבועית ;
(2) נישום/עוסק שבחר לרשום את תקבוליו ממכירת כרטיסי הגרלה של מפעל הפיס כאמור בפסקה (1), ינהל ספר כרוך, שבו תירשם בסוף כל יום כמות כרטיסי ההגרלה למיניהם שטרם נמכרו ;
(3) כל מסמכי ההתחשבות השבועית עם סוכן מפעל הפיס יישמרו כתיעוד.

(ח) (1) בקבלה של טופסי הימורים של ספורטוטו ולוטו מן המהמרים ייראה כרישום נאות של התקבולים, אם רשם הנישום/העוסק בתיעוד שבו הוא רושם את תקבוליו, את סכום העמלה המגיעה לו מסוכן הספורטוטו או מסוכן מפעל הפיס, לפי העניין, בהתחשבות השבועית; הרישום ייעשה ביום ההתחשבות השבועית ;
(2) נישום/עוסק שבחר לרשום את תקבוליו מקבלת טופסי הימורים כאמור בפסקה (1), ינהל ספר כרוך שבו יירשם בסוף כל יום לגבי כל סוג של טופסי הימורים בנפרד המספר הסידורי האחרון שהוטבע על טופסי הימורים ;
(3) כל מסמכי ההתחשבות השבועית עם סוכן הספורטוטו או מפעל הפיס יישמרו כתיעוד .

(ט) נישום/עוסק שכל עיסוקו מכירת כרטיסי הגרלה של מפעל הפיס וקבלת טופסי הימורים של ספורטוטו ולוטו או אחת מהן, פטור מהוראות פסקאות (ז)(2) או (ח)(2), לפי העניין.

(י) במכירה קמעונית של טובין או במתן שירות באמצעות מכונות אוטומטיות המופעלות על ידי מטבעות, ייראה רישום בשובר קבלה של הסכום, שהוצא מדי פעם מקופת המכונה, כרישום שנעשה במועד, אם התקיימו כל אלה :
(1) המכונה מצוידת במונה, שאינו ניתן לאיפוס או לשינוי, לספירת המטבעות לסוגיהם שהוכנסו למכונה, או לספירת הפעולות השונות על פי

מחיריהן .

- (2) בשובר הקבלה, שבו נרשם הסכום שהוצא מקופת המכונה יצויין זיהוי המכונה, מצב המונה בזמן פתיחת הקופה ושם האדם העורך את הרישום .
- (3) פתיחת הקופה ורישום הכסף שהצטבר בה נערך לפחות אחת לחודש ביום האחרון בחודש .
- (4) לעניין זה תיראה הקופה של המכונה האוטומטית כקופת העסק .

נוהל רישום החזר דמי מכלי משקה

19ב. (א) נישום המשלם בעבור החזר דמי מכלי משקה, ומערכת חשבונותיו אינה כוללת סרט קופה רושמת, ירשום את החזר מיד עם תשלומו באחד מאלה :

(1) בהודעת זיכוי ;

(2) בספר כרוך אשר יכלול :

(א) שם הנישום ;

(ב) התאריך בתחילת כל יום ;

(ג) סכום של החזר דמי מכלי משקה אשר יירשם בנפרד ;

(ד) סיכום בדיו של כל החזרי דמי מכלי משקה אשר ייעשה בסוף אותו

יום .

(ב) הוראת סעיף קטן (א) לא תחול על נישום שבחר לנהל מערכת חשבונות לפי סעיף

2(ה) של תוספת ג' !

(ג) בסעיף זה, "החזר דמי מכלי משקה" - כהגדרתו בסעיף 7(א)2.

-----

*סעיף 19ב הוסף בק"ת התשס"ג, עמ' 42, מיום 30.9.2002.

רישום הלוואה

19ג. מי שחייב בניהול מערכת חשבונות לפי הוראות אלה, שקיבל הלוואה מתאגיד בנקאי

כנגד פיקדון ששימש כבטוחה או כערבות למתן אותה הלוואה, במישרין או בעקיפין ,

ירשום בספר כרוך את פרטי הפיקדון, פרטי התאגיד הבנקאי, שם בעל הפיקדון ,

מספר החשבון, סכום הלוואה וסכום הפיקדון .

-----

*סעיף 19ג הוסף בק"ת התשס"ד, עמ' 106, מיום 28.12.2003 .

מועדי רישום בספרי חשבון

20. הרישום בספרי חשבון ייעשה -

(1) בספר הקופה - תוך שלושה ימים מיום ביצוע הפעולה ;

(2) בספר הזמנות - מיד עם קבלת ההזמנה ;

-----

*פסקה (2) הוחלפה בק"ת התש"ס עמ' 206. תחילת התיקון ביום 30.3.2000 .

להלן נוסח הפסקה לפני תיקונה :
(2) "בספר הזמנות - תוך שלושה ימים מיום קבלת ההזמנה, אך לא יאוחר מתחילת ביצועה";

(3) בספר תקבולים ותשלומים, בספר כניסת טובין ובספר תנועת המלאי לא יאוחר מ-30 ימים מתום החודש שבו בוצעה הפעולה, ואולם כניסת טובין שאין לגביה תיעוד חוץ תירשם בספר כניסת טובין ובספר תנועת המלאי סמוך לביצוע הפעולה ;

(4) בספרי חשבונות המפורטים בתוספת שלא נקבע בהם מועד לרישום - סמוך לביצוע הפעולה .

אופן הרישום

21. (א) מערכת החשבונות תאפשר מעקב אחר כל רישום למקורותיו, איתור המרכיבים של כל סכום שנרשם בספרי החשבון ואיתור התיעוד המתאים .

(ב) הרישום במערכת החשבונות ייעשה בעברית או בערבית בכתב יד בדיו או בהדפסה ובלבד שאם לא נאמר במפורש אחרת יכולים סיכומים להיעשות אף בעפרון , בתנאי שייכתבו בדיו לא יאוחר מתאריך התאמת מאזן הבוחן התקופתי .

-----
*סעיף קטן (ב) תוקן בק"ת התש"ס עמ' 206, כך שאחרי "ייעשה" בא "בעברית או בערבית . "תחילת התיקון ביום 30.3.2000 .

(ג) עוסק שעסקאותיו חייבות בשיעורי מס שונים או שחלקן פטורות ממס, ירשום את עסקאותיו כך שיהיה ניתן לסכם את העסקאות בנפרד לכל שיעור מס ולחלק הפטור .

מטבע ישראלי

22. הרישום במערכת החשבונות ייעשה במטבע ישראלי. היה התקבול במטבע שאינו ישראלי, יצוין גם סוג המטבע והסכום ששולם באותו מטבע .

-----
*סעיף 22 תוקן בק"ת התש"ס עמ' 206, כך שבסופו בא "היה התקבול במטבע שאינו ישראלי, יצוין גם סוג המטבע והסכום ששולם באותו מטבע". תחילת התיקון ביום 30.3.2000 .

נהלי רישום

23. (א) תיקון, שינוי או ביטול ייעשה -
(1) במערכת חשבונות שאינה ממוחשבת - באופן שאפשר יהיה לקרוא את הרישום המקורי ;
(2) במערכת חשבונות ממוחשבת, להוציא תיעוד פנים - באופן שהרישום המקורי והרישום המתוקן של הנתונים המחוויבים לפי פרק ג' יישמרו בספר כרוך ; ובלבד ששינוי בספרי חשבון של זיהוי החשבון, סכום הפעולה וסימן הפעולה ייעשה על ידי פעולה נוספת .
(ב) במערכת חשבונות ממוחשבת אין לתקן או לשנות תיעוד פנים, אלא באמצעות תיעוד נוסף .
(ג) במערכת חשבונות שאינה ממוחשבת אין לפסוח על דפים בפנקסי תיעוד וספרי חשבון ואין לפסוח על שורות ולהמשיך ברישום באותו דף, אלא אם כן הועבר עליהם קו בדיו .

נוהל תיקון חשבונית/חשבונית עסקה

- 23א. בוטלה עסקה, כולה או מקצתה, או שונו תנאיה, או נתגלתה טעות בחשבונית/חשבונית העסקה או שונה סכום החשבונית/חשבונית העסקה מסיבה כלשהי, ינהג הנישום/העוסק כלהלן :
- (1) טרם יצא מקור החשבונית/חשבונית העסקה מרשות הנישום/העוסק וטרם דיווח עליה כדין בדו"ח התקופתי כמשמעותו בתקנה 20 לתקנות מס ערך מוסף , התשל"ו-1976, תבוטל החשבונית/חשבונית העסקה על ידי ציון המלה "מבוטל" על גבי המקור וההעתקים והצמדת המקור להעתקים ;
- (2) יצא מקור החשבונית/חשבונית העסקה מרשות הנישום/העוסק ינהג לפי אחת מאלה :
- (א) יתקן בהתאם את סכום החשבונית/חשבונית העסקה שתוצא לאחר מכן לאותו לקוח, על ידי רישום אחרי סכום החשבונית/חשבונית העסקה :
- (1) סכום החיוב או הזיכוי ;
- (2) מספר החשבונית/חשבונית העסקה שאליה מתייחס התיקון ;
- (3) הסיבה לשינוי הסכום ;
- (4) הסכום המתוקן ;
- (ב) סכום הזיכוי כאמור בפסקה (א) (1) לא יעלה על סכום החשבונית / חשבונית העסקה ;
- (ג) אם תוך תקופת הדיווח לפי חוק מע"מ לא נערכה ללקוח חשבונית / חשבונית עסקה נוספת רשאי הנישום/העוסק להוציא הודעת זיכוי ;
-
- *פסקת משנה (ג) תוקנה בק"ת התשס"ד עמ' 203 מיום 29.1.2004, כך שבמקום "הודעת חיוב או הודעת זיכוי, לפי העניין" בא "הודעת זיכוי ."
- (3) הוצאה ללקוח הודעת זיכוי כאמור בפסקה 2, רשאי הנישום/העוסק להקטין

בהתאם את סכום המכירות ואת החיוב במס ערך מוסף בתנאי שיתמלא אחד מאלה :
(א) הלקוח אישר קבלת הודעת הזיכוי בחתימתו על ההעתק שנשאר במערכת

החשבונות של הנישום/עוסק ;

(ב) הודעת זיכוי נשלחה ללקוח בדואר רשום עם אישור מסירה ולהוכחת
ההמצאה ללקוח די בהוכחה שההודעה נשלחה כראוי ומוענה כראוי ; לגבי
סכום מכירה שהחיוב במע"מ עולה על 1,100* ש"ח, אישור המסירה יצורף
להעתק הודעת הזיכוי שנשאר במערכת החשבונות של הנישום/העוסק .
*הסכום מעודכן החל מיום 1.1.2003 [ק"ת התשס"ג, עמ' 455]; סכומים
לתקופות קודמות ראה בקובץ טבלאות המידע .

(ג) נתקבל אישור שההודעה נתקבלה בפקסימיליה .

(ד) נתקבל אישור חתום בחתימה אלקטרונית מאושרת של הלקוח, המאשר את
קבלתה .

*פסקת משנה (ד) הוספה בק"ת התשס"ג עמ' 795 מיום 26.6.2003 .

לעניין סעיף זה, "חשבונית/חשבונית עסקה" - לרבות חשבונית מס .

סימול הדדי

24. סימול, רישום או מיון במערכת החשבונות ייעשה באופן המאפשר מעקב אחר -

(1) המספרים העוקבים כאשר הם מחויבים לפי הוראות אלה ;

(2) הרישומים מהתיעוד לספרי החשבון ולהיפך ;

(3) הרישומים מתיעוד אחד למשנהו .

שמירת מערכת החשבונות

25. (א) מערכת החשבונות תוחזק במען העסק, כפי שציינו הנישום/העוסק בדין וחשבון
על ההכנסה, או בכל מקום אחר אשר הנישום/העוסק הודיע עליו בכתב לפקיד
השומה/למנהל ואולם בעסק שהיתה לו הכנסה שהופקה בישראל או באזור, למעט
הכנסה שרואים אותה כאילו הופקה בישראל לפי הוראת סעיף 5(5) לפקודה
(להלן - הכנסה מחברת משלח יד זרה) - בכל מקום אחר בישראל או באזור
שעליו הודיע הנישום לפקיד השומה .

*סעיף קטן (א) תוקן בק"ת התשס"ג עמ' 795 מיום 26.6.2003, כך שהוספה

הסיפה המתחילה במילים "ואולם בעסק שהיתה לו הכנסה שהופקה בישראל ."

(ב) למרות האמור בסעיף קטן (א) מותר להוציא זמנית את מערכת החשבונות או חלק

ממנה מן המען האמור, וזאת לשם ביקורת ספרים, השלמת רישומים, עיון, הצגה

לצורך העסקים או מתן עדות .

(ג) מערכת החשבונות תישמר במשך שבע שנים מתום שנת המס שאליה היא מתייחסת או

במשך שש שנים מיום הגשת הדו"ח על ההכנסה לאותה שנת המס, הכל לפי

המאוחר .

(ג) נישום המוכר טובין או הנותן שירותים תמורת סכום ששולם לו בכרטיס אשראי ישמור את כל מסמכי ההתחשבות בינו לבין חברת האשראי כחלק ממערכת חשבונותיו .

-----
*סעיף קטן (ג) הוסף בק"ת התש"ס עמ' 206. תחילת התיקון ביום 30.3.2000 ותוקן בק"ת התשס"ג עמ' 795 מיום 26.6.2003 .

(ג) מסמך ממוחשב ששלח או קיבל הנישום, בחתימה האלקטרונית שבה נחתם, יישמר באמצעי אחסון ממוחשבים, כחלק בלתי נפרד ממערכת החשבונות של הנישום .

-----
* סעיף קטן (ג) הוסף בק"ת התשס"ג עמ' 795 מיום 26.6.2003 .
**סעיף קטן (ג) תוקן בק"ת התשס"ד עמ' 203 מיום 29.1.2004, כך שבמקום "חתום בחתימה אלקטרונית" בא "בחתימה האלקטרונית שבה נחתם ."

(ד) מסמכים סטטיסטיים, הזמנות, רישומים פנימיים בין מחלקתיים, מקור תיעוד אשר נסרק למחשב לצורך משלוחו כמסמך ממוחשב, כאמור בסעיף 18ב(א), חוזים ופרוטוקולים, במידה שנוהג הנישום/העוסק לערכם או לקבלם, וכן תיעוד ופנקסים שהנישום/העוסק אינו חייב לנהל על פי הוראות אלה ואשר ניהולם בין מרצון ובין מכח דין אחר יישמרו במשך שלוש שנים לפחות מיום הגשת הדו"ח על ההכנסה לשנת המס שאליה הם מתייחסים .

-----
*סעיף קטן (ד) תוקן בק"ת התשס"ג עמ' 795 מיום 26.6.2003, כך שאחרי "רישומים פנימיים בין מחלקתיים," בא "מקור תיעוד אשר נסרק למחשב לצורך משלוחו כמסמך ממוחשב, כאמור בסעיף 18ב(א)," .

(ה) ניתן לשמור מערכת חשבונות בצורת העתק צילומי מזוער, אם מזוער המסמכים המקוריים ובעורם נעשה בהתאם לכללים שנקבעו בנספח ד' שבסעיף 36 .

(ו) במערכת חשבונות ממוחשבת ינהגו כך :

(1) היא תישמר באמצעי אחסון ממוחשבים ;

(2) בשבוע הראשון בכל רבעון של שנת המס, ייערך גיבוי למערכת החשבונות הממוחשבת, למעט לתוכנה המנהלת את מערכת החשבונות ; גיבוי כאמור יישמר במקום שעליו הודיע הנישום בכתב לפקיד השומה, השונה מהמקום שבו מוחזקת מערכת החשבונות הממוחשבת של הנישום, ובלבד שאם היתה לו הכנסה שהופקה בישראל או באזור, למעט הכנסה מחברת משלח יד זרה - במקום כאמור שהוא בישראל או באזור בלבד ;

(3) תתאפשר הפקה זמינה של פלט מודפס ופלט חזותי של מערכת החשבונות הממוחשבת או כל חלק ממנה וכן מהגיבוי כאמור בפסקה (2) .

-----
*סעיף קטן (ו) הוחלף בק"ת התשס"ג עמ' 795 מיום 26.6.2003. להלן נוסח הסעיף לפני החלפתו :

"(ו) ניתן לשמור מערכת חשבונות או חלק ממנה על גבי אמצעי אחסון ממוחשבים ובלבד שתתאפשר הפקה זמינה של פלט מודפס של מערכת החשבונות או כל חלק ממנה".

(ז) העתקי דו"חות תקופתיים של מס ערך מוסף או ספח של דו"ח תקופתי כאמור, לפי העניין, יישמרו יחד עם מערכת החשבונות לאותה תקופה לפי סדר התקופות.

נהלי עריכת מפקד המצאי

26. (א) נישום/עוסק החייב לפי הוראות אלה לערוך רשימת המלאי יפקוד את המצאי ליום המאזן של כל הטובין שבבעלותו או ברשותו, לרבות הטובין השייכים לאחרים.

(ב) נישום/עוסק רשאי לפקוד את מצאי הטובין תוך חודש ימים לפני יום המאזן או אחריו ולערוך לאחר מכן את התיאום הדרוש לקביעת ערך המלאי ליום המאזן ובלבד שנישום/שעוסק הרוצה לערוך את מפקד המצאי יותר מעשרה ימים לפני יום המאזן או אחריו יודיע על כך בכתב מראש לפקיד השומה/למנהל.

(ג) (1) בכפוף לאמור בפסקה (2) נישום/עוסק המנהל ספר תנועת המלאי בצורה המאפשרת קביעת יתרות רשאי לפקוד את מצאי הפריטים השונים במועדים שונים במשך השנה, בתנאי שפקד כל פריט לפחות אחת לשנה, וערך רשימות מצאי של הפריטים שנפקדו ליום המפקד או ציין את תוצאות המפקד בספר תנועת המלאי והביא בחשבון את התיאומים הדרושים בעת עריכת רשימת המלאי ליום המאזן.

(2) בחר הנישום/העוסק בשנת מס פלונית לפקוד את המצאי בהתאם לאמור בפסקה

(1) יודיע על כך בכתב לפקיד השומה/למנהל לא יאוחר מתחילת שנת המס; פקיד השומה/המנהל רשאי תוך ארבעה חדשים מתחילת שנת המס להורות לו בכתב על עריכת מפקד המצאי כאמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב).

(ד) רשימת המלאי על פי סעיף קטן (א) תיערך על יסוד רשימת מפקד המצאי או כהשלמתה, או על יסוד ספר תנועת המלאי במקרים שבהם בחר הנישום/העוסק במפקד המצאי כאמור בסעיף קטן (ג); רשימת המלאי תכלול בין היתר, את הכמויות ואת ערך היחידה לצורך חישוב המלאי שבבעלות הנישום/העוסק, וכן את הטובין שברשותו של הנישום/העוסק השייכים לאחרים, וזאת בציון שמות הבעלים ומעניהם.

פרק 1ד: ניהול פנקסי חשבונות לנישום שיראוהו כנישום זכאי

ניהול פנקסי חשבונות לנישום שיראוהו כנישום זכאי

27-34. [נוסח סעיפים אילו מתייחס לניהול פנקסי חשבונות לנישום/עוסק שיראוהו כנישום זכאי על פי חוק מס הכנסה (מיסוי בתנאי אינפלציה), התשמ"ב-1982, שתקופת תחולתו תמה בשנת המס 1984].

תחולה

35. תחולתן של הוראות אלה בתום שלושה חדשים לאחר פרסומן.

נספחים להוראות

36. אלה הנספחים:

נספח א' - תנאים להכרה בסרט ביקורת של קופה רושמת כסרט קופה רושמת

יראו סרט ביקורת של קופה רושמת כסרט קופה רושמת כנדרש בסעיף 7, אם הקופה הרושמת עונה על כל התנאים האלה:

1. הקופה מסוגלת לספק סרט ביקורת שיכלול לפחות -

(א) רישום כל הפעולות שבוצעו בקופה הרושמת ובין היתר:

(1) מחיר כל פריט בנפרד;

(2) הנחות, הפחתות, הוספות והיטלים;

(3) סך כל המכירה;

(4) תקבולים בגין חוב בשל מכר או שירות;

(5) סימול המסמכים והפעולות;

(6) מספר סידורי של הפעולה ושעת הפעולה;

(7) פעולות אחרות שאינן מכירה או תקבול, מספרן ושעת ביצוען;

(ב) סיכומי הנתונים שנרשמו על סרט הביקורת ולפחות:

(1) סיכום המכירות; נרשמות מכירות במזומן, בנפרד ממכירות באשראי, יצינו סיכומיהן בנפרד;

(2) סיכום התקבולים, תוך הפרדת התקבולים על חשבון מכירות באשראי; נרשמו התקבולים תוך מיון על פי אמצעי התשלום, יצינו סיכומיהן בנפרד;

(3) סיכום ההנחות וההפחתות שנרשמו על סרט הביקורת;

(4) אחת ליום לפחות ייעשה סיכום סופי להרקת המסמכים (סיכום Z) ויצויין מספרו הסידורי (מספר Z)

(ג) סרט ביקורת שאינו מודפס בצורה שוטפת, אלא נתונו נצברים בזיכרון הקופה,

יסוכם בסיכום סופי (סיכום Z) ויודפס במקרים האלה :

(1) בשינוי התאריך ;

(2) בהתמלא כל קיבולת הזיכרון ;

(3) במוניות - בשינוי שם הנהג ;

(ד) בתחילת כל סרט ביקורת - רישום של שם הנישום ומענו, מספר הזהות או מספר החברה במשרד רשם החברות או מספר האגודה השיתופית במשרד האגודות השיתופיות או מספר הרשום כעוסק לצורך מס ערך מוסף לפי חוק מע"מ, ואם אין הקופה מסוגלת לכך יירשמו פרטים אלה בדיו .

-----

*סעיף קטן (ד) הוסף בק"ת התש"ס עמ' 206. תחילת התיקון ביום 30.3.2000 .

2. הקופה מסוגלת לספק לקונה תלוש מכירה שיכלול לפחות :

(א) שם הנישום/העוסק ומענו, מספר תעודת הזהות או מספר החברה במשרד רשם החברות או מספר האגודה השיתופית במשרד רשם האגודות השיתופיות, ומספר הרישום כעוסק לצורך מס ערך מוסף, לפי חוק מע"מ ;

(ב) מחיר כל פריט בנפרד ;

(ג) הנחות, הפחותות, תוספות, היטלים וביטולים ;

(ד) סך כל המכירה ;

(ה) סימול מסמכים ופעולות ;

(ו) תאריך המכירה ושעת המכירה ;

(ז) מספר סידורי של הפעולה המופיע על סרט הביקורת .

3. במקום האמור בסעיף 2 לנספח זה ניתן להדפיס על גבי חשבונית/חשבונית עסקה

שנערכה בהתאם לסעיף 9 את הנתונים האלה :

(א) תאריך המכירה ושעת המכירה ;

(ב) מספר סידורי של הפעולה המופיע על סרט הביקורת ;

(ג) סך כל התקבול .

4. הקופה מסוגלת לספק דו"ח סיכום קופה עם כל סיכום של סרט הביקורת, בין סיכום

ביניים (סיכום X) ובין סיכום סופי (סיכום Z) שיכלול לפחות :

(א) שם הנישום/העוסק ומענו, מספר תעודת הזהות או מספר החברה במשרד רשם החברות או מספר האגודה השיתופית במשרד רשם האגודות השיתופיות, ומספר הרישום כעוסק לצורך מס ערך מוסף, לפי חוק מע"מ.

(ב) תאריך ושעת הסיכום ;

(ג) מספר סידורי של הפעולה המופיעה על סרט הביקורת ;

(ד) מספר סידורי של ההרקה (מספר Z) המופיע על סרט הביקורת, לגבי סיכום סופי

בלבד (סיכום Z)

(ה) סכום כל מסכם בנפרד תוך ציון סמל המסכם ;

(ו) סכום כל המכירות וסכום כל התקבולים ;
(ז) ציון מספר הפעולות שלא היו מכירה או תקבול .

5. הקופה מצוידת לפחות במונים האלה :

(א) מונה פעולות המכיל לפחות 4 ספרות (9999) שלא ניתן לאיפוס ;
(ב) מונה הרקות המכיל לפחות 4 ספרות, שלא ניתן לאיפוס ;

6. בקופה חלון הכרזה המורכב מצד אחד או משני צדדיה, שלפחות אחד מופנה לקונה,

ובו מוצגים הסכום לתשלום במלואו וסמל הפעולות המבוצעות בקופה .

7. למקרה של הפסקת זרם החשמל, מצוידת קופה רושמת אלקטרונית במנגנון המבטיח

שלמות הנתונים הנשמרים בזיכרונה למשך 120 שעות לפחות, ואילו קופה רושמת
אלקטרומכנית - במנגנון המאפשר הפעלתה ביד .

8. בקופה אין כל אפשרות :

(א) להפסיק את הדפסת תלוש המכירה, אלא במקרה של אישור חשבונית/חשבונית עסקה

כאמור בסעיף 3 ;

(ב) לבצע פעולות חישוב או רישום כלשהן שלא נרשמות בסרט הביקורת ;

(ג) לשנות או לבטל פרטי מכירה כלשהם אחרי סיכומה ;

(ד) לרשום תשלומים מן הקופה בשל החזרי סחורה או סיבות אחרות, פרט להפקדת

כספים בקופה מרכזית. לענין זה, החזרי סחורה - למעט החזר דמי מכלי משקה ,
כהגדרתו בסעיף 7(א)2)

-----

*סעיף קטן (ד) תוקן בק"ת התשס"ג, עמ' 42, מיום 30.9.2002, כך שהוספה
הסיפה : "לענין זה, החזרי סחורה - למעט החזר דמי מכלי משקה, כהגדרתו
בסעיף 7(א)2)".

9. תנאים אלה יחולו בשינויים המחויבים על מכונה להוצאת כרטיסי נסיעה ובלבד :

(א) שרישום תקבולים עבור נסיעות במוניות, שתמורתן נקבעת על ידי מונה המונית,
יבוצע על ידי העברה אוטומטית של הנתונים המופיעים במונה לרישום במכונה
להוצאת כרטיסי נסיעה כאשר רישום זה יכלול גם את המרחק (בקילומטרים)
שנסעה המונית באותה נסיעה. בסרט הביקורת בסיכום היומי (Z) יירשם סך כל
המרחק (בקילומטרים) שנסעה המונית באותו יום וכן קריאת מד הקילומטרים
במונית לאחר נסיעות אותו יום .

-----

*סעיף קטן (א) תוקן בק"ת התש"ס עמ' 206, כך שהוספה הסיפה המתחילה
במילים "כאשר רישום זה יכלול גם את". תחילת התיקון ביום 30.3.2000 .

(ב) שרישום תקבולים עבור נסיעות במונית, שתמורתן אינה נקבעת על ידי מונה
המונית יבוצע באמצעות לוח מקשים מתאים .

(ג) ביום חידוש רישוי המונית וביום שבו תופעל לראשונה המונית בעסקו של הנישום, יירשם בספר תקבולים ותשלומים לצד התאריך, מספר הקילומטרים המופיע במד הקילומטרים .

-----
*סעיף קטן (ג) הוסף בק"ת התש"ס עמ' 206. תחילת התיקון ביום 30.3.2000 .

נספח ב' - נוהל הפעלת קופה רושמת

1. בנספח זה -

"(1) חלון הכרזה", "תלוש מכירה", "סרט ביקורת", "מונה הרקות" - כמשמעותם בנספח א';

"(2) קריאת קופה" - סיכום ביניים של הסכומים שנצברו במסכמים על ידי הפעלת מפתח X;

"(3) הרקה" - סיכום סופי של הסכומים שנצברו במסכמים על ידי הפעלת מפתח הגורם לאיפוס המסכמים .

2. נוהל תחילת ההפעלה של קופה רושמת:

נישום/עוסק המתקין בעסקו קופה רושמת חייב -

(1) לקבל מספק הקופה אישור בכתב על מצבם של מונה ההרקות ושל מונה מספר סידורי בזמן הרכישה ;

(2) לבצע פעולת הרקה לכל המסכמים ;

(3) לרשום על סרט הביקורת את מספר מונה ההרקות בתחילת ההפעלה של הקופה, אם מספר זה אינו מודפס על סרט הביקורת על ידי מנגנון הקופה ;

(4) לבדוק את שלמות החותמים הסוגרים את מנגנון הקופה ואת יומן השירות .
3. נוהל הרישום בקופה רושמת:

(א) בתחילת יום העבודה יכוון התאריך בתאריכון הקופה ואם התאריך אינו מודפס על ידי מנגנון הקופה על סרט הביקורת יירשם התאריך על סרט הביקורת בדיו ;

(ב) מחיר כל פריט של סחורה שנמכרה יירשם בנפרד ; כל מכירה תסוכם על ידי הפעלת מקש "סך כל המכירה" ;

(ג) על כל מכירה חייב מפעיל הקופה למסור לקונה תלוש מכירה המודפס על ידי הקופה או חשבונית/חשבונית עסקה שהוחתמה ואושרה על ידי הקופה ;

(ד) בסוף יום העבודה יבוצעו הפעולות הבאות :

(1) בקופה רושמת אלקטרומכנית תבוצע פעולת קריאת הקופה (X) או פעולת הרקה

(Z) לכל המסמכים ויסוכם סך כל הפדיון ובלבד שפעולת הרקה תבוצע בכל

מקרה שהסכום שנצבר באחד מהמסכמים או בכלם ביחד יתקרב לגבול כושר

הקליטה של מסכמי הקופה ובכל מקרה לא פחות מאשר אחת לחודש ;

(2) בקופה רושמת אלקטרונית תבוצע פעולת הרקה (Z) לכל המסמכים ויסוכם סך

כל הפדיון ;

(3) אחרי פעולת הרקה יירשם בסרט הביקורת מספר מונה ההרקות, אם הוא אינו

מודפס על סרט הביקורת על ידי מנגנון הקופה ;

(ה) אין להוציא מהקופה את סרט הביקורת לפני גמר גליל הנייר המיועד לזה ;

- (ו) חלון ההכרזה של הקופה חייב להיות מופנה לקונה. אין להחזיק על יד הקופה שום דבר העלול להסתיר את חלון ההכרזה מעיני הקונה.
4. נוהל תיקון טעות :
- לצורך ביטול רישום כתוצאה מטעות יש לבצע פעולות אלה :
- (1) להפסיק את רישום פריטי המכירה ולסיים את הרישום על ידי הפעלת מקש "סך כל המכירה";
- (2) לבטל את תלוש המכירה שנתקבל מהפעולה כאמור בפסקה (1) על ידי רישום על גבי התלוש : "מבוטל - הרישום המתוקן בפעולה מס'..." ; את הסכום שנרשם בטעות לסמן בעיגול ;
- (3) לרשום מחדש את המכירה ;
- (4) תלוש המכירה המבוטל כאמור בפסקה (2) יישמר כתיעוד ויירשם בספר תקבולים ותשלומים להפחתת הפדיון ;
5. נוהל רישום החזרת סחורה :
- (א) במקרה של החזרת סחורה על ידי הקונה יבקש הנישום/העוסק החזרת תלוש המכירה שבו נרשמה מכירת הסחורה האמורה ;
- (ב) על גבי תלוש המכירה שהוחזר כאמור יצויין : התאריך, שם הקונה ומענו, פירוט הסחורה שהוחזרה, הסכום ששולם לקונה. פרטים אלה יאושרו בחתימת ידו של מחזיר הסחורה ;
- (ג) במקרה של אי החזרת תלוש המכירה יערך הנישום/העוסק תעודת זיכוי, שבה יצויינו הפרטים האמורים בסעיף קטן (ב) ;
- (ד) תלוש המכירה המבוטל או תעודת הזיכוי כאמור ישמשו כתיעוד לרישום התשלום תמורת הסחורה שהוחזרה בספר הקופה או בספר התקבולים והתשלומים .
6. נוהל החלפת גליל נייר הביקורת :
- (א) בגמר גליל הנייר של סרט הביקורת יש לרשום על הסרט קריאת הקופה על ידי הפעלת מפתח X;
- (ב) אחרי החלפת גליל הנייר תירשם בתחילת הסרט החדש קריאת הקופה על ידי הפעלת מפתח X;
- (ג) לפי אותם הכללים יש לפעול במקרה שסרט הנייר נקרע .
7. נוהל הפעלת הקופה במקרה של הפסקת זרם החשמל או של תקלה טכנית :
- (א) במקרה של הפסקת זרם החשמל יש להמשיך להפעיל את הקופה הרושמת באמצעות המנגנונים המותקנים לצורך זה בקופה ;
- (ב) במקרה של תקלה טכנית המונעת המשך הפעלת הקופה הרושמת יש לנהוג כדלהלן :
- (1) להודיע מיד לנותן השירות הטכני על התקלה ;
- (2) לעבור מיד לרישום ידני של הפדיון בספר פדיון יומי ;
- (3) אחרי תיקון התקלה יסוכם הרישום בספר הפדיון היומי וסכום זה יירשם בסרט הקופה הרושמת ; תלוש המכירה אשר יתקבל מרישום זה יוצמד לספר הפדיון היומי ;
- (4) אם לצורך תיקון התקלה בוצעו פעולות ניסיוניות כלשהן, יבוטלו תלושי המכירה שיתקבלו מפעולות אלה על ידי הטכנאי המבצע את התיקון בציון התאריך ושמו של הטכנאי ובחתימת ידו ; תלושי המכירה המבוטלים כאמור יישמרו כתיעוד להפחתת הפדיון היומי הנרשם בסרט הקופה הרושמת .

נספח ג' - טובין הנדרשים בציון שם היצרן ומספר סידורי

1. מקלט או ספק של תמונה לטלביזיה ;
2. מגבר סטריאו ;
3. מקלט רדיו, לרבות המשולב עם מקלטים אחרים ;
4. טלביזיה ;

נספח ד' - כללים למזעור מערכת החשבונות ולבעורה

1. בנספח זה :

- "מזעור" - צילום מזעור של מערכת החשבונות ומסמכים אחרים על גבי מיקרופילם ;
- "מיקרופילם" - לרבות מיקרופיש ;
- "ממזער מוסמך" - מי שקיבל אישור "ממזער מוסמך" מנציב מס הכנסה/מהמנהל לתקופה שנקבעה באישור ובתנאים שנקבעו בו. אישור כאמור לא ינתן אלא לאדם שלא עבר עבירה שיש עמה קלון בעשר השנים שקדמו להגשת הבקשה למתן האישור, ואם המבקש הוא תאגיד - שבעלי הזכויות בו ומנהליו לא עברו עבירה כאמור ;
- "מזמין" - מי שמשתמש בשירותיו של ממזער מוסמך לצורך מזעור מערכת חשבונותיו.
2. התנאים למזעור ולבעור :
- (1) המזעור נעשה על ידי ממזער מוסמך ;
  - (2) הצילומים המזוערים מהווים רצף במיקרופילם שלא נחתך ושלא חובר בכל דרך , בכל מקום שהוא ;
  - (3) בתחילת המיקרופילם נכללו האישורים הנדרשים בתקנה 3(3) לתקנות העדות (העתקים צילומיים), התש"ל-1969, וכן אישור נציב מס הכנסה/המנהל לממזער המוסמך כמפורט בסעיף 1 ;
  - (4) הצילומים המזוערים קריאים ;
  - (5) המזמין יודיע לנציב/למנהל על יום גמר מזעור המסמכים לשנת מס ;
  - (6) הצילומים המזוערים ימוספרו במספרים עוקבים ; אותם מספרים יצוינו גם על המסמכים המקוריים ;
  - (7) המזמין מנהל רשימת איכון של המסמכים המזוערים .
3. בעור מערכת החשבונות המקורית :
- המזמין רשאי לבער את מערכת חשבונותיו המקורית לשנת מס פלונית בתנאים האלה :
- (1) עברו ששים יום מיום סיום מזעור המסמכים לשנת המס .
  - (2) לא יאוחר מ-30 יום לאחר סיום המזעור יודיע המזמין לנציב/למנהל על המועד שבו בכוונתו לבער את מערכת החשבונות המקורית .
  - (3) המזמין קיבל את אישור הנציב/המנהל לביעור, ובתנאים שנקבעו באישור .

נספח ה' - כללים לניהול מערכת חשבונות ממוחשבת

- (א) התוכנה לניהול מערכת חשבונות ממוחשבת תענה על דרישות ההוראות לניהול פנקסי חשבונות, כפי שיחולו מזמן לזמן ותבצע בין היתר :
- (1) הפקה זמינה של פלט חזותי ופלט מודפס, של כל רשומות הקובץ הקבוע או חלק

מהן, לפי סדר רישומן, תוך ציון המספר העוקב של כל רשומה ;

-----

*פסקה (1) תוקנה בק"ת התשס"ג עמ' 795 מיום 26.6.2003, כך שבמקום "פלט חזותי, לרבות הדפסה" בא "פלט חזותי ופלט מודפס".

(2) ציון הפרטים האלה בפלט חזותי ובפלט מודפס : שם הנישום/העוסק, התקופה שאליה מתייחס הפלט, מהות הפלט, תאריך הפקת הפלט, מספר סידורי של כל דף וכן סימן סיום הפלט ;

-----

*פסקה (2) תוקנה בק"ת התשס"ג עמ' 795 מיום 26.6.2003, כך שבמקום "ציון על גבי כל פלט חזותי של שם הנישום/העוסק" בא "ציון הפרטים האלה בפלט חזותי ובפלט מודפס : שם הנישום/העוסק".

(3) ציון בצורה בולטת של המלה "טיוטה" על גבי פלט חזותי או פלט מודפס , המופקים מקובץ זמני ;

-----

*פסקה (3) תוקנה בק"ת התשס"ג עמ' 795 מיום 26.6.2003, כך שבמקום "המופק" בא "או פלט מודפס, המופקים".

(4) הפקת פלט מודפס של תיעוד פנים המפורט בפרק ב' מקובץ קבוע בלבד, בציון המלה "מקור" על גבי עותק אחד בלבד והמלה "העתק" על גבי העותקים האחרים ;

(5) בדיקת רצף המספרים העוקבים של תיעוד פנים .

(6) גיבוי יזום של מערכת החשבונות הממוחשבת, למעט לתוכנה המנהלת את מערכת החשבונות.

-----

*פסקה (6) הוספה בק"ת התשס"ג עמ' 795 מיום 26.6.2003 .

(1א) בתוכנה לניהול מערכת חשבונות ממוחשבת המפיקה מסמכים ממוחשבים תתקיים שיטה לאיתור אותם מסמכים .

-----

*סעיף קטן (1א) הוסף בק"ת התשס"ג עמ' 795 מיום 26.6.2003.

(ב) מערכת חשבונות ממוחשבת, המפיקה תיעוד פנים, תצוייד במיתקן הגנה למקרה של הפסקת זרם החשמל .

(ג) (1) הנציב ינהל מרשם תוכנות לניהול מערכת חשבונות ממוחשבת המיועדות למכירה או להשכרה (להלן – המרשם)

(2) המבקש למכור תוכנה לניהול מערכת חשבונות ממוחשבת יגיש בקשה לנציב כמתואר בתוספת 1 שאליה יצרף עותק של התוכנה בצירוף ספרות הדרכה מקצועית לשימוש בתוכנה, כל חומרה הנמכרת עם התוכנה לניהול חשבונות שלא ניתן להפעיל את התוכנה בלעדיה, כל תוכנה מיוחדת אחרת להפעלת התוכנה וכן כל

מסמך, ציוד או מידע שידרוש הנציב לצורך בדיקת התוכנה; לעניין נספח זה, לא יראו כאותה תוכנה את התוכנה שנערכו בה שינויים, למעט עדכוני סכומים על פי כל תיקון להוראות אלה;

(3) הנציב ירשום תוכנה במרשם וישלח למבקש תעודת רישום, לאחר ששוכנע כי התקיימו הדרישות כאמור בפסקה (2); רישום כאמור יהא תקף עד תום שלוש שנות מס מהמועד שהופקה בו תעודת הרישום.

(4) הנציב יימנע מרישום תוכנה או יבטל רישומה, אם לדעתו קיים ספק סביר לגבי מידת עמידתה בדרישות הוראות אלה.

(ד) פקיד השומה יהא רשאי להשתמש לצורך ביצוע הוראות הפקודה, בתוכנה, בחומרה ובכל ציוד שהומצא לנציב במצורף לבקשה כאמור בסעיף (ג)(2)

(ה) נוסף על האמור בכל דין, ינהל המבקש ספר כרוך של לקוחות שיכלול רשימה של רוכשי התוכנה ושוכריה (להלן - לקוחות), הכוללת, לגבי כל לקוח, שם, כתובת עסק, מספר הרישום כעוסק על פי חוק מע"מ ומספר הטלפון.

*תוספת 1 - בקשה לרישום תוכנה לניהול מערכת חשבונות ממוחשבת *
*לתוכנה ..... למהדורה * .....

בהתאם לנספח ה' שבסעיף 36 להוראות מס הכנסה (ניהול פנקסי חשבונות), התשלי"ג-1973, מוגשת בזה בקשתנו לרישום תוכנה לניהול מערכת חשבונות ממוחשבת (להלן - התוכנה).

1. פרטי המבקשים

שם .....
כתובת..... מיקוד .....
מס' הטלפון ..... מס' פקס .....
מס' העוסק לצורך מע"מ .....
מס' התיק במס הכנסה .....
שם האחראי .....

2. זיהוי התוכנה

השם המסחרי של התוכנה..... מהדורה .....

3. תיאור כללי של התוכנה

.....

4. מספר לקוחות

מספר לקוחות המבקש (כאמור בסעיף (ה) לנספח ה') ליום הגשת הבקשה .....

5. הצהרה

אנו מצהירים כי :

(א) כל הפרטים דלעיל נכונים ומדויקים ;

(ב) התוכנה עונה על דרישות הוראות מס הכנסה (ניהול פנקסי חשבונות) (מס' 2) התשלי"ג-1973 (להלן - ההוראות) ובפרט ההוראות המתייחסות למערכת חשבונות

- ממוחשבת ;
- (ג) ידוע לנו כי אין ברישום התוכנה כדי להוות אישור לגבי ביצועיה והתאמתה להוראות ;
- (ד) ידוע לנו כי פקיד השומה רשאי להשתמש בתוכנה, בחומרה ובכל ציוד שהמצאנו לנציב במסגרת בקשה זו לצורך ביצוע הוראות הפקודה ;

6. התחייבות

- אנו מתחייבים :
- (א) לנקוט כל צעד הדרוש לעדכון התוכנה בעתיד ולהתאמתה לכל שינוי שיחול בהוראות או לכל דרישה של הנציב שמטרתה מניעת שימוש בלתי נאות בתוכנה המאפשר הימנעות ממס או הפחתת מס בלתי נאותה ;
- (ב) לידע את לקוחותינו על השינויים שחלו בהוראות ולבצע עדכון לתוכנה הנמצאת בשימושם קודם לתחילת השינוי והעדכון ;
- (ג) להימנע ממכירה, מהשכרה, מהפצה או משימוש בתוכנה אם לא נרשמה תוכנה או אם בוטל רישומה ;
- (ד) להודיע לכל לקוח על ביטול הרישום מיד עם הביטול כאמור ;
- (ה) לצרף לכל לקוח במועד מכירת התוכנה או השכרתה, העתק של תעודת רישום התוכנה שבתוקף ;

7. מצורפים בזה עותק של התוכנה בצירוף ספרות הדרכה מקצועית לשימוש בתוכנה וכן כל חומרה הנמכרת יחד עם התוכנה שלא ניתן להפעיל את התוכנה בלעדיה וכל תוכנה אחרת המיוחדת להפעלת התוכנה.

.....	תאריך	שם החותם	תפקיד	חתימה
-------	-------	----------	-------	-------

תוספת 2

תעודת הרישום מס .....

1. הנני מאשר, כי התוכנה ..... מהדורה ..... נרשמה בהתאם לנספח ה' שבסעיף 36 להוראות מס הכנסה (ניהול פנקסי חשבונות), התשל"ג-1973, כתוכנה לניהול מערכת חשבונות ממוחשבת .
2. אין ברישום התוכנה כדי לאשר את נכונות ביצועיה והתאמתה להוראות לניהול פנקסי חשבונות .
3. תוקף תעודות הרישום מיום ..... ועד יום.....

.....	תאריך	חתימה
-------	-------	-------

* נספח ה' תוקן בק"ת התשס"ב, עמ' 659. תחילת התיקון ביום 1.7.2002. להלן נוסח הנספח לפני תיקונו :

”נספח ה' - כללים לניהול מערכת חשבונות ממוחשבת

- (א) התוכנה לניהול מערכת חשבונות ממוחשבת תענה על דרישות ההוראות לניהול פנקסי חשבונות, כפי שיחולו מזמן לזמן ותבצע בין היתר:
- (1) הפקה זמינה של פלט חזותי, לרבות הדפסה, של כל רשומות הקובץ הקבוע או חלק מהן, לפי סדר רישומן, תוך ציון המספר העוקב של כל רשומה;
  - (2) ציון על גבי כל פלט חזותי של שם הנישום/העוסק, התקופה שאליה מתייחס הפלט, מהות הפלט, תאריך הפקת הפלט, מספר סידורי של כל דף וכן סימן סיום הפלט;
  - (3) ציון בצורה בולטת של המלה ”טיוטה” על גבי פלט חזותי המופק מקובץ זמני;
  - (4) הפקת פלט מודפס של תיעוד פנים המפורט בפרק ב' מקובץ קבוע בלבד, בציון המלה ”מקור” על גבי עותק אחד בלבד והמלה ”העתק” על גבי העותקים האחרים;
  - (5) בדיקת רצף המספרים העוקבים של תיעוד פנים.

(ב) מערכת חשבונות ממוחשבת, המפיקה תיעוד פנים, תצוייד במיתקן הגנה למקרה של הפסקת זרם החשמל.

- (ג) (1) הנציב ינהל מרשם תוכנות לניהול מערכת חשבונות ממוחשבת המיועדות למכירה;
- (2) המבקש למכור תוכנה לניהול מערכת חשבונות ממוחשבת יגיש בקשה לנציב כמתואר בתוספת 1;
- (3) נרשמה התוכנה כאמור יינתן למבקש אישור כמתואר בתוספת 2, בתוקף לשלוש שנות מס;
-
- * פסקה (3) תוקנה בק”ת התש”ס עמ’ 206, כך שבמקום ”לשנת מס אחת” יבוא ”לשלוש שנות מס”. תחילת התיקון ביום 30.3.2000.
- (4) הנציב יימנע מרישום תוכנה או יבטל רישומה, אם לדעתו קיים ספק סביר לגבי מידת עמידתה בדרישות הוראות אלה.

* תוספת 1 - בקשה לרישום תוכנה לניהול מערכת חשבונות ממוחשבת *

בהתאם לנספח ה' שבסעיף 36 להוראות מס הכנסה (ניהול פנקסי חשבונות), התשל”ג-1973, מוגשת בזה בקשתנו לרישום תוכנה לניהול מערכת חשבונות ממוחשבת (להלן - התוכנה).

1. פרטי המבקשים

שם.....
כתובת..... מיקוד.....
מס' הטלפון..... מס' פקס.....
מס' העוסק לצורך מע”מ.....
מס' התיק במס הכנסה.....
שם האחראי.....

2. זיהוי התוכנה

השם המסחרי של התוכנה..... מהדורה.....
3. תיאור כללי של התוכנה

4. הצהרה

אנו מצהירים כי:

1. כל הפרטים דלעיל נכונים ומדויקים.
2. התוכנה עונה על דרישות הוראות מס הכנסה (ניהול פנקסי חשבונות), התשל”ג - 1973 (להלן - ההוראות), ובפרט להוראות המתייחסות למערכת חשבונות ממוחשבת.

אנו מתחייבים:

1. לנקוט כל צעד הדרוש לעדכון התוכנה בעתיד ולהתאמתה לכל שינוי שיחול בהוראות.

2. ליידע את המשתמשים בתוכנה על השינויים שחלו בהוראות ולבצע את עדכון התוכנה הנמצאת בשימוש.

.....
תאריך שם החותם תפקיד חתימה

* תוספת 2 *

אישור מס' .....

1. הנני מאשר, כי התוכנה ..... מהדורה ..... נרשמה בהתאם לנספח ה' שבסעיף 36 להוראות מס הכנסה (ניהול פנקסי חשבונות), התשל"ג-1973, כתוכנה לניהול מערכת חשבונות ממוחשבת.
2. אין ברישום התוכנה כדי לאשר את נכונות ביצועיה והתאמתה להוראות לניהול פנקסי חשבונות.
3. תוקף האישור עד יום .....

.....
תאריך חתימה

תוספת א' - ניהול פנקסי חשבונות על ידי יצרנים

הגדרות

1. בתוספת זו -

"ייצור" - לרבות הפקה, הרכבה, השלמה, מיון ואריזה כשאינם פעילויות נלוות למסחר או לשירות, ולרבות ייצור מוצרים מחומר גלם של אחר ;
"יצרן" - נישום/עוסק שעסקו או חלק מעסקו ייצור מוצרים ;
"מוצר גמור" - מוצר שהושלם כיחידה בצורה שבה הוא נמכר בדרך כלל ללקוח של היצרן ; מוצרים המוכנסים לייצור בסדרות רואים אותם כגמורים כאשר הושלמה הסדרה .

חובת ניהול מערכת חשבונות

2. (א) יצרן שמחזור עסקו עולה על 8,000,000 * ש"ח חייב לנהל מערכת חשבונות לפי שיטת החשבונאות הכפולה, באחת השיטות הנהוגות המתאימה לאופי העסק והיקפו, לרבות -
(1) ספר קופה ;
(2) ספר תנועת המלאי של החומרים העיקריים ;
(3) ספר תנועת המלאי של מוצרים גמורים, למעט מוצרים המיוצרים בשביל לקוח לפי מפרט מיוחד, ולמעט מוצריו של יצרן אשר 75% או יותר מסכום המכירות שבמחזורו הם מכירות של מוצרים לפי מפרט כאמור ; לעניין פסקה זו יראו את גמר הייצור של מוצרים ככניסת טובין לעסק ;
(4) ספר הזמנות של מוצרים המיוצרים לפי מפרט מיוחד שלגביהם לא מנוהל ספר תנועת המלאי ;
(5) שוברי קבלה ;
(6) חשבוניות/חשבוניות עסקה ;
(7) תעודות משלוח, אם לא נערכה חשבונית/חשבונית עסקה בשלב משלוח הטובין ;
(8) דו"ח ייצור שבו יירשמו באותו יום או למחרתו המוצרים הגמורים שהושלמו באותו יום והחייבים ברישום בספר תנועת המלאי כאמור בפסקה (3) זולת אם נרשמו המוצרים הגמורים במועד כאמור ישירות בספר תנועת המלאי ;
(9) רשימת המלאי לסוף שנת המס.

-----
*הסכום מעודכן החל מיום 1.1.2003 [ק"ת התשס"ג, עמ' 455]; סכומים לתקופות קודמות ראה בקובץ טבלאות המידע .

(ב) יצרן שמחזור עסקו עולה על 3,000,000 * ש"ח אך אינו עולה על 8,000,000 * ש"ח או שמחזור עסקו נמוך מ-3,000,000 * ש"ח אך בעסקו 18 מועסקים או יותר, חייב לנהל מערכת חשבונות לפי שיטת החשבונאות הכפולה, באחת השיטות הנהוגות המתאימה לאופי העסק והיקפו, לרבות -
(1) ספר קופה ;

- (2) ספר תנועת המלאי של החומרים העיקריים ;
- (3) ספר תנועת המלאי של מוצרים גמורים, למעט מוצרים המיוצרים בשביל לקוח לפי מפרט מיוחד, ולמעט מוצריו של יצרן אשר 75% או יותר מסכום המכירות שבמחזורו הם מכירות של מוצרים לפי מפרט כאמור ; לעניין פסקה זו יראו את גמר הייצור של מוצרים ככניסת טובין לעסק ; אולם רשאי יצרן שלא לרשום כניסת מוצרים גמורים המיוצרים בעסקו אם שמר רישום של מפרט החומרים העיקריים ליחידת מוצר המאפשר חישוב אומדן הצריכה של החמרים ;
- (4) ספר הזמנות של מוצרים המיוצרים לפי מפרט מיוחד שלגביהם לא מנוהל ספר תנועת המלאי ;
- (5) שוברי קבלה ;
- (6) חשבוניות/חשבוניות עסקה ;
- (7) תעודות משלוח, אם לא נערכה חשבונית/חשבונית עסקה בשלב משלוח הטובין ;
- (8) רשימת המלאי לסוף שנת המס .

-----

*הסכום מעודכן החל מיום 1.1.2003 [ק"ת התשס"ג, עמ' 455] ; סכומים לתקופות קודמות ראה בקובץ טבלאות המידע .

- (ג) יצרן שמחזור עסקו עולה על 1,700,000 * ש"ח אך אינו עולה על 3,000,000 * ש"ח או שמחזור עסקו פחות מ-1,700,000 * ש"ח אך בעסקו יותר מ-6 מועסקים ולא יותר מ-17 מועסקים, חייב לנהל מערכת חשבונות שתכלול לפחות -
- (1) ספר תקבולים ותשלומים ;
- (2) ספר הזמנות לגבי מוצרים המיוצרים לפי הזמנה ;
- (3) ספר כניסת טובין ;
- (4) שובר קבלה ;
- (5) חשבוניות/חשבוניות עסקה ;
- (6) תעודות משלוח, אם לא נערכה חשבונית/חשבונית עסקה בשלב משלוח הטובין ;
- (7) רישום מפרט החמרים העיקריים ליחידה של מוצרים סטנדרטיים ;
- (8) רישום או סימול המאפשר איתור התקבולים בשל המכירות בהקפה ואיתור התשלומים בשל הקניות בהקפה ;
- (9) רשימת היתרות של לקוחות וספקים לסוף שנת המס ;
- (10) רשימת המלאי לסוף שנת המס ;
- (11) תיק תיעוד חוץ .

-----

*הסכום מעודכן החל מיום 1.1.2003 [ק"ת התשס"ג, עמ' 455] ; סכומים לתקופות קודמות ראה בקובץ טבלאות המידע .

- (ד) יצרן שמחזור עסקו אינו עולה על 1,700,000 * ש"ח ובעסקו לא יותר מ-6 מועסקים חייב לנהל מערכת חשבונות שתכלול לפחות :
- (1) ספר תקבולים ותשלומים ;
- (2) ספר הזמנות ;
- (3) שוברי קבלה ;
- (4) תעודות משלוח, אם לא נערכה חשבונית/חשבונית עסקה בשלב משלוח הטובין ;

(5) חשבוניות/חשבוניות עסקה ;

(6) תיק תיעוד חוץ ;

(7) רשימת יתרות של לקוחות וספקים לסוף שנת המס ;

(8) רשימת המלאי לסוף שנת המס .

-----
*הסכום מעודכן החל מיום 1.1.2003 [ק"ת התשס"ג, עמ' 455]; סכומים לתקופות קודמות ראה בקובץ טבלאות המידע .

רישום מכירות לצרכן

3. יצרן המייצר מוצרי מזון שחייב בניהול מערכת חשבונות על פי סעיפים 2(ג) או 2(ד) ירשום בסרט קופה רושמת את תקבוליו ממכירות לצרכן שכל אחת מהן אינה עולה על 570 ש"ח ; תלוש מכירה של קופה רושמת כמשמעותו בסעיף 2(א) לנספח א' שבסעיף (36להלן - תלוש מכירה של קופה רושמת) ייחשב לצורך סעיפים 2(ג) ו-2(ד) (5) כחשבונית/חשבונית עסקה לגבי מכירות לצרכן כאמור .
*הסכום מעודכן החל מיום 1.1.2003 [ק"ת התשס"ג, עמ' 455]; סכומים לתקופות קודמות ראה בקובץ טבלאות המידע .

צורף

4. יצרן המייצר מוצרים ממתכות יקרות שחייב בניהול מערכת חשבונות על פי סעיפים 2(ג) או 2(ד) ינהל ספר תנועת המלאי של המתכות היקרות שבו יירשמו משקל המתכות שנכנסו לעסק ומשקל המתכות שיצאו מהעסק, לרבות משקל המתכת הכלולה במוצרים הגמורים שיצאו מהעסק .
לעניין זה -
(א) "משקל המתכת היקרה" - משקל המתכת היקרה המחושב לפי תכולת המתכת הטהורה ;
(ב) "מתכת יקרה" - זהב, כסף או פלטינה .

ציון פרטים

5. (א) על אף האמור בסעיפים 5(א) ו-9(א) (4) שבפרק ב' יציין יצרן בשובר קבלה או בחשבונית/חשבונית עסקה את שם המשלם, מענו ואת מספר תעודת הזהות על פי הצגת התעודה, אולם לא תחול חובת ציון מספר תעודת הזהות כאמור לגבי לקוחותיו של היצרן הכלולים ברשימה שמית עם ציון מספרי תעודות הזהות של לקוחות אלה. ניתן שובר קבלה או חשבונית/חשבונית עסקה בעד תקבול בשיק עצמי של המשלם לפקודת המקבל רשאי היצרן שלא לרשום את מספר תעודת הזהות של המשלם .
(ב) הוראת סעיף קטן (א) לא תחול לגבי מכירה בקמעונות במזומן שאינה עולה על 2,650 ש"ח .
*הסכום מעודכן החל מיום 1.1.2003 [ק"ת התשס"ג, עמ' 455]; סכומים לתקופות קודמות ראה בקובץ טבלאות המידע .

משלוח טובין

6. יצרן השולח טובין מעסקו ימסור לידי המוביל עותק מתעודת המשלוח או החשבונית/חשבונית העסקה שאינו מסמך ממוחשב ויציין בו את שעת יציאת הטובין .

-----
*סעיף 6 תוקן בק"ת התשס"ג עמ' 795 מיום 26.6.2003, כך שאחרי "או החשבונית/חשבונית העסקה" בא "שאינו מסמך ממוחשב".

תוספת ב' - ניהול פנקסי חשבונות על ידי סיטונאים

הגדרות

1. בתוספת זו -

"סיטונאי" - נישום/עוסק שעסקו או חלק מעסקו מכירת טובין מתוצרת זולתו ליצרן, לסיטונאי או לקמעונאי או לבעל עסק אחר אשר הטובין משמשים אצלו כמלאי, וכן סוכן של יצרן או של סיטונאי הפועל בשמו הוא - לעניין זה - סוכן בסיטונות.

חובת ניהול מערכת חשבונות

2. (א) סיטונאי שמחזור עסקו עולה על 8,000,000 * ש"ח או שבעסקו 6 מועסקים או יותר, חייב לנהל מערכת חשבונות לפי שיטת החשבונאות הכפולה, באחת השיטות הנהוגות המתאימה לאופי העסק והיקפו, לרבות -

(1) ספר קופה ;

(2) ספר תנועת המלאי -

(א) לגבי פריטים שעלות היחידה, אשר בה מקובל למכור פריט זה

בסיטונות, היתה בתחילת שנת המס 275 * ש"ח או יותר, או שנקנו

לראשונה במשך אותה שנת המס ועלות היחידה שלהם היא 275 * ש"ח או

יותר ;

(ב) לגבי פריטים שעלות היחידה כאמור אף פחותה מ-275 * ש"ח אלא שעלות

הקניות של אותו פריט עלתה בשנה שקדמה לשנת המס שאליה מתייחסת

מערכת החשבונות על 5% מסך כל הקניות באותה שנה ; לעניין זה ,

"פריט" - לרבות קבוצת פריטים מאותו סוג אשר בה מחיר היחידה

היקרה ביותר אינו עולה ביותר מ-10% על מחיר הפריט הזול ביותר

באותה קבוצה ;

(3) ספר כניסת טובין של פריטים שלגביהם לא מנוהל ספר תנועת המלאי ;

(4) שוברי קבלה ;

(5) חשבוניות/חשבוניות עסקה ;

(6) תעודות משלוח, אם לא נערכה חשבונית/חשבונית עסקה בשלב משלוח הטובין ;

(7) רשימת המלאי לסוף שנת המס .

-----

*הסכום מעודכן החל מיום 1.1.2003 [ק"ת התשס"ג, עמ' 455]; סכומים לתקופות קודמות ראה בקובץ טבלאות המידע .

(ב) סיטונאי שמחזור עסקו עולה על 3,000,000 * ש"ח אך אינו עולה על 8,000,000 * ש"ח, או שמחזור עסקו פחות מ-3,000,000 * ש"ח, אך בעסקו 4 או 5 מועסקים, חייב לנהל מערכת חשבונות לפי שיטת החשבונות הכפולה, באחת השיטות הנהוגות המתאימה לאופי העסק והיקפו, לרבות -
(1) ספר קופה ;
(2) ספר כניסת טובין ;
(3) שוברי קבלה ;
(4) חשבוניות/חשבוניות עסקה, זולת אם תלוש המכירה של הקופה הרושמת נחשב כחשבונית כאמור בפסקה (6)

-----

*פסקה (4) תוקנה בק"ת התש"ס עמ' 206. תחילת התיקון ביום 30.3.2000 .
להלן נוסח הפסקה לפני תיקונה :
(4) "חשבונית/חשבוניות עסקה, זולת אם נרשם המכר בסרט קופה רושמת כאמור בפסקה (6)"
(5) תעודות משלוח, אם לא נערכה חשבונית/חשבונית עסקה בשלב משלוח הטובין ;
(6) סרט קופה רושמת לגבי מכירות בקמעונות במזומן שכל אחת מהן אינה עולה על 570 *ש"ח ; תלוש מכירה של קופה רושמת ייחשב לצורך פסקה (4) כחשבונית/חשבונית עסקה לגבי מכירות קמעונאיות כאמור למעט תלוש מכירה של מוצרים ממתכות יקרות או תכשיטים משובצים אבנים יקרות כאמור בסעיף 5;

-----

*פסקה (6) תוקנה בק"ת התש"ס עמ' 206, כך שהוספה הסיפה המתחילה במילים "למעט תלוש מכירה של מוצרים". תחילת התיקון ביום 30.3.2000 .

(7) רשימת המלאי לסוף שנת המס .

-----

*הסכום מעודכן החל מיום 1.1.2003 [ק"ת התשס"ג, עמ' 455]; סכומים לתקופות קודמות ראה בקובץ טבלאות המידע .

(ג) סיטונאי שמחזור עסקו אינו עולה על 3,000,000 * ש"ח ובעסקו לא יותר מ-3 מועסקים חייב לנהל מערכת חשבונות שתכלול לפחות :
(1) ספר תקבולים ותשלומים ;
(2) שוברי קבלה ;
(3) תעודות משלוח, אם לא נערכה חשבונית/חשבונית עסקה בשלב משלוח הטובין ;
(4) חשבוניות/חשבוניות עסקה, זולת אם תלוש המכירה של הקופה הרושמת נחשב כחשבונית כאמור בפסקה (5)

-----
*פסקה (4) תוקנה בק"ת התש"ס עמ' 206. תחילת התיקון ביום 30.3.2000 .
להלן נוסח הפסקה לפני תיקונה :
(4) "חשבוניות/חשבוניות עסקה, זולת אם נרשם המכר בסרט קופה רושמת
כאמור בפסקה (5)"
(5) סרט קופה רושמת לגבי מכירות בקמעונות במזומן שכל אחת מהן אינה עולה
על 570* ש"ח ; תלוש מכירה של קופה רושמת ייחשב לצורך פסקה (4)
כחשבונית/חשבונית עסקה לגבי מכירות קמעונות כאמור למעט תלוש מכירה
של מוצרים ממתכות יקרות או תכשיטים משובצים אבנים יקרות כאמור בסעיף
5;

-----
*פסקה (5) תוקנה בק"ת התש"ס עמ' 206, כך שהוספה הסיפה המתחילה
במילים "למעט תלוש מכירה של מוצרים". תחילת התיקון ביום
30.3.2000.
(6) תיק תיעוד חוץ ;
(7) רשימת יתרות של לקוחות וספקים לסוף שנת המס ;
(8) רשימת המלאי לסוף שנת המס .

-----
*הסכום מעודכן החל מיום 1.1.2003 [ק"ת התשס"ג, עמ' 455]; סכומים
לתקופות קודמות ראה בקובץ טבלאות המידע .

(ד) סוכן בסיטונות אשר מחזיק במלאי שלגביו מנהל מרשהו ספר תנועת מלאי, אינו
חייב לנהל ספר תנועת מלאי .

ציון פרטים

3. (א) על אף האמור בסעיפים 5(א) ו-9(א) (4) שבפרק ב' יציין סיטונאי בשובר
קבלה או בחשבונית/חשבונית עסקה את שם המשלם, מענו ואת מספר תעודת הזהות
על פי הצגת התעודה ; אולם לא תחול חובת ציון מספר תעודת הזהות כאמור לגבי
לקוחותיו של הסיטונאי הכלולים ברשימה שמית עם ציון מספרי תעודות הזהות
של לקוחות אלה. ניתן שובר קבלה או חשבונית/חשבונית עסקה בעד תקבול בשיק
עצמי של המשלם לפקודת המקבל רשאי הסיטונאי שלא לרשום את מספר תעודת
הזהות של המשלם .

(ב) הוראת סעיף קטן (א) לא תחול לגבי מכירה בקמעונות במזומן שאינה עולה על
2,650* ש"ח .

*הסכום מעודכן החל מיום 1.1.2003 [ק"ת התשס"ג, עמ' 455]; סכומים
לתקופות קודמות ראה בקובץ טבלאות המידע .

משלוח טובין

4. סיטונאי השולח טובין מעסקו ימסור לידי המוביל עותק מתעודת המשלוח או מהחשבונית/חשבונית העסקה שאינו מסמך ממוחשב ויציין בו את שעת יציאת הטובין .

-----
*סעיף 4 תוקן בק"ת התשס"ג עמ' 795 מיום 26.6.2003, כך שאחרי "או מהחשבונית/חשבונית העסקה" בא "שאינו מסמך ממוחשב ."

מכירת תכשיטים

5. סיטונאי המוכר מוצרים ממתכות יקרות וכן תכשיטים משובצים אבנים יקרות ירשום בחשבונית/חשבונית העסקה :
(1) משקל וסוג המתכת היקרה ותכולת המתכת הטהורה ;
(2) משקל וסוג האבנים היקרות ;
לענין זה, "מתכת יקרה" - לרבות זהב, כסף ופלטינה ; "אבנים יקרות" - לרבות יהלום, אודם, ברקת וספיר ;

-----
*סעיף 5 תוקן בק"ת התש"ס עמ' 206, כך שבהגדרה "מתכת יקרה", לפני "זהב" בא "לרבות" ובהגדרה "אבנים יקרות", לפני "יהלום" בא "לרבות". תחילת התיקון ביום 30.3.2000 .

סיטונאי סיגריות

6. לצורך קביעת מחזור עסקו של סיטונאי שעיקר עסקו מכירת סיגריות ומוצרי טבק יוכפל סכום המכירות של סיגריות ומוצרי טבק ב-0.6 .

תוספת ג' - ניהול פנקסי חשבונות על ידי קמעונאים

הגדרות

1. בתוספת זו -

"קמעונאי" - נישום/עוסק שעסקו או חלק מעסקו מכירת טובין מתוצרת זולתו לצרכן , או גם למי שאינו צרכן אם היקף המכירות למי שאינו צרכן הוא בלתי ניכר או באורח מקרי בלבד, לרבות סוכן המוכר לצרכן בשמו הוא.

"עוסק יחיד" / "עוסק זעיר שהוא - "

(א) קמעונאי שבעסקו מועסקים הוא לבדו או הוא עם בן משפחה אחד ונתקיימו בו

כל אלה :

- (1) עיקר הכנסתו נובע ממכירת דברי מכולת, ירקות, פירות, סיגריות או משקאות קלים ;
- (2) מחזור עסקו אינו עולה על הסכום שנקבע בסעיף 2(ד) לתוספת זו .
- (ב) נישום שהורשה על ידי הנציב בהתאם לסעיף 130(א)2 לפקודה לנהל את פנקסיו לפי סעיף 2(ה) לתוספת זו .
- (ג) נישום שהורשה על ידי הנציב בהתאם לסעיף 130(א)2 לפקודה לנהל את פנקסיו לפי סעיף 2(ז) לתוספת זו .

* סעיפים קטנים (ב) ו-1(ג) הוחלפו בק"ת התש"ס עמ' 206. תחילת התיקון ביום 30.3.2000. להלן נוסח הסעיפים לפני תיקונם :
 "(ב) קמעונאי שעסקו מכירת ירקות או פירות או עופות טריים בדוכן או במקום פתוח.
 (ג) נישום/עוסק שהורשה על ידי הנציב בהתאם לסעיף 130(א)2 לפקודה לנהל פנקסיו לפי סעיפים 2(ה) או 2(ז) לתוספת זו."

חובת ניהול מערכת חשבונות

2. (א) קמעונאי שמחזור עסקו עולה על 3,000,000 * ש"ח או שבעסקו 7 מועסקים או יותר, חייב לנהל מערכת חשבונות לפי שיטת החשבונאות הכפולה, באחת השיטות הנהוגות המתאימה לאופי העסק והיקפו, לרבות -
- (1) ספר קופה ;
- (2) ספר תנועת המלאי לגבי פריטים שמחיר המכירה ליחידה שלהם הוא 4,000 * ש"ח או יותר ;
- (3) ספר כניסת טובין של פריטים שלגביהם אין חובה לנהל ספר תנועת המלאי ;
- (4) סרט קופה רושמת ;
- (5) חשבונות/חשבוניות עסקה ; תלוש מכירה של קופה רושמת כמשמעותו בסעיף 2(א) לנספח א' שבסעיף 36 להוראות אלה ייחשב כחשבונית/חשבונית עסקה לגבי מכר בסכום שאינו עולה על 2,650 * ש"ח למעט מכר של פריטים החייבים ברישום בספר תנועת המלאי כאמור בפסקה (2) ולמעט מכר מוצרים ממתכות יקרות ותכשיטים משובצים אבנים יקרות כאמור בסעיף 5 ; נכלל בתלוש המכירה כאמור פירוט הטובין שנמכרו וכמותם, יחשב הוא כחשבונית/ חשבונית עסקה בלי הגבלת סכום המכר ;
-
- *פסקה (5) תוקנה בק"ת התש"ס עמ' 206, כך שאחרי "כאמור בפסקה (2)" בא "ולמעט מכר מוצרים ממתכות יקרות ותכשיטים משובצים אבנים יקרות כאמור בסעיף 5". תחילת התיקון ביום 30.3.2000 .
- (6) רשימת המלאי לסוף שנת המס .
-
- *הסכום מעודכן החל מיום 1.1.2003 [ק"ת התשס"ג, עמ' 455] ; סכומים לתקופות קודמות ראה בקובץ טבלאות המידע .

- (ב) קמעונאי שמחזור עסקו עולה על 1,700,000 * ש"ח ואינו עולה על 3,000,000 * ש"ח או שמחזור עסקו פחות מ-1,700,000 * ש"ח אך בעסקו 5 או 6 מועסקים, וכן

קמעונאי שהוא בעל חנות תכשיטים, בעל חנות תמרוקים או בעל בית מרקחת או אופטיקאי שמחזור עסקו אינו עולה על 3,000,000 * ש"ח ובעסקו פחות מ-7 מועסקים, חייב לנהל מערכת חשבונות שתכלול לפחות -

- (1) ספר תקבולים ותשלומים ;
- (2) ספר כניסת טובין ;
- (3) סרט קופה רושמת ;
- (4) חשבונית/חשבוניות עסקה ; תלוש מכירה של קופה רושמת כמשמעותו בסעיף 2(א) לנספח א' שבסעיף 36 להוראות אלה למעט תלוש מכירה של מוצרים ממתכות יקרות ותכשיטים משובצים אבנים יקרות כאמור בסעיף 5 ייחשב כחשבונית/חשבונית עסקה לגבי מכר בסכום שאינו עולה על 2,650 * ש"ח ; נכלל בתלוש המכירה כאמור פירוט הטובין שנמכרו וכמותם, ייחשב הוא כחשבונית/חשבונית עסקה בלי הגבלת סכום המכר ;

-
- *פסקה (4) תוקנה בק"ת התש"ס עמ' 206, כך שאחרי "אלה" בא "למעט תלוש מכירה של מוצרים ממתכות יקרות ותכשיטים משובצים אבנים יקרות כאמור בסעיף 5". תחילת התיקון ביום 30.3.2000 .
- (5) רישום או סימול המאפשר איתור התקבולים בשל מכירות בהקפה ואיתור התשלומים בשל קניות בהקפה ;
  - (6) רשימת יתרות של לקוחות וספקים לסוף שנת המס ;
  - (7) רשימת המלאי לסוף שנת המס ;
  - (8) תיק תיעוד חוץ .

-----

*הסכום מעודכן החל מיום 1.1.2003 [ק"ת התשס"ג, עמ' 455] ; סכומים לתקופות קודמות ראה בקובץ טבלאות המידע .

(ג) קמעונאי שמחזור עסקו עולה על 270,000 * ש"ח ואינו עולה על 1,700,000 * ש"ח או שמחזור עסקו אינו עולה על 270,000 * ש"ח אך בעסקו 3 או 4 מועסקים חייב לנהל מערכת חשבונות שתכלול לפחות :

- (1) ספר תקבולים ותשלומים ;
- (2) סרט קופה רושמת ;
- (3) חשבונית/חשבוניות עסקה ; תלוש מכירה של קופה רושמת כמשמעותו בסעיף 2(א) לנספח א' שבסעיף 36 להוראות אלה למעט תלוש מכירה של מוצרים ממתכות יקרות ותכשיטים משובצים אבנים יקרות כאמור בסעיף 5 ייחשב כחשבונית/חשבונית עסקה לגבי מכר בסכום שאינו עולה על 2,650 * ש"ח ; נכלל בתלוש המכירה כאמור פירוט הטובין שנמכרו וכמותם, ייחשב הוא כחשבונית/חשבונית עסקה בלי הגבלת סכום המכר ;

-
- *פסקה (3) תוקנה בק"ת התש"ס עמ' 206, כך שאחרי "אלה" בא "למעט תלוש מכירה של מוצרים ממתכות יקרות ותכשיטים משובצים אבנים יקרות כאמור בסעיף 5". תחילת התיקון ביום 30.3.2000 .
- (4) תיק תיעוד חוץ ;

(5) רשימת יתרות של לקוחות וספקים לסוף שנת המס ;

(6) רשימת המלאי לסוף שנת המס .

-----
*הסכום מעודכן החל מיום 1.1.2003 [ק"ת התשס"ג, עמ' 455]; סכומים לתקופות קודמות ראה בקובץ טבלאות המידע.

(ד) קמעונאי שמחזור עסקו אינו עולה על 270,000 * ש"ח ובעסקו לא יותר מאשר 2

מועסקים חייב לנהל מערכת חשבונות שתכלול לפחות :

(1) ספר תקבולים ותשלומים ;

(2) סרט קופה רושמת או ספר פדיון יומי ;

(3) תיק תיעוד חוץ .

-----
*הסכום מעודכן החל מיום 1.1.2003 [ק"ת התשס"ג, עמ' 455]; סכומים לתקופות קודמות ראה בקובץ טבלאות המידע .

(ה) קמעונאי שמתקיים בו תנאים (א) או (ב) שבהגדרת עוסק יחיד, רשאי במקום מערכת החשבונות המפורטת בסעיף 2(ד) לנהל מערכת חשבונות שתכלול לפחות :

(1) ספר תקבולים ותשלומים שבצד התקבולים שבו יירשם בסוף היום כל הפדיון

היומי על פי ספירת המזומנים בקופה ;

(2) תיק תיעוד חוץ .

-----
*סעיף קטן (ה) תוקן בק"ת התש"ס עמ' 206, כך שבמקום "תנאי (א)" בא "תנאים (א) או (ב)". תחילת התיקון ביום 30.3.2000 .

(ו) עוסק יחיד שבחר לנהל מערכת חשבונות לפי סעיף קטן (ה) חייב לנהוג על פי

האמור להלן :

(1) יצבור בקופה את כל כספי הפדיון היומי עד לספירתם ורישומם בספר

תקבולים ותשלומים כמפורט בסעיף קטן (ה) ;

(2) יפקיד את כל כספי הפדיון היומי כאמור לפחות אחת ליומיים בחשבונו

בבנק .

(ז) קמעונאי שמתקיים בו תנאי (ג) שבהגדרת עוסק יחיד, רשאי לנהל במקום מערכת

החשבונות המפורטת בסעיפים קטנים (א) עד (ד) לסעיף זה, מערכת חשבונות

שתכלול לפחות :

(1) ספר תקבולים ותשלומים שבצד התקבולים שבו יירשם בסוף היום כל הפדיון

היומי על פי ספירת המזומנים בקופה ;

(2) ספר קניות כמפורט בסעיף קטן (ח) ;

(3) תיק תיעוד חוץ .

-----
*סעיף קטן (ז) תוקן בק"ת התש"ס עמ' 206, כך שבמקום "תנאי (ב)" בא "תנאי

(ג)". תחילת התיקון ביום 30.3.2000 .

- (ח) ספר קניות יהיה ספר כרוך ויירשמו בו לגבי כל יום בנפרד :
(1) כמות הטובין שנקנו באותו יום לפי סוגיהם, שם העסק ויחידת המדידה ;
(2) יתרת הטובין בסוף היום, לפי סוגיהם .

* סעיף קטן (ח) תוקן בק"ת התש"ס עמ' 206. תחילת התיקון ביום 30.3.2000. להלן נוסח הסעיף לפני תיקונו:
" (ח) ספר קניות יהיה ספר כרוך ויירשמו בו לגבי כל יום בנפרד :
(1) כמות הירקות והפירות או העופות הטריים שנקנו באותו יום בציון סוג הירקות והפירות או העופות הטריים, שם העסק ויחידת המדידה ;
(2) יתרת הירקות והפירות או העופות הטריים בסוף היום ."

(ט) הרישום בספר קניות ייעשה סמוך לכניסת הטובין לעסק .

-----
*סעיף קטן (ט) תוקן בק"ת התש"ס עמ' 206, כך שבמקום "הירקות והפירות או העופות הטריים" בא "הטובין". תחילת התיקון ביום 30.3.2000 .

החזקת כספי פדיון

3. קמעונאי החייב בניהול ספר תקבולים ותשלומים יחזיק כספי הפדיון היומי בקופה או במקום קבוע אחר בעסק שיועד לכך ; לגבי כספים שלא מהפדיון שהוכנסו לקופה , לרבות יתרות מיום קודם, וכן לגבי כספים שהוצאו מן הקופה ינוהל רישום מיוחד ; רישום כאמור יערך בכל יום ואין חובה לשמור עליו לאחר סיכום הפדיון היומי .

גלריות לאמנות

4. בעל גלריה לאמנות ינהל פרט לספרים ולתיעוד המפורטים בסעיפים קטנים 2(א) עד 2(ד) רישום תנועת דברי האמנות המוצגים בגלריה. הרישום כאמור ינוהל בספר כרוך ויכלול לגבי כל דבר אמנות את הפרטים הבאים :
(1) מספר סידורי ;
(2) תאריך הרכישה או תאריך קבלת דבר אמנות למכירה תמורת עמלה ;
(3) תאור דבר האמנות ;
(4) שמו ומענו של המוכר או של המוסר למכירה תמורת העמלה ;
(5) מחיר הרכישה או המחיר שנקבע על ידי המוסר למכירה תמורת העמלה ;
(6) תאריך המכירה ;
(7) מחיר המכירה ;
(8) סכום העמלה שנתקבל במכירה תמורת העמלה ;
(9) מספר החשבונית/חשבונית העסקה שהוצאה לקונה .

מכירות תכשיטים

5. קמעונאי המוכר מוצרים ממתכות יקרות וכן תכשיטים משובצים אבנים יקרות ירשום

בחשבונית/חשבונית העסקה :

(1)משקל וסוג המתכת היקרה ותכולת המתכת הטהורה ;

(2)משקל וסוג האבנים היקרות ;

לענין זה :

"מתכת יקרה" - לרבות זהב, כסף או פלטינה ;

"אבנים יקרות" - לרבות יהלום, אודם, ברקת וספיר .

-----

*סעיף 5 תוקן בק"ת התש"ס עמ' 206, כך שבהגדרה "מתכת יקרה", לפני "זהב" בא

"לרבות" ובהגדרה "אבנים יקרות", לפני "יהלום" בא "לרבות". תחילת התיקון

ביום 30.3.2000 .

פטור

6. על אף האמור בסעיפים 6(ב) ו-7(ג) לפרק ב' להוראות העיקריות, נישום/עוסק

החייב לנהל מערכת חשבונות לפי סעיף 2(ד), רשאי לא לערוך רשימת השיקים עם

הסיכום היומי של סרט הקופה הרושמת .

-----

*סעיף 6 תוקן בק"ת התש"ס עמ' 206, כך שבמקום "ו-7(ב) לפרק ב'" בא "ו-7(ג)

לפרק ב'" ובמקום "סעיפים קטנים (ג) או (ד) לסעיף 2" בא "סעיף 2(ד)". תחילת

התיקון ביום 30.3.2000 .

תוספת ד' - ניהול פנקסי חשבונות על ידי קבלנים

הגדרות

1. בתוספת זו -

"קבלן" - נישום/עוסק שעסקו או חלק מעסקו ביצוע עבודות בניה ;

"עבודות בניה" - לרבות עבודות חפירה, הריסה, ביוב וניקוז, הנחת צינורות ,

סלילת כבישים ודרכים, ועבודות עפר ולמעט עבודות שיפוצים ותיקונים בבניינים .

"עלות בניה" - סך כל עלויות החמרים, עלויות של קבלנות משנה, עלויות שכר

עבודה והוצאות ישירות אחרות המתייחסות לעבודות הבניה, לרבות פחת מכונות

וציוד המשמשים לעבודות בניה ולמעט עלות קרקע, בשנת המס הקודמת או בשנה

האחרונה שלגביה נערכה שומה סופית, הכל לפי הסכום הגדול יותר כשהוא מוכפל

ב-12 ומחולק למספר חדשי פעילות העסק בשנת המס הקודמת או בשנה הקובעת, לפי

העניין; לענין זה -

"שומה סופית" - קביעה סופית כמשמעותה בסעיף 178 לפקודה ;
"חודשי" - לרבות חלק מחודש .

"יחידת בניה" -

(1) בנין או מבנה ;

(2) עבודות בניה אחרות המבוצעות כחטיבה אחת, באתר אחד באותה תקופה .

חובת ניהול מערכת חשבונות

2. (א) קבלן שעלות הבניה בעסקו או מחזור עסקו עולה על 3,000,000 * ש"ח חייב לנהל מערכת חשבונות לפי שיטת החשבונאות הכפולה, באחת השיטות הנהוגות המתאימה לאופי העסק והיקפו, לרבות -

(1) ספר קופה או ספר תקבולים ותשלומים ;

(2) ספר תנועת המלאי לגבי החמרים העיקריים בעסקו ואשר נתקבלו במחסן המשמש ליותר מיחידת בניה אחת ; לעניין זה, "חומר עיקרי" - חומר שעלותו מהווה 5% או יותר מעלות הבניה או שעלות היחידה שלו היא 2,650 * ש"ח או יותר ;

(3) חשבון עבודה כאמור בסעיף קטן (ד)

(4) ספר הזמנות של עבודות בניה אשר לגביהן לא מנוהל חשבון עבודה ;

(5) שוברי קבלה ;

(6) חשבוניות/חשבוניות עסקה ;

(7) רשימת המלאי אשר במחסן המשמש ליותר מיחידת בניה אחת, או שאינו כלול בעלויות בחשבון עבודה ;

(8) רשימת עבודות הבניה הבלתי גמורות ליום המאזן, אשר לגביהן לא מתנהל חשבון עבודה, בציון הערכת העלויות של כל עבודת בניה .

-----
*הסכום מעודכן החל מיום 1.1.2003 [ק"ת התשס"ג, עמ' 455] ; סכומים לתקופות קודמות ראה בקובץ טבלאות המידע .

(ב) קבלן שעלות הבניה בעסקו או מחזור עסקו עולה על 800,000 * ש"ח ואינו עולה על 3,000,000 * ש"ח או שעלות הבניה פחות מ-800,000 * ש"ח אך בעסקו 6 מועסקים או יותר חייב לנהל מערכת חשבונות שתכלול לפחות -

(1) ספר קופה או ספר תקבולים ותשלומים ;

(2) חשבון עבודה כאמור בסעיף קטן (ד)

(3) ספר הזמנות של עבודות בניה אשר לגביהן לא מנוהל חשבון עבודה ;

(4) שוברי קבלה ;

(5) חשבוניות/חשבוניות עסקה ;

(6) רשימת המלאי לגבי המלאי שאינו נכלל בחשבון עבודה ;

(7) רשימת עבודות הבניה הבלתי גמורות ליום המאזן, אשר לגביהן לא מנוהל חשבון עבודה, בציון הערכת העלויות של כל עבודת בניה ;

(8) רשימת יתרות לקוחות וספקים לסוף שנת המס ;

(9) תיק תיעוד חוץ .

-----
*הסכום מעודכן החל מיום 1.1.2003 [ק"ת התשס"ג, עמ' 455]; סכומים לתקופות קודמות ראה בקובץ טבלאות המידע .
(ג) קבלן שעלות הבניה בעסקו או מחזור עסקו אינה עולה על 800,000 * ש"ח ובעסקו לא יותר מ-5 מועסקים חייב לנהל מערכת חשבונות שתכלול לפחות :
(1) ספר תקבולים ותשלומים ;
(2) ספר הזמנות של עבודות בניה אשר לגביהן לא מנוהל חשבון עבודה ;
(3) שוברי קבלה ;
(4) חשבוניות/חשבוניות עסקה ;
(5) תיק תיעוד חוץ ;
(6) רשימת יתרות של לקוחות וספקים לסוף שנת המס ;
(7) רשימת המלאי לסוף שנת המס אם המלאי הוא מהותי בעסקו של הנישום / העוסק ובכל מקרה שבו ערך המלאי עולה על 8,000 * ש"ח .

-----
*הסכום מעודכן החל מיום 1.1.2003 [ק"ת התשס"ג, עמ' 455]; סכומים לתקופות קודמות ראה בקובץ טבלאות המידע .
(ד) (1) חשבון עבודה ינוהל לכל יחידת בניה שמחירה נקבע בסכום העולה על 490,000 ש"ח או - אם לא נקבע המחיר מראש - שהתמורה הצפויה עולה על 490,000 ש"ח. החשבון יכלול את ההוצאות הבאות המתייחסות לאותה יחידת בניה :
(א) עלויות כל החמרים בציון הסוג והכמויות של החמרים העיקריים ;
(ב) עלויות של קבלנות משנה ;
(ג) שכר עבודה ישיר ;
(ד) הוצאות ישירות מהותיות אחרות.
(2) הוראות פסקה (1), לא יחולו לגבי יחידות בניה שתמורתן משתלמת לפי יחידות זמן .

-----
*הסכום מעודכן החל מיום 1.1.2003 [ק"ת התשס"ג, עמ' 455]; סכומים לתקופות קודמות ראה בקובץ טבלאות המידע .
(ה) הסכמים שנערכו עם לקוחות וכל כתב לשינוי בהם המתייחסים לעבודות הבניה יישמרו כתיעוד כאמור בסעיף 25(ג)

ציוד מכני הנדסי

3. (א) קבלן החייב בניהול מערכת חשבונות לפי תוספת זאת, ינהל רישום עבודה לגבי ציוד מכני הנדסי אשר עיקר תעסוקתו בעבודות שאינן לצורך הקמת בניינים על ידי אותו קבלן .
(ב) רישום העבודה ינוהל מדי יום לגבי כל כלי בנפרד ; הרישום ייעשה בספר כרוך או בדפים שנתלשו מפנקס כרוך ואשר מוספרו מראש במספרים עוקבים לפני תחילת השימוש בפנקס, וכאשר בפנקס נותר תורף הנושא את המספר של הדף שנתלש .

- (ג) רישום העבודה יכלול -
(1) פרטים לזיהוי הכלי ;
(2) התאריך ;
(3) שם מזמין העבודה ומענו או פרטים לזיהוי העבודה ;
(4) מספר שעות העבודה ;
(5) מספר שעות האבטלה וסיבתה ;
(6) שם המפעיל ;
(7) חתימת האחראי לביצוע העבודה .
(ד) קבלן החייב ברישום עבודה לפי סעיף קטן (א) יציין במערכת החשבונות -
(1) לגבי הוצאות תיקונים של אותו ציוד - פרטים לזיהוי הכלי שתוקן ;
(2) לגבי קבלני משנה - פרטים לזיהוי יחידת הבניה ;
(3) לגבי קניות דלק - האתר שאליו סופק הדלק .

תוספת ה' - ניהול פנקסי חשבונות על ידי בעלי מקצועות חופשיים

הגדרות

1. בתוספת זו -
"בעל מקצוע חופשי" - נישום/עוסק העוסק במקצוע של אגרונום, אדריכל, הנדסאי , חוקר פרטי, טוען רבני, טכנאי, טכנאי שיניים, יועץ לארגון, יועץ לניהול , יועץ מדעי, יועץ מס, כלכלן, מהנדס, מודד, מנהל חשבונות, מתורגמן, עורך דין, עורך פטנטים, רואה חשבון, שמאי וכן בעל מעבדה כימית או רפואית .

חובת ניהול מערכת חשבונות

2. (א) בעל מקצוע חפשי חייב לנהל מערכת חשבונות באחת השיטות הנהוגות המתאימה לאופי העסק והיקפו, לרבות -
(1) ספר תקבולים ותשלומים ;
(2) ספר לקוחות כמפורט בסעיף 3 ;
(3) שוברי קבלה ;
(4) חשבוניות/חשבוניות עסקה, זולת אם העתקי המכתבים שלפיהם חויב הלקוח נשמרו כתיעוד לפי סעיף 25(ג), או אם התמורה נתקבלה במלואה אחר מתן השירות ותיאור השירות נכלל בשובר הקבלה ;
(5) תיק תיעוד חוץ .
(ב) טכנאי שיניים חייב לנהל בנוסף לאמור בסעיף קטן (א) גם -
(1) ספר הזמנות ;
(2) רשימת המלאי של מתכות עדינות לסוף שנת המס .

ספר לקוחות

3. בספר הלקוחות ינוהל חשבון נפרד לכל לקוח ובו יירשמו החיובים והזיכויים; אם תמורת השירות שולמה במלואה מיד לאחר מתן השירות אין חובה לרשום חיוב וזיכוי כאמור.

תוספת ו' - ניהול פנקסי חשבונות על ידי רופאים

הגדרות

1. בתוספת זו - "רופא" - לרבות פסיכולוג, פיסיותרפיסט, וטרנר, רופא שיניים ומרפא שיניים.

חובת ניהול מערכת חשבונות

2. (א) רופא חייב לנהל מערכת חשבונות שתכלול לפחות -
- (1) יומן כמפורט בסעיף 3;
  - (2) שוברי קבלה;
  - (3) חשבוניות/חשבוניות עסקה;
  - (4) תיק תיעוד חוץ.
- (ב) רופא שיניים ומרפא שיניים חייבים לנהל, נוסף לאמור בסעיף קטן (א) גם -
- (1) רשימת המלאי של מתכות עדינות לסוף שנת המס;
  - (2) כרטיס אישי של כל מתרפא, שיכלול בין היתר תאריך הטיפול, תיאור הטיפול, תאריך כל תקבול וסכום התקבול.

יומן

3. (א) יומן יהיה ספר כרוך ולכל יום ייועד עמוד נפרד ובו יירשמו הפרטים הבאים:
- (1) התאריך;
  - (2) שם כל מתרפא או מקבל שירות, ביקור בית או ביקור לילה יצויין;
  - (3) הסכום שנתקבל מהמתרפא או ממקבל השירות; אם התשלום בעד הטיפול אינו נעשה מאת המתרפא או מקבל השירות יצויין בהערות שמו של החייב בתשלום;
  - (4) תקבולים מאחרים בעד טיפולים (כגון מקופות חולים או ממוסדות);
  - (5) מספר שובר הקבלה;
  - (6) פירוט התשלומים וסכום התשלומים;
  - (7) הערות.

(ב) הרישום ביומן הרופא ייעשה כדלהלן:

(1) שם המתרפא - עם קבלתו לטיפול ;
(2) תקבולים ותשלומים - לא יאוחר מ-30 ימים מתום החודש שבו בוצעה הפעולה ; לגבי כל יום ייערך סיכום בנפרד בדיו .

-----
*סעיף קטן (ב) הוחלף בק"ת התש"ס עמ' 206. תחילת התיקון ביום 30.3.2000 .
להלן נוסח הסעיף לפני תיקונו :
("ב) התקבולים והתשלומים הרשומים ביומן יסוכמו מדי יום בדיו ."

(ג) נמחק .

-----
*סעיף קטן (ג) בוטל בק"ת התש"ס עמ' 206. תחילת התיקון ביום 30.3.2000 .
להלן נוסח הסעיף לפני ביטולו :
("ג) הרישום ביומן הרופא ייעשה במועדים הבאים :
(1) שם המתרפא - עם קבלתו לטיפול ;
(2) תקבולים ותשלומים - תוך 3 ימים מיום ביצוע הפעולה ."

רישום מוקדם של מתרפאים

4. רישום מוקדם של מתרפאים אשר לפיו נקבעים התאריך ושעת הביקור אצל הרופא יישמר כחלק בלתי נפרד ממערכת חשבונותיו .

תוספת ז' - ניהול פנקסי חשבונות על ידי בעלי בתי ספר לנהיגה

הגדרות

1. בתוספת זו -
"בעל בית ספר לנהיגה" - לרבות מורה לנהיגה ;
"אופנוע" - לרבות קטנוע ואופניים עם מנוע עזר .

חובת ניהול מערכת חשבונות

2. (א) בעל בית ספר לנהיגה שיש לו הכנסה מהפעלת 5 כלי רכב ללימוד נהיגה או יותר בין שהפעלת כלי הרכב נעשית על ידו ובין שהיא נעשית בידי אחרים חייב לנהל מערכת חשבונות לפי שיטת החשבונאות הכפולה, באחת השיטות הנהוגות המתאימה לאופי העסק והיקפו, לרבות :
(1) ספר קופה ;
(2) שוברי קבלה ;

- (3) חשבוניות/חשבוניות עסקה ;
- (4) ספר הרכב, כמפורט בסעיף 3, לגבי כל כלי רכב המשמש ללימוד נהיגה ;
- (5) יומן הזמנות, כמפורט בסעיף 4 ;
- (6) ספר תלמידים, כמפורט בסעיף 5 .
- (ב) בעל בית ספר לנהיגה שיש לו הכנסה מהפעלת 4 כלי רכב ללימוד נהיגה או פחות, בין שהפעלת כלי הרכב נעשית על ידו ובין שהיא נעשית בידי אחרים , חייב לנהל מערכת חשבונות שתכלול לפחות -
- (1) ספר תקבולים ותשלומים ;
- (2) שוברי קבלה ;
- (3) חשבוניות/חשבוניות עסקה ;
- (4) ספר הרכב, כמפורט בסעיף 3, לגבי כל כלי רכב המשמש לימוד נהיגה ;
- (5) יומן הזמנות, כמפורט בסעיף 4 ;
- (6) ספר תלמידים, כמפורט בסעיף 5 ;
- (7) רשימת יתרות החייבים והזכאים לסוף שנת המס ;
- (8) תיק תיעוד חוץ .
- (ג) לעניין סעיף זה כל 3 אופנועים ללימוד נהיגה ייחשבו לכלי רכב ללימוד נהיגה אחד, ובלבד שאם מספר כלי הרכב המתקבל כתוצאה מחישוב זה אינו מספר שלם , הוא יעוגל למספר השלם הקרוב שמעליו .

ספר רכב

3. (א) ספר הרכב יהיה ספר כרוך, אשר לכל יום מיועד בו עמוד המחולק לשורות לפי זמני השעורים ; הרישום בו ינוהל בידי מורה הנהיגה של אותו כלי רכב .
- (ב) בתחילת היום יירשמו -
- (1) התאריך ;
- (2) קריאת מד הקילומטרים .
- (ג) עם תחילת כל שיעור יירשמו -
- (1) שם התלמיד ;
- (2) השעה שבה הוחל השיעור ;
- (3) שם המורה .
- (ד) בספר הרכב תירשם כל קניית דלק לאותו רכב בציון כמות הדלק, זולת אם נשמר התיעוד לאותה קניה הכולל גם את המספר הרשום של הרכב .

יומן הזמנות

4. (א) יומן ההזמנות יהיה ספר כרוך, כשלכל רכב מיועדים טורים נפרדים ולכל יום מיועד עמוד, המחולק לפי זמני השיעורים .
- (ב) הזמנת שיעור תירשם בדיו בצד השעה שנקבעה בטור הרכב המתאים, בציון שם התלמיד ; אם בוטלה ההזמנה יועבר קו על שם התלמיד שביטל את ההזמנה ולצידו יירשם שם התלמיד האחר המזמין שיעור במקומו .

ספר תלמידים

5. ספר התלמידים יהיה ספר כרוך או כרטסת שלגביה מנוהל אינדקס בספר כרוך, שבו דף

נפרד לכל תלמיד ויירשמו בו בדיו הפרטים הבאים :

(1) עם תחילת ההוראה :

(א) שם התלמיד ומענו ;

(ב) מספר תעודת הזהות של התלמיד ;

(ג) מועד התחלת הלימודים ;

(ד) סוג הרכב ;

(ה) התעריף שנקבע .

(2) לגבי כל שיעור :

(א) התאריך ;

(ב) משך השיעור ;

(ג) מספר הרכב ;

(ד) שם המדריך .

(3) לגבי כל תקבול :

(א) התאריך ;

(ב) הסכום שנתקבל מהתלמיד ;

(ג) מספר שובר הקבלה .

תוספת ח' - ניהול פנקסי חשבונות על ידי בעלי בתי ספר

הגדרות

1. בתוספת זו -

"בית ספר" - בית ספר שבו לומדים או מתחנכים תלמידים באופן שיטתי לרבות גן ילדים, וכן בית ספר בו ניתנת הדרכה מקצועית, עיונית או מעשית, לרבות הדרכה לאומנויות ולספורט, לקבוצות שבכל אחת מהן לא פחות מ-5 מתלמידים, להוציא הדרכה מקרית של לא יותר מ-30 ימי הדרכה בכל קבוצות המתלמדים אשר הופעלו באותה שנת מס .

חובת ניהול מערכת חשבונות

2. (א) נישום/עוסק שהוא בעל בית ספר שמספר תלמידיו הממוצע עולה על 150 חייב לנהל מערכת חשבונות לפי שיטת החשבונאות הכפולה, באחת השיטות הנהוגות המתאימה לאופי העסק והיקפו, לרבות -
(1) ספר קופה ;
(2) שוברי קבלה ;

- (3) חשבוניות/חשבוניות עסקה ;
- (4) ספר תלמידים, כמפורט בסעיף 3 .
- (ב) נישום/עוסק שהוא בעל בית ספר שמספר תלמידיו הממוצע אינו עולה על 150
- חייב לנהל מערכת חשבונות שתכלול לפחות -
- (1) ספר תקבולים ותשלומים ;
- (2) שוברי קבלה ;
- (3) חשבוניות/חשבוניות עסקה ;
- (4) רישום או סימול המאפשר מעקב אחר התקבולים על פי החשבוניות/חשבוניות העסקה או ההסכמים ;
- (5) ספר תלמידים, כמפורט בסעיף 3 ;
- (6) רשימת יתרות החייבים והזכאים לסוף שנת המס ;
- (7) תיק תיעוד חוץ .

ספר תלמידים

3. בספר התלמידים יירשמו לפחות -
- (1) שם התלמיד ומענו ;
- (2) הכיתה שבה הוא לומד או שם הקורס ;
- (3) פרטים לאיתור החשבונית/חשבונית העסקה או ההסכם .

תוספת ט' - ניהול פנקסי חשבונות על ידי סוחרים **מקרקעין ומתווכי מקרקעין**

הגדרות

1. בתוספת זו -
- "סוחר מקרקעין" - נישום/עוסק שעסקו או חלק מעסקו מסחר בזכויות במקרקעין ;
- "מתווך מקרקעין" - נישום/עוסק שעסקו או חלק מעסקו תיווך בזכויות במקרקעין ;
- "זכות במקרקעין" - בעלות, חכירה או זכות שכירות או זכות לרכישתן, והכל בין במישרין ובין בעקיפין, לרבות זכות באיגוד מקרקעין .

חובת ניהול מערכת חשבונות

2. (א) סוחר מקרקעין שמחזור עסקו, בתוספת עלות המלאי לסוף השנה הקובעת, עולה על 9,000,000 * ש"ח, ומתווך מקרקעין שעמלתו השנתית עולה על 490,000 * ש"ח חייבים לנהל מערכת חשבונות לפי שיטת החשבונאות הכפולה, באחת השיטות הנהוגות, המתאימה לאופי העסק והיקפו, לרבות -
- (1) ספר קופה ;

- (2) ספר זכויות במקרקעין, כמפורט בסעיף 3 - לגבי מסחר במקרקעין ;
 (3) ספר עסקאות, כמפורט בסעיף 4 - לגבי תיווך במקרקעין ;
 (4) שוברי קבלה ;
 (5) חשבוניות/חשבוניות עסקה ;
 (6) רשימת המלאי לסוף שנת המס .

- *הסכום מעודכן החל מיום 1.1.2003 [ק"ת התשס"ג, עמ' 455]; סכומים לתקופות קודמות ראה בקובץ טבלאות המידע .
 (ב) סוחר במקרקעין שמחזור עסקו, בתוספת עלות המלאי לסוף השנה הקובעת, אינו עולה על 9,000,000 *ש"ח, ומתווך במקרקעין שעמלתו השנתית אינה עולה על *490,000ש"ח, חייבים לנהל מערכת חשבונות שתכלול לפחות את אלה :
 (1) ספר תקבולים ותשלומים ;
 (2) ספר זכויות במקרקעין, כמפורט בסעיף 3 - לגבי מסחר במקרקעין ;
 (3) ספר עסקאות, כמפורט בסעיף 4 - לגבי תיווך במקרקעין ;
 (4) שוברי קבלה ;
 (5) חשבוניות/חשבוניות עסקה ;
 (6) רשימת חייבים וזכאים לסוף שנת המס - לגבי סוחר במקרקעין ;
 (7) רישום תנועת חייבים וזכאים ;
 (8) רשימת מלאי לסוף שנת המס ;
 (9) תיק תיעוד חוץ .

- *הסכום מעודכן החל מיום 1.1.2003 [ק"ת התשס"ג, עמ' 455]; סכומים לתקופות קודמות ראה בקובץ טבלאות המידע .
 בסעיף זה, "שנה קובעת" - כמשמעותה בהגדרת "מחזור" .

ספר זכויות במקרקעין

3. ספר הזכויות במקרקעין יהיה ספר כרוך או חשבון במסגרת מערכת חשבונות לפי שיטת החשבונאות הכפולה ובו יירשמו, לגבי כל זכות במקרקעין, הפרטים הבאים :
- (1) לגבי זכויות שנרכשו :
 (א) תאריך הרכישה ;
 (ב) שם המוכר ומענו ;
 (ג) נושא הזכות (מגרש, בית, דירה וכיוצא באלה) ומקומה (מען או גוש, חלקה, תת חלקה, ובזכות שבאיגוד מקרקעין - מקום המקרקעין שבבעלות האיגוד)
 (ד) מחיר הרכישה ;
 (ה) דמי תיווך ששולמו ;
 (ו) שם המתווך שטיפל ברכישה ומענו ;
 (ז) שם עורך הדין שטיפל ברכישה ומענו .
- (2) לגבי זכויות שנמכרו :

- (א) תאריך המכירה ;
- (ב) שם הקונה ומענו ;
- (ג) חלק הזכות שנמכר ;
- (ד) התמורה ;
- (ה) סימול לאיתור רישום המכר במערכת החשבוניות ;
- (ו) דמי התיווך ששולמו ואופן חישובם ;
- (ז) שם המתווך שטיפל במכירה ומענו ;
- (ח) שם עורך הדין שטיפל במכירה ומענו .

ספר עסקאות

4. ספר עסקאות יהיה ספר כרוך או כרטסת אשר צמוד לה אינדקס בספר כרוך ובו יירשמו הפרטים הבאים לגבי כל עסקת תיווך בזכויות מקרקעין :

- (א) לגבי עסקאות שהוצעו בידי המוכר -
  - (1) תיאור העסקאות שהוצעו ותאריכי ההצעות ;
  - (2) דמי התיווך, אם נקבעו מראש ;
  - (3) הזכות (מגרש, בית, דירה וכיוצא בזה) ומקומה (מען או גוש וחלקה , ובזכות שבאיגוד מקרקעין - מקום המקרקעין שבבעלות האיגוד)
  - (4) שמות, כתובות ומספרי זהות של הצדדים שביניהם תווך ;

-
- *פסקת משנה (4) הוחלפה בק"ת התש"ס עמ' 206. תחילת התיקון ביום 30.3.2000 להלן נוסח הפסקה לפני תיקונה :
- (4) "שמות הצדדים שביניהם תיווך " ;
- (5) תיאור העסקה ומהותה (מכירה, השכרה, החכרה, משכנתה וכדומה)
- (6) תאריך השלמת העסקה ;
- (7) דמי התיווך וסכום התמורה בעד הזכות והאם המחיר כולל מס ערך מוסף כמשמעותו בחוק מע"מ ;

-
- *פסקת משנה (7) הוחלפה בק"ת התש"ס עמ' 206. תחילת התיקון ביום 30.3.2000 להלן נוסח הפסקה לפני תיקונה :
- (7) "דמי התיווך וסכום התמורה בעד הזכות."

- (ב) לגבי עסקאות שהוצעו בידי הקונה -
- (1) שמו, כתובתו ומספר הזהות של הקונה ;

-
- *פסקת משנה (1) הוחלפה בק"ת התש"ס עמ' 206. תחילת התיקון ביום 30.3.2000 להלן נוסח הפסקה לפני תיקונה :
- (1) "שם הקונה ומענו " ;
- (2) תאריך הצעת העסקה ;
- (3) תיאור העסקה שהוצעה (קניה, שכירות, חכירה, משכנתה וכדומה)
- (4) דמי התיווך שנתקבלו והאם המחיר כולל מס ערך מוסף במשמעותו בחוק מע"מ ;

-----
*פסקת משנה (4) הוחלפה בק"ת התש"ס עמ' 206. תחילת התיקון ביום
30.3.2000 להלן נוסח הפסקה לפני תיקונה :
(4) "דמי תיווך שנתקבלו";
(5) שם המוכר ומספר העמוד או הכרטיס בספר העסקאות שבו נרשמו פרטי העסקה
שהוצעה בידי המוכר .

שמירת חוזים

5. חוזי קניה ומכירה וכל כתב לשינוי בהם יישמרו כחלק בלתי נפרד ממערכת החשבונות
של הנישום/העוסק .

תוספת י' - ניהול פנקסי חשבונות על ידי סוחר רכב ומתווכי רכב

הגדרות

1. בתוספת זו -
"סוחר רכב" - נישום/עוסק שעסקו או חלק מעסקו מסחר ברכב ;
"מתווך רכב" - נישום/עוסק שעסקו או חלק מעסקו תיווך בקניית רכב, במכירתו
והחלפתו ;
"מסחר ברכב" - לרבות חליפין או השכרת רכב בשיטת שכירות-מכר ;
"רכב" - רכב מנועי כמשמעותו בסעיף 1 לפקודת התעבורה .

חובת ניהול מערכת חשבונות

2. (א) סוחר רכב שמחזור עסקו עולה על 9,000,000 *ש"ח או מתווך רכב שעמלתו
השנתית עולה על 370,000 *ש"ח חייב לנהל מערכת חשבונות לפי שיטת החשבונאות
הכפולה, באחת השיטות הנהוגות המתאימה לאופי העסק והיקפו, לרבות -
(1) ספר קופה ;
(2) ספר הסחר כמפורט בסעיף 3 - לגבי מסחר ברכב ;
(3) ספר תיווך כמפורט בסעיף 4 - לגבי תיווך רכב ;
(4) שוברי קבלה ;
(5) חשבונות/חשבונות עסקה ;
(6) רשימת המלאי לסוף שנת המס, לרבות רשימת רכב המשמש או המיועד לשמש
להשכרה בשיטת שכירות-מכר ;

-----
*הסכום מעודכן החל מיום 1.1.2003 [ק"ת התשס"ג, עמ' 455]; סכומים

- לתקופות קודמות ראה בקובץ טבלאות המידע .
- (ב) סוחר רכב שמחזור עסקו אינו עולה על 9,000,000 *ש"ח או מתווך רכב שעמלתו השנתית אינה עולה על 370,000 *ש"ח חייב לנהל מערכת חשבונות שתכלול לפחות -
- (1) ספר תקבולים ותשלומים ;
  - (2) ספר הסחר כמפורט בסעיף 3 - לגבי מסחר ברכב ;
  - (3) ספר תיווך כמפורט בסעיף 4 - לגבי תיווך רכב ;
  - (4) שוברי קבלה ;
  - (5) חשבוניות/חשבוניות עסקה ;
  - (6) רשימת המלאי לסוף השנה, לרבות רשימת הרכב המשמש או המיועד לשמש להשכרה בשיטת שכירות-מכר ;
  - (7) רשימת יתרות החייבים והזכאים לסוף שנת המס ;
  - (8) תיק תיעוד חוץ .

-----

*הסכום מעודכן החל מיום 1.1.2003 [ק"ת התשס"ג, עמ' 455]; סכומים לתקופות קודמות ראה בקובץ טבלאות המידע .

ספר סחר

3. ספר הסחר יהיה ספר כרוך או כרטסת אשר צמוד לה אינדקס בספר כרוך, או חשבונות במסגרת מערכת החשבונות לפי שיטת החשבונאות הכפולה, ובו יירשמו הפרטים הבאים
- לגבי כל כלי רכב בנפרד :
- (1) תיאור הרכב (היצרן, המודל, שנת הייצור, מספר הרשוי או מספר מזהה אחר)
  - (2) לגבי רכב שנרכש :
    - (א) תאריך הרכישה או קבלת שטר המכר, המוקדם שבהם ;
    - (ב) שם המוכר ומענו ;
    - (ג) מחיר הקניה ;
    - (ד) דמי התיווך ששולמו ושם המתווך ומענו ;
    - (ה) הוצאות תיקונים ושיפורים, זולת אם קיים רישום אחר המייחס את ההוצאה לרכב המתאים ;
  - (3) לגבי רכב שנמכר או הושכר :
    - (א) תאריך המכירה או מסירת שטר המכר - המוקדם שבהם, או תאריך ההשכרה ;
    - (ב) שם הקונה ומענו, או, במקרה של שכירות-מכר, שם השוכר ומענו ;
    - (ג) סימול לאיתור החשבונית/חשבונית העסקה או של הסכם המכר או של הסכם ההשכרה ;
    - (ד) סכום המכר ;
    - (ה) דמי התיווך ששולמו ושם המתווך ומענו ;
- לעניין זה, "שטר מכר" - לרבות שטר מכר שלא מולאו בו כל פרטיו .

ספר תיווך

4. ספר תיווך יהיה ספר כרוך, ובו יירשמו יום הפרטים הבאים של כל רכב שהוצע למכירה :

- (1) תאריך ההצעה ;
- (2) שם המציע ומענו ;
- (3) תיאור הרכב המוצע ;
- (4) המחיר הנדרש ;
- (5) סכום דמי התיווך המוסכמים מראש ;
- וכן אחרי ביצוע המכר :
- (6) תאריך המכר והמחיר הסופי ;
- (7) סכום דמי התיווך הסופי ;
- (8) מספר החשבונית/חשבונית העסקה או מספר שובר הקבלה .

תוספת י"א - ניהול פנקסי חשבונות על ידי נותני שירותים ואחרים

הגדרות

1. בתוספת זו -
"נותן שרות -"
(1) נישום/עוסק שעסקו או חלק מעסקו מתן שירות לעסק אחר או לצרכן ואשר לא חלה עליו תוספת אחרת מהתוספות להוראות אלה .
- (2) נישום/עוסק אחר המנהל עסק או משלח יד ולא חלה עליו תוספת אחרת מן התוספות להוראות אלה.

חובת ניהול מערכת חשבונות

2. (א) נותן שירות שמחזור עסקו עולה על 1,700,000 * ש"ח חייב לנהל מערכת חשבונות לפי שיטת החשבונאות הכפולה באחת השיטות הנהוגות המתאימה לאופי העסק והיקפו, לרבות -
(1) ספר קופה ;
(2) ספר כניסת טובין ;
(3) ספר הזמנות שבו יירשמו כל ההזמנות לשירות, פרט לשירות המבוצע בנוכחות המזמין במקום עסקו הקבוע של נותן השירות ונערך לגביו התיעוד הנדרש על פי הוראות אלה מיד בגמר השירות ; נרשמו עם קבלת ההזמנה התאריך, שם המזמין ומענו ותיאור השירות המוזמן בחשבונית/ חשבונית עסקה, אין חובה לרשום הזמנה זו בספר הזמנות. עם גמר השירות תושלם החשבונית/חשבונית העסקה ברישום יתר הפרטים הנדרשים בסעיף 9 ;

-----
*פסקה (3) תוקנה בק"ת התש"ס עמ' 206, כך שבמקום "ושתמורתו מתקבלת" בא "במקום עסקו הקבוע של נותן השירות ונערך לגביו התיעוד הנדרש על

פי הוראות אלה". תחילת התיקון ביום 30.3.2000 .

(4) שוברי קבלה לגבי תקבולים שלא נכללו בסרט קופה רושמת ;

(5) סרט קופה רושמת ;

(6) חשבוניות/חשבוניות עסקה לגבי שירות בסכום של 165* ש"ח או יותר ; תלוש

מכירה של קופה רושמת כמשמעותו בסעיף 2(א) לנספח א' שבסעיף 36

להוראות אלה ייחשב כחשבונית/חשבונית עסקה לגבי שירות בסכום שאינו

עולה על 1,700* ש"ח ובלבד שנותני שירות המנויים בסעיף 3 חייבים

בחשבונית/חשבונית עסקה לגבי כל שירות ;

(7) רשימת המלאי לסוף שנת המס.

-----

*הסכום מעודכן החל מיום 1.1.2003 [ק"ת התשס"ג, עמ' 455]; סכומים

לתקופות קודמות ראה בקובץ טבלאות המידע .

(ב) נותן שירות שמחזור עסקו עולה על 650,000* ש"ח אך אינו עולה על 1,700,000 *

ש"ח או שמחזור עסקו פחות מ-650,000* ש"ח אך בעסקו 5 מועסקים או יותר

חייב לנהל מערכת חשבונות שתכלול לפחות -

(1) ספר תקבולים ותשלומים ;

(2) ספר כניסת טובין או ספר שבו יירשמו סכומי הקניות בציון סימול המאפשר

איתור התיעוד ;

(3) ספר הזמנות שבו יירשמו כל ההזמנות לשירות, פרט לשירות המבוצע

בנוכחות המזמין במקום עסקו הקבוע של נותן השירות ונערך לגביו התיעוד

הנדרש על פי הוראות אלה מיד בגמר השירות ; נרשמו עם קבלת ההזמנה

התאריך, שם המזמין ומענו ותיאור השירות המוזמן בחשבונית/ חשבונית

עסקה, אין חובה לרשום הזמנה זו בספר הזמנות. עם גמר השירות תושלם

החשבונית/חשבונית העסקה ברישום יתר הפרטים הנדרשים בסעיף 9 ;

-----

*פסקה (3) תוקנה בק"ת התש"ס עמ' 206, כך שבמקום "ושתמורתו מתקבלת "

בא "במקום עסקו הקבוע של נותן השירות ונערך לגביו התיעוד הנדרש על

פי הוראות אלה". תחילת התיקון ביום 30.3.2000 .

(4) שוברי קבלה לגבי תקבולים שלא נכללו בסרט קופה רושמת ;

(5) סרט קופה רושמת ;

(6) חשבוניות/חשבוניות עסקה לגבי שירות בסכום של 165* ש"ח או יותר ; תלוש

מכירה של קופה רושמת כמשמעותו בסעיף 2(א) לנספח א' שבסעיף 36

להוראות אלה ייחשב כחשבונית/חשבונית עסקה לגבי שירות בסכום שאינו

עולה על 1,700* ש"ח ובלבד שנותני שירות המנויים בסעיף 3 חייבים

בחשבונית/חשבונית עסקה לגבי כל שירות ;

(7) רשימת היתרות של לקוחות וספקים לסוף שנת המס ;

(8) רשימת המלאי לסוף שנת המס, אם המלאי הוא מהותי בעסקו של הנישום /

העוסק ובכל מקרה שבו ערך המלאי עולה על 8,000* ש"ח ;

(9) תיק תיעוד חוץ .

-----

*הסכום מעודכן החל מיום 1.1.2003 [ק"ת התשס"ג, עמ' 455]; סכומים לתקופות קודמות ראה בקובץ טבלאות המידע .

(ג) נותני שירות שמחזור עסקם אינו עולה על 650,000 * ש"ח ובעסקם פחות מ-5

מועסקים חייבים לנהל מערכת חשבונות שתכלול לפחות :

(1) ספר תקבולים ותשלומים ;

(2) שוברי קבלה לגבי תקבולים שלא נכללו בסרט קופה רושמת ;

(3) סרט קופה רושמת ;

(4) ספר הזמנות שבו יירשמו כל ההזמנות לשירות, פרט לשירות המבוצע בנוכחות המזמין במקום עסקו הקבוע של נותן השירות ונערך לגביו התיעוד הנדרש על פי הוראות אלה מיד בגמר השירות ; נרשמו עם קבלת ההזמנה התאריך, שם המזמין ומענו ותיאור השירות המוזמן בחשבונית/ חשבונית עסקה אין חובה לרשום הזמנה זו בספר הזמנות. עם גמר השירות תושלם החשבונית/חשבונית העסקה ברישום יתר הפרטים הנדרשים בסעיף 9 ;

-----

*פסקה (4) תוקנה בק"ת התש"ס עמ' 206, כך שבמקום "ושתמורתו מתקבלת"

בא "במקום עסקו הקבוע של נותן השירות ונערך לגביו התיעוד הנדרש על

פי הוראות אלה". תחילת התיקון ביום 30.3.2000 .

(5) חשבונית/חשבונית עסקה לגבי שירות בסכום של 165 * ש"ח או יותר ; תלוש

מכירה של קופה רושמת כמשמעותו בסעיף 2(א) לנספח א' שבסעיף 36

להוראות אלה ייחשב כחשבונית/חשבונית עסקה לגבי שירות בסכום שאינו

עולה על 1,700 * ש"ח ובלבד שנותני שירות המנויים בסעיף 3 חייבים

בחשבונית/חשבונית עסקה לגבי כל שירות ;

(6) תיק תיעוד חוץ ;

(7) רשימת היתרות של לקוחות וספקים לסוף שנת המס ;

(8) רשימת המלאי לסוף שנת המס, אם המלאי הוא מהותי בעסקו של הנישום /

העוסק, ובכל מקרה שבו ערך המלאי עולה על 8,000 * ש"ח ;

-----

*הסכום מעודכן החל מיום 1.1.2003 [ק"ת התשס"ג, עמ' 455]; סכומים

לתקופות קודמות ראה בקובץ טבלאות המידע .

(ד) נותן שירות החייב בניהול ספר תקבולים ותשלומים ונותן שירותיו במקום עסקו

הקבוע יחזיק כספי הפדיון היומי בקופה או במקום קבוע אחר בעסק שיועד לכך ;

לגבי כספים שלא מהפדיון שהוכנסו לקופה, לרבות יתרות מיום קודם, וכן לגבי

כספים שהוצאו מהקופה ינוהל רישום מיוחד ; רישום כאמור ייערך בכל יום ואין

חובה לשמור עליו לאחר סיכום הפדיון היומי .

ספרים מיוחדים

3. נותני שירותים המנויים בסעיף זה יכללו במערכת החשבונית את הספרים והתיעוד

דלהלן :

(1) בעל אולם מסיבות - ספר הזמנות, כשתיאור השירות כולל את מספר המנות המוזמנות ותאריך האירוע; הרישום בספר הזמנות ייעשה סמוך לקבלת ההזמנה; כל שינוי, תיקון או ביטול ההזמנה ייעשה בהתאם לאמור בסעיף 23(א)

(2) בעל בית מלון, פנסיון, מחנה נופש או בית הבראה - ספר אורחים שיכלול לפחות -

(א) שם כל אורח ומענו;

(ב) תאריך התחלת האירוח;

(ג) תאריך גמר האירוח;

(ד) סימול לאיתור החשבונית/חשבונית העסקה או שובר הקבלה; הרישום בספר האורחים ייעשה סמוך למסירת החדר לאורח.

(3) בעל כלי רכב להובלה בשכר של מטענים או נוסעים, וכן מארגן הובלת מטענים לשם ביצועה בידי אחרים - ספר הובלות או הסעות שיכלול לגבי כל הובלה או

הסעה לפחות -

(א) המספר הרשום של הרכב;

(ב) תאריך ההובלה או ההסעה;

(ג) המוצא והיעד;

(ד) תיאור כללי של המטען;

(ה) חתימת הנישום/העוסק או אדם מטעמו;

(ו) סימול לאיתור רישום ההכנסה במערכת החשבונית;

הרישום בספר הובלות והסעות ייעשה בתחילת יום העבודה ומכל מקום לא יאוחר מתחילת ההובלה.

(א3) בעל כלי רכב להובלה ישמור בכלי הרכב את תעודת המשלוח או את החשבונית/חשבונית העסקה אשר קיבל מאת שולח המטען משך כל הנסיעה עד למסירת המטען למקבלו;

(4) בעל מוסך - יומן עבודה שיכלול לגבי כל רכב שנתקבל לטיפול לפחות -

(א) התאריך;

(ב) המספר הרשום של הרכב;

(ג) שם הלקוח ומענו, היה מענו של הלקוח ידוע לנישום/לעוסק - אין חובה

לציינו;

(ד) פירוט התיקונים שנעשו ופירוט החלפים שנצרכו, אלא אם צוינו פרטים

אלה בחשבונית/חשבונית העסקה שהוצאה ללקוח;

(ה) פרטים לאיתור רישום ההכנסה במערכת החשבונית;

יומן העבודה יהיה ספר כרוך, או כרטיסים ממוספרים לפני תחילת השימוש בהם,

שהוכנסו לשימוש בסדרות שהודפסו במיוחד בשביל הנישום/העוסק והמספרים

העוקבים הודפסו על ידי בית הדפוס, בתנאי שקיימת שיטה שלפיה ניתן לעקוב אחר המספרים העוקבים; אולם ניתן לרשום בחשבונית/חשבונית העסקה את הפרטים (א) עד (ג) מיד עם קבלת הרכב לטיפול; עם סיום הטיפול תושלם החשבונית/חשבונית העסקה ברישום פירוט התיקונים שנעשו ופירוט החלפים שנצרכו. הרישום ביומן העבודה ייעשה בסמוך לקבלת הרכב לטיפול.

(5) בעל עסק להשכרת רכב - חוזי השכרת רכב שיוכנסו לשימוש בסדרות, ממוספרים במספרים עוקבים לפני תחילת השימוש בסדרה, כאשר קיימת שיטה שלפיה ניתן לעקוב אחר המספרים העוקבים. חוזה השכרת הרכב יכלול בין היתר קריאת מד הקילומטרים עם התחלת ההשכרה ועם סיומה.

(6) נותן שירותי שיפוצים ותיקונים בבניינים - יומן עבודה שינוהל בספר כרוך

ולגבי כל יום בנפרד יכלול לפחות:

(א) התאריך;

(ב) מקום ביצוע העבודה;

(ג) שם מזמין העבודה;

(ד) תיאור העבודה;

(ה) מספר המועסקים בביצוע העבודה;

(ו) שמם ומענם של קבלני משנה לביצוע העבודה;

(ז) מספר החשבונית/חשבונית העסקה שהוצאה למזמין בגמר העבודה.

הרישום ביומן עבודה ייעשה לא יאוחר מלמחרת יום העבודה.

(7) בעל מקום עינוג ציבורי כמשמעותו בחוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968 - רישום

תנועת מלאי של כרטיסי כניסה שהודפסו לכל הצגה או מופע בנפרד, בבתי

קולנוע - בלי הפרדת ההצגות.

(8) (א) בעל מסעדה - יומן שירות, שינוהל בספר כרוך ובו יירשמו כל יום, לפני

תחילת עבודתם, המלצרים המועסקים באותו יום בציון: שם המלצר, מענו

ומספר תעודת זהותו, ובסיום יום העבודה - סכום הפדיון היומי של אותו

מלצר; לא ניתן לקבוע את הפדיון היומי של כל מלצר בנפרד - יצויין

מספר שעות עבודתם; נרשמו המען ומספר תעודת הזהות של מלצר, אין חובה

לחזור עליהם בימים שלאחר מכן, כל עוד לא הופסקה עבודתו;

(ב) האמור בפסקת משנה (א) לא יחול אם הודיע בעל המסעדה לקהל לקוחותיו,

באמצעות מודעות, בחשבוניות/חשבוניות עסקה, במחירוניהם וכיוצא באלה,

כי דמי השירות כלולים במחירים.

בפסקה זו, "בעל מסעדה" - לרבות כל בעל עסק המעסיק מלצרים.

(9) העוסק במתן שירות של המרת מטבע -

(א) שובר המרת מטבע - ייערך לגבי כל פעולה של המרת מטבע לכל לקוח בנפרד

ויכלול לפחות:

(1) שם נותן השירות, מענו, מספר הזהות או מספר החברה במשרד רשם

- החברות, או מספר הרישום כעוסק לצורך מס ערך מוסף, לפי חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 ;
- (2) התאריך והשעה ;
- (3) שם הלקוח ומענו לגבי המרות מטבע מעל 22,000 * שקלים חדשים ;
- (4) פירוט המטבע שניתן והמטבע שנתקבל בציון סוג המטבע, השער, הסכום לכל סוג מטבע בנפרד וסכום התקבול ;
- (5) התקבל שטר או שיק, יש לציין פרטים מזהים של השיק או השטר ;
- * הסכום מעודכן החל מיום 1.1.2003 [ק"ת התשס"ג, עמ' 455]; סכומים לתקופות קודמות ראה בקובץ טבלאות המידע .
- (ב) שוברי המרת מטבע ייערכו בספר כרוך וישמשו תחליף לשובר קבלה או לחשבונית ; העתק מהשובר יימסר ללקוח .
- (ג) ספר כניסת מט"ח - בו יירשמו כל כניסות המט"ח בציון תיעוד סוג המט"ח , השער, סכום לכל סוג מט"ח בנפרד והתאריך, למעט כניסות מט"ח שנרשמו כאמור בפסקה (א) או שנרשמו בספר קופה ; ספר כניסת מט"ח יהא ספר כרוך ;
- (ד) רשימת מלאי מט"ח - תיערך בסוף כל חודש לגבי אותו חודש, על פי סוג המטבע ; רשימת מפקד המצאי תיערך לפי האמור בסעיף 10 בשינויים המחויבים ;
- (ה) בסעיף זה "מטבע" - מטבע חוץ (בקיצור - מט"ח) ומטבע ישראלי .
-
- *פסקה (9) הוספה בק"ת התש"ס עמ' 206. תחילת התיקון ביום 30.3.2000 .

מוניות

4. על אף האמור בסעיפים 2 ו-3 נותן שירות שעסקו או חלק מעסקו הסעת נוסעים במונית כהגדרתה בתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 חייב לנהל מערכת חשבונות שתכלול לפחות -
- (1) ספר תקבולים ותשלומים ;
- (2) סרט קופה רושמת ;
- (3) תיק תיעוד חוץ .

מוסכים

5. על אף האמור בסעיף 2 חייב בעל מוסך לנהל מערכת חשבונות :
- (1) כשמחזור עסקו עולה על 2,350,000 * ש"ח - כמפורט בהוראות סעיף 2(א) ;
- (2) כשמחזור עסקו עולה על 1,100,000 * ש"ח ואינו עולה על 2,350,000 * ש"ח - כמפורט בהוראות סעיף 2(ב) ;
- (3) כשמחזור עסקו אינו עולה על 1,100,000 * ש"ח - כמפורט בהוראות סעיף 2(ג) .
-
- * הסכום מעודכן החל מיום 1.1.2003 [ק"ת התשס"ג, עמ' 455]; סכומים לתקופות קודמות ראה בקובץ טבלאות המידע .

תוספת י"ב - ניהול פנקסי חשבונות בידי חקלאים

הגדרות

1. בתוספת זו -
"חקלאות" - לרבות הפעלה, השכרה או החכרה של מכונות, כלים או ציוד חקלאיים ;
"חקלאי" - נישום/עוסק בעל הכנסה מחקלאות ;
"משווק" - משווק מורשה על פי דין לשיווק תוצרת חקלאית ;
"תוצרת חקלאית" - פירות וירקות, בקר, צאן, עופות, חלב, ביצים, דבש, דגים , סלק, סוכר, אגוזי אדמה, כותנה, טבק, דגנים כמשמעותם בפרק 10 בתוספת הראשונה לצו תעריף המכס והפטורים ומס קניה על טובין, התש"ן-1989, צמחי נוי כהגדרתם בחוק המועצה לצמחי נוי (ייצור ושיווק), התשל"ו-1976, וכן זרעים של גידולים כאמור .
"יבול בשדה" - יבול בשדה או במטע שטרם נקטף או נאסף ;
"גידול בשדה" - גידול שטרם הניב יבול ;
"תיק תיעוד חוץ" - תיק שבו יישמר תיעוד החוץ לפי סדר קבלתו .

חובת ניהול מערכת חשבונות

2. (א) חקלאי שמחזורו בחקלאות עולה על 4,100,000 * ש"ח חייב לנהל מערכת חשבונות לפי שיטת החשבוונאות הכפולה באחת השיטות הנהוגות המתאימה לאופי העסק והיקפו, לרבות -
  - (1) ספר תקבולים ותשלומים ;
  - (2) ספר המשק, כמפורט בסעיף 3 ;
  - (3) ספר מכונות, כלים וציוד חקלאיים, כמפורט בסעיף 6 ;
  - (4) שוברי קבלה ;
  - (5) תעודות משלוח ; תעודת משלוח כמשמעותה בכללי מועצת הפירות (ייצור ושיווק) (הסדר לשיווק ולהובלה של פירות), התשל"ה-1975, ובכללי המועצה לייצור ולשיווק של ירקות (רישום ירקות והובלתם), התשכ"ז - 1967, שנמסרה לחקלאי ונערכה על ידו בהתאם לכללים האמורים, תיראה כתעודת משלוח שנערכה על פי סעיף 8 להוראות אלה ;
  - (6) חשבוניות/חשבוניות עסקה פרט למקרים שהחשבונית/חשבונית העסקה נערכת בידי המשווק והעתק ממנה נשאר אצל הנישום/העוסק ;
  - (7) רשימת המלאי לסוף שנת המס, לרבות -
    - (א) מלאי חמרים ;
    - (ב) מלאי תוצרת חקלאית ;
    - (ג) יבולים בשדה ובמטע בציון הכמות והערך של כל יבול ויבול ;
    - (ד) גידולים בשדה בציון גודל השטח וסכום ההוצאות שהוצאו על כל גידול עד סוף שנת המס ;
    - (ה) בעלי חיים, לפי סוגים וקבוצות גיל, בציון מספר הראשים וערכם .

-----
*הסכום מעודכן החל מיום 1.1.2003 [ק"ת התשס"ג, עמ' 455]; סכומים לתקופות קודמות ראה בקובץ טבלאות המידע.

- (ב) חקלאי שמחזורו בחקלאות עולה על 1,100,000 * ש"ח אך אינו עולה על 4,100,000 * ש"ח חייב לנהל מערכת חשבונות שתכלול לפחות -
- (1) ספר תקבולים ותשלומים ;
  - (2) ספר המשק, כמפורט בסעיף 3 ;
  - (3) ספר קניות, כמפורט בסעיף 4 ;
  - (4) ספר מכירות, כמפורט בסעיף 5 ;
  - (5) ספר מכונות, כלים וציוד חקלאיים, כמפורט בסעיף 6 ;
  - (6) שוברי קבלה ;
  - (7) תעודות משלוח ; תעודת משלוח כמשמעותה בכללי מועצת הפירות (ייצור ושיווק) (הסדר לשיווק ולהובלה של פירות), התשל"ה-1975, ובכללי המועצה לייצור ולשיווק של ירקות (רישום ירקות והובלתם), התשכ"ז - 1967, שנמסרה לחקלאי ונערכה על ידו בהתאם לכללים האמורים, תיראה כתעודת משלוח שנערכה על פי סעיף 8 להוראות אלה ;
  - (8) חשבוניות/חשבוניות עסקה פרט למקרים שהחשבונית/חשבונית העסקה נערכת בידי המשווק והעתק ממנה נשאר אצל הנישום/העוסק ;
  - (9) רישום או סימול המאפשר איתור התקבולים בשל המכירות בהקפה ואיתור התשלומים בשל הקניות בהקפה ;
  - (10) רשימת היתרות של לקוחות וספקים לסוף שנת המס ;
  - (11) רשימת המלאי לסוף שנת המס, לרבות -
    - (א) מלאי חמרים ;
    - (ב) מלאי תוצרת חקלאית ;
    - (ג) יבולים בשדה ובמטע בציון הכמות והערך של כל יבול ויבול ;
    - (ד) גידולים בשדה בציון גודל השטח וסכום ההוצאות שהוצאו על כל גידול עד סוף שנת המס ;
    - (ה) בעלי חיים, לפי סוגים וקבוצות גיל, בציון מספר הראשים וערכם ;
  - (12) תיק תיעוד חוץ .

-----
*הסכום מעודכן החל מיום 1.1.2003 [ק"ת התשס"ג, עמ' 455]; סכומים לתקופות קודמות ראה בקובץ טבלאות המידע.

- (ג) חקלאי שמחזורו בחקלאות אינו עולה על 1,100,000 * ש"ח חייב לנהל מערכת חשבונות שתכלול לפחות -
- (1) ספר תקבולים ותשלומים ;
  - (א1) ספר המשק כמפורט בסעיף 3 ;

-----
*פסקת משנה (א1) הוספה בק"ת התש"ס עמ' 206. תחילת התיקון ביום 30.3.2000.

- (2) שוברי קבלה ;
- (3) תעודות משלוח ; תעודות משלוח כמשמעותה בכללי מועצת הפירות (ייצור ושיווק) (הסדר לשיווק ולהובלה של פירות), התשל"ה-1975, ובכללי המועצה לייצור ולשיווק של ירקות (רישום ירקות והובלתם), התשכ"ז - 1967, שנמסרה לחקלאי ונערכה על ידו בהתאם לכללים האמורים, תיראה כתעודת משלוח שנערכה על פי סעיף 8 להוראות אלה ;
- (4) חשבוניות/חשבוניות עסקה פרט למקרים שהחשבונית/חשבונית העסקה נערכת בידי המשווק והעתק ממנה נשאר אצל הנישום/העוסק ;
- (5) רשימת היתרות של לקוחות וספקים לסוף שנת המס ;
- (6) תיק תיעוד חוץ ;
- (7) רשימת המלאי של בעלי חיים, לפי סוגים וקבוצות גיל, בציון מספר הראשים וערכם לסוף שנת המס ;

-----
 *הסכום מעודכן החל מיום 1.1.2003 [ק"ת התשס"ג, עמ' 455]; סכומים לתקופות קודמות ראה בקובץ טבלאות המידע .

- (ד) על אף האמור בסעיפים קטנים (א)-(ג), חקלאי שכל מחזורו בחקלאות נובע מנטיעות ינהל מערכת חשבונית -
- (1) כמפורט בסעיף קטן (א) כאשר השטח הכולל של הנטיעות עולה על 375 דונם ;
- (2) כמפורט בסעיף קטן (ב) כאשר השטח הכולל של הנטיעות עולה על 200 דונם אך אינו עולה על 375 דונם ;
- (3) כמפורט בסעיף קטן (ג) כאשר השטח הכולל של הנטיעות אינו עולה על 200 דונם ;
- (ה) לגבי חקלאי יראו כרישום נאות :
- (1) רישום בחשבון או בחשבונית המנוהלים במערכת החשבונית של אגודה שיתופית חקלאית או במערכת חשבונית של אדם אחר המבוקרת בידי רואה חשבון או ברית פיקוח בשל :
- (א) פעולות השיווק המאורגן והאספקה המאורגנת שבוצעו באמצעות האגודה כאמור ;
- (ב) פעולות עסקיות אחרות של החקלאי, בתנאי שהרישום בתיעוד ובספרים ייעשה בהתאם לכללים שבנספח לתוספת זו .
- (2) רישום בחשבון או בחשבונית המנוהלים במערכת החשבונית של אגודה שיתופית חקלאית המבוקרת בידי רואה חשבון או ברית פיקוח, או במערכת חשבונית של אדם אחר המבוקרת בידי רואה חשבון, בשל עיבוד פרדסים או מטעים אחרים .
- (ו) בתעודת משלוח ובחשבונית/חשבונית עסקה הנערכות בידי המשווק כאמור בסעיפים (א2), (א5), (א6), (ב7), (ב8), (ג3) ו- (ג4) יציין המשווק את שם החקלאי, מענו ואת מספר תעודת הזהות על פי הצגת התעודה .
- (ז) חקלאי השולח טובין מעסקו ימסור לידי המוביל עותק מתעודת המשלוח או מהחשבונית/חשבונית העסקה שאינו מסמך ממוחשב, ויציין בו את שעת יציאת הטובין .

-
- *פסקה (ז) תוקנה בק"ת התשס"ג עמ' 795 מיום 26.6.2003, כך שאחרי "או מהחשבונית/חשבונית העסקה" בא "שאינו מסמך ממוחשב."
- (ח) (1) על אף האמור בסעיפים 5(א) ו-9(א) (4) שבפרק ב' יציין חקלאי בשובר קבלה או בחשבונית/חשבונית עסקה את שם המשלם, מענו ואת מספר תעודת הזהות על פי הצגת התעודה, אולם לא תחול חובת ציון מספר תעודת הזהות כאמור לגבי לקוחותיו של החקלאי הכלולים ברשימה שמית עם ציון מספרי תעודות הזהות של לקוחות אלה; ניתן שובר קבלה או חשבונית/חשבונית עסקה בעד תקבול בשיק עצמי של המשלם לפקודת המקבל רשאי החקלאי שלא לרשום את מספר תעודת הזהות של המשלם;
- (2) הוראת פסקה (1) לא תחול לגבי מכירה בקמעונות במזומן שאינה עולה על *1,100 ש"ח.
- *הסכום מעודכן החל מיום 1.1.2003 [ק"ת התשס"ג, עמ' 455]; סכומים לתקופות קודמות ראה בקובץ טבלאות המידע.
- (ט) במכירת יבול בשדה או גידול בשדה (להלן - מכירה דמאן), יערוך החקלאי תעודת מכירה שבה יצויין:
- (1) שמו, מענו ומספר תעודת הזהות של המוכר;
  - (2) שמו, מענו ומספר תעודת הזהות של הקונה;
  - (3) מקום השדה או המטע שבהם בוצעה המכירה דמאן;
  - (4) שטח השדה או המטע שיבולו נמכר דמאן;
  - (5) פירוט סוג היבול או סוג הגידול שנמכר דמאן תוך ציון מועד הזריעה או השתילה;
  - (6) סכום התמורה.
- (י) על תעודת מכירה כאמור בסעיף קטן (ט) יחולו כל הוראות פרק ד' המתייחסות לתיעוד.
- (יא) (1) משווק תוצרת חקלאית שמנהל המכס ומע"מ אישר אותו לעניין תקנה זו, רשאי, בהסכמתו של עוסק המוכר לו תוצרת חקלאית, להוציא במקום העוסק חשבונית מס בשל התוצרת החקלאית שמכר לו;
- (2) המשווק ימסור לעוסק העתק מחשבונית המס שהוצאה כאמור;
  - (3) משווק שהוציא חשבונית מס לפי סעיף קטן זה יחולו עליו כל הוראות חוק מע"מ והתקנות שהותקנו על פיו, הנוגעות להוצאת חשבונית, כאילו היה המוכר;
  - (4) משווק ינהל רישום של חשבוניות המס שהוצאו על פי סעיף קטן זה לגבי כל עוסק שבמקומו הוצאו החשבוניות בנפרד.

ספר משק

3. (א) ספר המשק יהיה ספר כרוך.
- (ב) לגבי גידול בעלי חיים ינוהל הרישום בספר המשק לפי בעלי חיים למיניהם ובו יירשם בציון התאריך, התיעוד והכמות -
  - (1) האיננוטר החי לתחילת שנת המס;

- (2) המלטות וקניות במשך שנת המס ;
 (3) מכירות ותמותה במשך שנת המס ;
 (4) פעולות תיאום בציון סיבת הרישום ;
 (5) האיננוטר החי לסוף שנת המס .
- (ג) לגבי גידול שדה, לרבות גידולי תעשייה וירקות, ינוהל הרישום בספר המשק כשלכל גידול דף נפרד, שבו יירשם -
- (1) גודל השטח בדונמים ;
 (2) תאריך הזריעה או השתילה ;
 (3) מועדי הקטיף או האסיף ;
 (4) שיטת הגידול (בעל, השקיית עזר, השקיה רגילה, בכיסוי פלסטיק, חממה וכדומה)
- (ד) לגבי נטיעות ינוהל הרישום בספר המשק כשלכל מין פרי דף נפרד, שבו יירשם -
- (1) פירוט השטח הנטוע בתחילת שנת המס לפי זנים, שנות הנטיעה וצורת הנטיעה ; שטח הזנים יכול להיקבע בהערכה ;
 (2) פירוט העקירות במשך שנת המס לפי זנים ושנות נטיעה, למעט מילואים בודדים ;
 (3) פירוט הנטיעות החדשות במשך שנת המס לפי זנים וצורות הנטיעה, למעט מילואים בודדים .

ספר קניות

4. (א) ספר הקניות יהיה ספר כרוך.
 (ב) בספר הקניות יירשמו כל הקניות לצרכי המשק בציון -
- (1) התאריך ;
 (2) התיעוד ;
 (3) שם הספק או נותן השירות ;
 (4) פירוט הטובין שנקנו או השירות שנתקבל ;
 (5) הכמות ;
 (6) הסכום .
- (ג) הדפים בספר הקניות יסוכמו בדיו .

ספר מכירות

5. (א) ספר המכירות יהיה ספר כרוך.
 (ב) בספר המכירות יירשמו כל המכירות הנובעות מהמשק בציון -
- (1) התאריך ;
 (2) התיעוד ;
 (3) שם הקונה או המשווק ;
 (4) פירוט התוצרת או הסחורה שנמכרה ;
 (5) הכמות ;
 (6) הסכום .
- (ג) הדפים בספר המכירות יסוכמו בדיו .

מכונות, כלים וציוד חקלאיים

6. (א) חקלאי שהיתה לו הכנסה מהפעלת מכונות, כלים וציוד חקלאיים לאחרים או מהשכרתם לאחרים או מהחכרתם לאחרים, ינהל רישום עבודת המכונות, הכלים או הציוד האמורים אצל אחרים .
- (ב) הרישום ינוהל לגבי כל מכונה, כלי או ציוד בנפרד בספר כרוך .
- (ג) רישום העבודה יכלול -
- (1) פרטים לזיהוי המכונה, הכלי או הציוד ;
  - (2) התאריך ;
  - (3) שם מזמין העבודה או שוכר או חוכר המכונה, הכלי או הציוד ;
  - (4) מספר שעות העבודה ;
  - (5) מספר החשבונית/חשבונית העסקה שהוצאה למזמין העבודה או לשוכר המכונה , הכלי או הציוד .

נספח כללי רישום פעולות עסקיות של חקלאי במערכת חשבונות של אגודה שיתופית חקלאית

1. פתיחת חשבונות לרישום הפעולות העסקיות של החקלאי שאינן פעולות שיווק מאורגן או אספקה מאורגנת ייפתחו במערכת החשבונות של האגודה השיתופית החקלאית החשבונות הבאים :
  - (1) חשבון מכירות חברים - לכל חבר בנפרד ;
  - (2) חשבון קניות חברים - לכל חבר בנפרד .
2. התייעוד
  - (1) האגודה תנפיק לחבריה פנקסי חשבוניות/חשבוניות עסקה ושוברי קבלה כרוכים וממוספרים בסדרת מספרים עוקבים נפרדת מהתייעוד שבשימוש האגודה. על החשבוניות/חשבוניות העסקה ועל שוברי הקבלה כאמור תוטבע, בנוסף לשם האגודה ומספרה אצל רשם האגודות השיתופיות, חותמת עם שם החבר ומספר תעודת הזהות שלו .
  - (2) האגודה תנהל רישום שוטף של פנקסי התייעוד שנמסרו לחברים ; הרישום ינוהל בספר כרוך, סמוך למסירת פנקסי התייעוד בציון : התאריך, שם החבר, סוג התייעוד, כמות הפנקסים, המספרים הסידוריים של התייעוד, חתימת המקבל .
  - (3) האגודה תקיים מעקב אחר החזרת החשבוניות/חשבוניות העסקה ושוברי הקבלה לרישום במערכת החשבונות .
  - (4) הרישום בשל מסירת פנקסי תיעוד לחברים ובשל המעקב אחר החזרתם לרישום במערכת החשבונות, מהווים חלק בלתי נפרד ממערכת החשבונות של האגודה .
3. נוהל רישום פעולות עסקיות
  - (1) חקלאי המבצע מכירה או מקבל תקבול שלא במסגרת השיווק המאורגן של האגודה יערוך תיעוד מתאים כנדרש בפרק ב', ובמועד שנקבע בסעיף 17. לצורך זה ישתמש החקלאי בפנקסי התייעוד שסיפקה לו האגודה .
  - (2) התייעוד כאמור ייערך ב-3 עותקים לפחות, שמהם אחד יימסר לקונה או למשלם , אחד יועבר לרישום לאגודה ואחד יישאר כרוך בפנקס .

(3) העתקי התיעוד שנערך כאמור יועברו לרישום לאגודה תוך 10 ימים מיום עריכתם .

תוספת י"ג

תוספת י"ג

בוטלה.

תוספת י"ד - ניהול פנקסי חשבונות על ידי בעלי תחנות דלק

הגדרות

1. בתוספת זו, "תחנת דלק" - לרבות תחנת סיכה ורחיצה של מכוניות.

חובת ניהול מערכת חשבונות

2. (א) בעל תחנת דלק העוסק במכירת דלק ובמתן שירותי סיכה או רחיצה, או בעל תחנת דלק העוסק במכירת דלק בלבד, אך כמות הבנזין שנקנה בשנת המס הקודמת עלתה על 2,000,000 ליטר חייב לנהל מערכת חשבונות לפי שיטת החשבונאות הכפולה, באחת השיטות הנהוגות המתאימה לאופי העסק והיקפו, לרבות -
(1) ספר קופה ;

(2) ספר כניסת טובין ; לגבי קניות דלק ושמונים ישמשו כספר כניסת טובין החשבונות התקופתיים של חברות הדלק המפרטים כל משלוח דלק ושמונים בנפרד במשך התקופה ;

(3) דו"ח יומי על מכירות דלק כמפורט בסעיף 3 ;

(4) שוברי סיכה או רחיצה כמפורט בסעיף 4 ;

(5) שוברי קבלה לגבי תקבולים בשל פירעון חוב בשל מכר או שירות ;

(6) סרט קופה רושמת לגבי מכירות שלא נרשמו בדו"ח יומי על מכירות דלק ;

(7) רשימת המלאי לסוף שנת המס .

(ב) בעל תחנת דלק העוסק במכירת דלק בלבד, ושכמות הבנזין שנקנה בשנת המס הקודמת לא עלתה על 2,000,000 ליטר, חייב לנהל מערכת חשבונות שתכלול לפחות -

(1) ספר תקבולים ותשלומים ;

- (2) ספר כניסת טובין ; לגבי קניות דלק ושמונים ישמשו כספר כניסת טובין החשבוניות התקופתיים של חברות הדלק המפרטים כל משלוח דלק ושמונים בנפרד במשך התקופה ;
- (3) דו"ח יומי על מכירות דלק כמפורט בסעיף 3 ;
- (4) שוברי קבלה לגבי תקבולים בשל פירעון חוב עבור מכר או שירות ;
- (5) סרט קופה רושמת לגבי מכירות שלא נרשמו בדו"ח יומי על מכירות דלק ;
- (6) רישום או סימול המאפשר איתור התקבולים בשל מכירות בהקפה ואיתור התשלומים בשל קניות בהקפה ;
- (7) רשימת היתרות של לקוחות וספקים לסוף שנת המס ;
- (8) רשימת המלאי לסוף שנת המס ;
- (9) תיק תיעוד חוץ .
- (ג) בעל תחנת דלק העוסק בשירות סיכה או רחיצה בלבד חייב לנהל מערכת חשבוניות

שתכלול לפחות :

- (1) ספר תקבולים ותשלומים ;
- (2) ספר כניסת טובין ;
- (3) שוברי סיכה או רחיצה כמפורט בסעיף 4 ;
- (4) רישום או סימול המאפשר איתור התקבולים בשל מכירות בהקפה ואיתור התשלומים בשל קניות בהקפה ;
- (5) רשימת היתרות של לקוחות וספקים לסוף שנת המס ;
- (6) רשימת המלאי לסוף שנת המס ;
- (7) תיק תיעוד חוץ .

דו"ח יומי על מכירות דלק

3. (א) בעל תחנת דלק יערוך לכל יום או לכל משמרת דו"ח יומי על מכירות דלק, אשר יכלול לפחות -
- (1) שמו, מענו ומספר תעודת הזהות או מספר החברה במשרד רשם החברות או מספר האגודה השיתופית במשרד רשם האגודות השיתופיות ;
- (2) התאריך ;
- (3) לגבי כל משאבת דלק בנפרד -
- (א) סוג הדלק ;
- (ב) מצב מונה הדלק בתחילת היום או המשמרת ;
- (ג) מצב מונה הדלק בסוף היום או המשמרת ;
- (ד) כמות הדלק שנמכר וסכום המכירה ;
- (4) פירוט וכמות הדלק שנמכר לא דרך משאבות וסכום המכירה ;
- (5) פירוט וכמות השמונים שנמכרו במשך היום פרט לשמונים שנצרכו לסיכה וסכום המכירות ;
- (6) סכום התקבולים בשל תוספת לילה וחג ;
- (7) סך כל המכירות בציון סכום המכירות במזומן וסכום המכירות בהקפה .
- (ב) על אף האמור בסעיף 11(ב)1 (לפרק ג', יירשם בספר הקופה רק הסיכום היומי של התקבולים במזומן של הדו"ח היומי על מכירות דלק) .

שובר סיכה או רחיצה

4. (א) שובר סיכה או רחיצה ייערך לכל סיכה או רחיצה של מכוניות ויכלול לפחות -
- (1) שם בעל תחנת הדלק, מענו, מספר תעודת הזהות או מספר החברה במשרד רשם החברות או מספר האגודה השיתופית במשרד רשם האגודות השיתופיות ;
  - (2) התאריך ;
  - (3) שם הלקוח ומענו או מספר הרישום של המכונית. היה מענו של הלקוח ידוע לנישום/לעוסק, אין חובה לציין ;
  - (4) פירוט העבודה שבוצעה ;
  - (5) פירוט השמנים שנצרכו ;
  - (6) פירוט החלפים שסופקו ;
  - (7) הסכום לתשלום .
- (ב) שוברי סיכה או רחיצה יוכנסו לשימוש בספר כרוך .
- (ג) שוברי סיכה או רחיצה ירוכזו בסוף היום או למחרת בבוקר ברשימה מרכזת, תוך ציון הסכומים שנתקבלו במזומן והסכומים שנוקפו לחובת הלקוח .

תוספת ט"ו - ניהול פנקסי חשבונות על ידי סוכני ביטוח

הגדרות

1. בתוספת זו -

- "סוכן ביטוח" - כמשמעותו בחוק הפיקוח על עסקי ביטוח, התשי"א-1951 ;
- "חברת ביטוח" - לרבות סוכנות ביטוח ;
- "סוכנות ביטוח" - סוכן של חברת ביטוח המורשה להדפסת פוליסות ביטוח ;
- "עמלה" - כמשמעותה בצו מס הכנסה (ניכוי מעמלת ביטוח), התשכ"ד-1964 .

חובת ניהול מערכת חשבונות

2. (א) סוכנות ביטוח חייבת לנהל מערכת חשבונות לפי שיטת החשבונאות הכפולה באחת השיטות הנהוגות המתאימה לאופי העסק והיקפו .
- (ב) סוכן ביטוח חייב לנהל מערכת חשבונות המתאימה לאופי העסק והיקפו שתכלול לפחות :
- (1) ספר תקבולים ותשלומים ; התקבולים שיירשמו בטור התקבולים ימויינו בטורים נוספים לתקבולים בשל פרמיות ותקבולים אחרים ; התשלומים שיירשמו בטור התשלומים ימויינו בטורים נוספים -
- (א) לתשלומים לחברות ביטוח ;
  - (ב) לתשלומים בשל הוצאות עסקיות ;
  - (ג) לתשלומים אחרים לרבות רכישת נכסים, השקעות והלוואות ;

- (2) ספר פוליסות ביטוח כמתואר בסעיף 3 ;
(3) ספר הכנסות כמתואר בסעיף 4 ;
(4) שוברי קבלה ;
(5) חשבון עובר ושב של חברות הביטוח או העתק של חשבון עובר ושב של הסוכן בחברת הביטוח ;
(6) רישום או סימול המאפשר איתור יתרות חובה של המבוטחים בשל פרמיות ביטוח ;
(7) תיק תיעוד חוץ .
(ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב)(1), סוכן ביטוח המעביר לחברות הביטוח את כל התקבולים בשל פרמיות ביטוח תוך 7 ימים מיום קבלתם יהיה פטור מרישום בספר תקבולים ותשלומים של תקבולים בשל פרמיות ותשלומים לחברות הביטוח .

ספר פוליסות ביטוח

3. (א) ספר פוליסות ביטוח יהיה ספר כרוך שינוהל לפי חברות הביטוח ובו יירשמו עם קבלת הפוליסות מחברת הביטוח הפרטים הבאים לגבי כל פוליסת ביטוח -
(1) התאריך ;
(2) מספר הפוליסה ;
(3) סוג הביטוח ;
(4) שם המבוטח ;
(5) סכום הפרמיה, כולל תשלומים אחרים על חשבון הפוליסה ;
(6) סכום העמלה לסוכן .
(ב) דו"ח תפוקה תקופתי אשר סוכן ביטוח מקבל מחברת הביטוח ישמש כספר פוליסות ביטוח לגבי הפוליסות שנרשמו בו, אם כלולים בו כל הפרטים הנדרשים בסעיף קטן (א), ובלבד שסכום העמלה לסוכן יכול להיות מחושב לכל הפוליסות שבדו"ח התפוקה התקופתי ביחד .

ספר הכנסות

4. (א) ספר הכנסות יהיה ספר כרוך שבו יירשמו בטורים נפרדים הכנסות מעמלת ביטוח והכנסות ממקורות אחרים תוך ציון : התאריך, התיעוד, פירוט ההכנסה, הסכום .
(ב) רישום ההכנסה מעמלת ביטוח כללי ייעשה עם קבלת דו"ח תפוקה תקופתי מחברת הביטוח .
(ג) רישום הכנסות אחרות לרבות עמלה מביטוח חיים ייעשה תוך שלושה ימים מיום קבלת הכנסה .

תוספת ט"ז - ניהול פנקסי חשבונות על ידי יהלומנים

הגדרות

1. בתוספת זו -

"יהלומן" - נישום/עוסק שעיסוקו או חלק מעיסוקו עיבוד, מסחר ותיווך ביהלומנים או באבני חן ;
"עיבוד יהלומנים" - לרבות ליטוש, ניסור, חיתוך, ביקוע, ניקוי ומיון של יהלומנים, או אבני חן בין שהם שייכים לנישום/לעוסק ובין שהם שייכים לאחרים ;
"עסקה" - לרבות קניה, מכירה, העברה לעיבוד ותיווך ;
"אבני חן" - אודם, ברקת או ספיר .

חובת ניהול מערכת חשבונות

2. (א) יהלומן חייב לנהל מערכת חשבונות לפי שיטת החשבונאות הכפולה, באחת השיטות הנהוגות המתאימה לאופי העסק והיקפו לרבות :
(1) ספר קופה ;
(2) ספר כניסת טובין ;
(3) שוברי קבלה ;
(4) תעודות משלוח, אם לא נערכה חשבונית/חשבונית עסקה בשלב משלוח הטובין ;
(5) חשבוניות/חשבוניות עסקה ;
(6) רישום העברת יהלומנים למכירה על ידי מתווך והחזרתם מהמתווך במקרה שלא נמכרו ;
(7) רשימת מלאי לסוף שנת המס .
(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א)

(1) יהלומן שעיסק עיסוקו עיבוד יהלומנים מחומר גלם של אחרים או תיווך ביהלומנים רשאי לא לנהל מערכת חשבונות לפי שיטת החשבונאות הכפולה ;
(2) יהלומן כאמור בפסקה (1) ינהל במקום ספר קופה, ספר תקבולים ותשלומים .
(3) יהלומן העוסק בעיבוד יהלומנים מחומר גלם של אחרים ינהל לגבי אותם היהלומנים במקום ספר כניסת טובין ספר הזמנות שבו נוסף לפרטים הנדרשים בסעיף 15 שבפרק ג' יירשמו -

(א) כמות וסוג היהלומנים שנתקבלו לעיבוד ;

(ב) אחרי ביצוע ההזמנה - כמות וסוג היהלומנים המעובדים שהוחזרו למזמין ;

(4) יהלומן כאמור בפסקה (3) רשאי לצורך החזרת היהלומנים המעובדים למזמין העבודה להשתמש בתעודות משלוח של מזמין העבודה בתנאים אלה :
(א) חומר הגלם המועבר לעיבוד ילווה בתעודת משלוח של המזמין בשני עותקים לפחות ;

(ב) אחרי העיבוד של אותם היהלומנים הם יוחזרו למזמין בליווי תעודת המשלוח המקורית של המזמין כשעל גביה יצויין תאריך החזרת

היהלומנים המעובדים ואישור המזמין על קבלתם .

(5) יהלומן העוסק בתיווך ביהלומנים ינהל במקום ספר כניסת טובין לגבי אותן

עסקאות ספר עסקאות כמפורט בסעיף 3 .

- (6) עסקאות תיווך שנעשו על ידי יהלומן העוסק בתיווך ביהלומים בדרך של קנייה מהמוכר ומכירה לקונה, כאשר הרווח מהעסקה הוא דמי התיווך בלבד, אין חובה לרשמן בפנקסים כפעולות קנייה ומכירה, אם ציין בספר העסקאות ליד רישום דמי התיווך את מספר החשבונית/חשבונית העסקה שהוצאה על ידי המוכר ואת מספר החשבונית/חשבונית העסקה שהוצאה על ידו לקונה ;
- (ג) יהלומן העוסק בעיבוד אבני חן או במסחר בהן, ינהל רישום תנועת אבני חן בעסקו ; רישום כאמור ינוהל בקראטים לגבי כל סוג של אבני חן בנפרד, ויכלול לפחות :
- (1) כל כניסת אבני חן גלמיות לעסק וכן יציאתן מן העסק ;
- (2) כל כניסת אבני חן מלוטשות לעסק וכן יציאתן מן העסק ; לעניין זה, ייראה גמר עיבוד אבני חן ככניסת אבני חן מלוטשות לעסק .

ספר עסקאות

3. (א) ספר עסקאות יהיה כרוך ויירשמו בו הפרטים שלהלן לגבי כל עסקת תיווך ביהלומים :
- (1) תיאור סוג וכמות היהלומים נשוא העסקה ;
- (2) שמות הצדדים שביניהם תיווך ;
- (3) תאריך קבלת דמי התיווך ;
- (4) סכום העסקה ;
- (5) סכום דמי התיווך ;
- (6) המספרים של שוברי הקבלה שהוצאו לצדדים .
- (ב) הרישום בספר העסקאות ייעשה לא יאוחר מתאריך קבלת דמי התיווך .

תיעוד נוסף

4. (א) תיעוד פנים שהוא תוספת לחשבונית/חשבונית עסקה יכלול לפחות :
- (1) שם הלקוח ;
- (2) מספר ותאריך החשבונית/חשבונית העסקה שאליה מתייחסת התוספת לחשבונית / חשבונית העסקה ;
- (3) השלמת הרישום בחשבונית/חשבונית העסקה בשל :
- (א) תיאור סוג וגודל היהלומים ;
- (ב) הכמות ;
- (ג) המחיר ליחידה ;
- (ד) סכום החשבונית/חשבונית העסקה ;
- (4) חתימת הנישום/העוסק או מטעמו .
- (ב) תיעוד פנים שהוא תוספת לתעודת משלוח יכלול לפחות :
- (1) שם הלקוח ;
- (2) מספר ותאריך תעודת המשלוח שאליה מתייחסת התוספת לתעודת המשלוח ;
- (3) השלמת הרישום בתעודת המשלוח בשל :
- (א) תאור סוג וגודל היהלומים ;

(ב) הכמות .

(4) חתימת הנישום/העוסק או מטעמו .

(ג) תיעוד פנים שהוא תוספת לתיעוד חוץ יכול ללפחות :

(1) שם הספק ;

(2) פרטים מזהים של תיעוד החוץ שאליו מתייחסת התוספת לתיעוד חוץ ;

(3) השלמת הרישום בתיעוד החוץ בשל :

(א) תאור סוג וגודל היהלומים ;

(ב) הכמות ;

(ג) המחיר ליחידה ;

(ד) הסכום ;

(4) חתימת הנישום/העוסק או מטעמו .

(ד) תיעוד פנים כמפורט בסעיפים קטנים (א)-(ג) -

(1) ייערך לגבי עסקאות עם תושבי חוץ בלבד בכל מקרה שעסקה עם תושב חוץ אינה מלווה בתיעוד בכלל או בכל מקרה שהרישום בתיעוד המלווה עסקה עם

תושבי חוץ טעון השלמה, תיקון או שינוי .

(2) יירשם באותם ספרי חשבון שבהם נרשם התיעוד שהוא בא להשלימו או שבהם

היה חייב להרשם התיעוד שהוא בא במקומו .

(3) יוכנס לשימוש בספר כרוך .

ציון שמות

5. בכל תיעוד או ספר שנדרש ציון שם צד לעסקה כלשהי כאשר הצד לעסקה הוא תושב

חוץ, רשאי היהלומן לא לרשום את שמו של תושב החוץ אם לא נמסרה לו זהותו, או

אם לא ידועה לו זהות תושב החוץ, או אם תושב החוץ דרש שלא לגלות זהותו .

הערכת המלאי

6. רשימת המלאי תערך בהתאם לסעיף 26 לפרק ד' ובלבד -

(1) שמצאי היהלומים ייקבע לפי סוג וגודל היהלומים על ידי ספירה בעין. לצורך

זה - ספירה, לרבות שקילה תוך סיווג לחבילות .

(2) שמחיר העלות של המלאי יוערך בהתאם למסמכי הקניה הנמצאים ברשות היהלומן .

לא ניתן לקבוע את עלות המלאי על פי מסמכים, תיקבע העלות לפי הערכתו של

היהלומן .

(3) שאם ערך של כמות מסוימת של המלאי לפי מחירו בשוק ליום המפקד הוא למטה

מהעלות, ייקבע ערך המלאי של הכמות הזאת לפי ערכה בשוק .

(4) שאם יש ליהלומן מלאי בחוץ לארץ יצויינו ברשימת המלאי גם פרטים על מקום

המצאו .

(5) שברשימת המלאי יפורט מלאי היהלומים השייך לאחרים, בציון שמות בעלי

המלאי .

(6) שרשימת המלאי תוגש לפקיד השומה תוך 30 יום מסוף שנת המס .

-----

¹ בהוראות אילו שולבו תקנות מס ערך מוסף (ניהול פנקסי חשבונות), תשל"ו-1976 .

שם ההוראה תוקן בק"ת התשס"ג, עמ' 42, מיום 30.9.2002, כך שנמחקו המילים
"(מס' 2)".